Wedi ei gyhoeddi gan:

Uned Ddata Llywodraeth Leol ~ Cymru
3-7 Rhodfa Columbus
Caerdydd
CF10 4SD

Ffôn: 029 2090 9500
Gwefan: www.unedddatacymru.gov.uk

© Uned Ddata Llywodraeth Leol ~ Cymru (Uned Ddata)

Fe gewch ailgynhyrchu darnau byr o'r cyhoeddiad hwn cyn belled eich bod yn cydnabod yr Uned Ddata yn llawn fel yr awdur gwreiddiol. Dylai cynigion ar gyfer darnau mwy cael eu cyfeirio at yr Uned Ddata trwy'r cyfeiriad uchod neu anfonwch e-bost at: tai@unedddatacymru.gov.uk

ISBN 978-0-9561154-0-9
ISSN 0262-8333

Mawrth 2009

Cyhoeddiad Ystadegau Gwladol:

Mae ystadegau swyddogol sy'n dwyn logo Ystadegau Gwladol yn cael eu cynhyrchu i safonau proffesiynol uchel yn ôl Côd Ymarfer Ystadegau Swyddogol. Maent yn cael eu hadolygu yn rheolaidd o safbwynt sicrwydd ansawdd er mwyn sicrhau eu bod yn diwallu anghenion y cwsmer. Maent yn cael eu cynhyrchu yn rhydd rhag unrhyw ymyrraeth wleidyddol.

Os oes gennych ymholiadau am y cyhoeddiad hwn neu i archebu copïau ychwanegol, cysylltwch â:

Cyhoeddiadau
Ffôn: 029 2090 9500
E-bost: tai@unedddatacymru.gov.uk

Cyswllt Llywodraeth Cynulliad Cymru:

Rhiannon Caunt
Ffôn: 029 2082 5063
E-bost: stats.housing@wales.gsi.gov.uk

Argraffwyd yng Nghymru ar gyfer

Uned Ddata Llywodraeth Leol ~ Cymru

gan

HSW Print
Ystâd Ddiwydiannol Cambrian
Cwm Clydach
Tonypandy
CF40 2XX

Ffôn: 01443 441100

CYFLWYNIAD

Croeso i'n compendiwm blynyddol diweddaraf ar ystadegau tai ar gyfer Cymru wedi'i gyhoeddi ar y cyd gyda Chyfarwyddiaeth Ystadegol Llywodraeth Cynulliad Cymru. Dyma'n drydydd gompendiwm blynyddol ers i Lywodraeth Cynulliad Cymru drosglwyddo'r casgliad data ar ystadegau tai i'r Uned Ddata. Rydym yn gobeithio ei fod yn gyhoeddiad addysgiadol, ac fe groesawn unrhyw adborth sydd gennych amdano.

Mae rhan fwyaf o ddata'r cyhoeddiad hwn yn gysylltiedig â dychweliadau a gyflwynwyd i ni gan awdurdodau lleol a landlordiaid cymdeithasol cofrestredig (RSLs) yng Nghymru. Fodd bynnag, mae'n bwysig nodi nid dim ond stoc tai cymdeithasol Cymru y mae'r cyhoeddiad hwn yn ei gwmpasu. Mae'n cyflwyno gwybodaeth ar yr holl stoc annedd, gweithgaredd adnewyddu'r sector breifat, ddigartrefedd a chyllid tai.

Mae'r ystadegau hyn yn cael eu casglu drwy ddefnyddio nifer o wahanol ddychweliadau. Maent yn barod i gael eu cyhoeddi ar wahanol adegau o'r flwyddyn o ganlyniad i wahanol gymhlethdodau rhwng y dychweliadau. Er mwyn rhyddhau gwybodaeth cyn gynted â'i fod yn barod, mae Llywodraeth Cynulliad Cymru'n cyhoeddi cyfres o ddatganiadau ystadegol cyntaf ar ei gwefan:
http://cymru.gov.uk/topics/statistics/theme/housing/?lang=cy
Yn ogystal â'r rhain, rhoddir datganiadau cyntaf o'r data ar ein gwefan:
http://www.unedddatacymru.gov.uk/datatai

Mae'r holl wybodaeth sy'n cael ei chasglu ar lefel awdurdod lleol/RSL yn cael ei chyhoeddi ar ffurf tablau ar ein gwefan. Mae'r compendiwm hwn yn grynodeb o ddata a gyhoeddir yn ystod y flwyddyn ynghyd â data agregedig ar gyfer blynyddoedd blaenorol. Yn ogystal â'r data, cewch hefyd ddod o hyd i gopïau o'r ffurflenni casglu data a'r diffiniadau perthnasol ar ein gwefan.

Dim ond trwy'r dychweliadau a wneir gan ein darparwyr data y mae'r cyhoeddiad hwn yn bosibl. Y rhain yw'r awdurdodau lleol, RSL, gwahanol adrannau'r llywodraeth a'r Cyngor Adeiladu Tai Cenedlaethol. Rydym yn ddiolchgar am y wybodaeth a'r ymdrech a ddefnyddiwyd wrth ddarparu'r dychweliadau.

Mae'r holl ffigurau yn gysylltiedig â blynyddoedd ariannol oni bai eu bod yn nodi'n wahanol.

Symbolau a chonfensiynau

.. = ddim ar gael
. = ddim yn berthnasol
- = nid yw'r eitem data'n union sero, ond amcangyfrifir ei fod yn sero neu'n llai na hanner y digid terfynol a ddangosir.

Mewn tablau lle caiff ffigyrau eu talgrynnu ar wahân i'r digid neu ganran terfynol agosaf, efallai y bydd gwahaniaeth main rhwng swm yr eitemau ansoddol a'r cyfanswm a ddangosir.

Mae diffiniadau manwl o'r termau a ddefnyddir mewn gwahanol benodau ar gael yn Atodiad 1.

1	**STOC ANNEDD**	**1**
Tablau		
1.1	Amcangyfrifon stoc annedd, yn ôl daliadaeth	2
1.2	Amcangyfrifon stoc annedd, yn ôl daliadaeth ac awdurdod lleol, ar 31 Mawrth 2008	3
Ffigurau		
1.1	Amcangyfrifon stoc annedd, yn ôl daliadaeth (siart)	1
2	**ADEILADU TAI NEWYDD**	**7**
Tablau		
2.1	Anheddau newydd a gafodd eu dechrau a'u cwblhau, yn ôl daliadaeth	8
2.2	Anheddau newydd a gafodd eu dechrau a'u cwblhau, yn ôl daliadaeth ac awdurdod lleol, 2007-08	9
Ffigurau		
2.1	Anheddau newydd a gafodd eu dechrau a'u cwblhau (siart)	7
3	**ADNEWYDDU**	**13**
Tablau		
3.1	Grantiau cyfleusterau anabledd mandedol dan Ddeddf 1996	14
3.2	Grantiau cyfleusterau anabledd mandedol dan Ddeddf 1996, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08	14
3.3	Grantiau cyfleusterau anabledd mandedol a gafodd eu cwblhau dan Ddeddf 1996, yn ôl natur yr ymgeisydd	15
3.4	Nifer y taliadau terfynol ar grantiau a gafodd eu cwblhau dan Ddeddf 1996, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08	15
3.5	Gwerth taliadau terfynol ar grantiau a gafodd eu cwblhau dan Ddeddf 1996, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08	16
3.6	Crynodeb o gymorth ar gyfer adnewyddu tai dan Orchymyn 2002, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08	17
3.7	Gweithgarwch dan Orchymyn 2002, yn ôl daliadaeth, 2007-08	18
3.8	Gweithgarwch dan Orchymyn 2002, yn ôl derbynnydd, 2007-08	18
3.9	Gweithgarwch dan Orchymyn 2002, yn ôl ardal gweithgarwch, 2007-08	19
3.10	Gweithgarwch dan Orchymyn 2002, yn ôl math o gymorth, 2007-08	19
3.11	Gweithgarwch adnewyddu'r sector preifat, gwerth grantiau a gafodd eu cwblhau a chyfanswm gwariant, yn ôl awdurdod lleol	20
3.12	Gweithgarwch ardal adnewyddu	22
3.13	Gwariant ardal adnewyddu	22
3.14	Gweithgarwch ardal adnewyddu, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08	24
3.15	Gwariant ardal adnewyddu, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08	26
3.16	Taliadau terfynol ar gynlluniau atgyweirio grŵp o dan Ddeddf 1996, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08	28
Ffigurau		
3.1	Gwariant adnewyddu'r sector preifat (siart)	13

4 DYMCHWELIADAU A PHERYGLON 31

Tablau

4.1 Anheddau wedi'u dymchwel a'u cau 32

4.2 Nifer y peryglon Categori 1 a 2 wedi eu canfod gan awdurdodau lleol, yn ôl math y perygl, 2007-08 33

Ffigurau

4.1 Anheddau wedi'u dymchwel a'u cau (siart) 31

4.2 Y pum prif berygl Categori 1 mewn anheddau, 2007-08 (siart) 33

4.3 Y pum prif berygl Categori 2 mewn anheddau, 2007-08 (siart) 34

4.4 Y pum prif berygl Categori 1 mewn anheddau amlfeddiannaeth (HMOs), 2007-08 (siart) 34

5 LANDLORDIAID CYMDEITHASOL COFRESTREDIG (RSLs) 37

Tablau

5.1 Tai cymdeithasol newydd wedi'u darparu gan landlordiaid cymdeithasol cofrestredig 38

5.2 Tai cymdeithasol newydd wedi'u darparu gan landlordiaid cymdeithasol cofrestredig, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 38

5.3 Stoc landlordiaid cymdeithasol cofrestredig yn ôl math yr annedd ac awdurdod lleol, ar 31 Mawrth 2008 39

5.4 Stoc landlordiaid cymdeithasol cofrestredig ar gyfer yr henoed a'r anabl, yn ôl awdurdod lleol, ar 31 Mawrth 2008 40

5.5 Gwariant alldro landlordiaid cymdeithasol cofrestredig, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 41

5.6 Gwerthiant statudol anheddau landlordiaid cymdeithasol cofrestredig 42

Ffigurau

5.1 Gwerthiannau statudol anheddau landlordiaid cymdeithasol cofrestredig (siart) 42

6 GWERTHIANNAU, GOSODIADAU AC EIDDO GWAG AWDURDODAU LLEOL 45

Tablau

6.1 Gwerthiannau anheddau awdurdod lleol 46

6.2 Gwerthiannau anheddau awdurdod lleol, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 47

6.3 Prisiau gwerthu anheddau awdurdod lleol, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 48

6.4 Anheddau awdurdod lleol a gafodd eu gosod i denantiaid newydd 49

6.5 Anheddau awdurdod lleol a gafodd eu gosod i denantiaid newydd, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 50

6.6 Anheddau gwag awdurdodau lleol 52

6.7 Anheddau gwag awdurdodau lleol, yn ôl awdurdod lleol, ar 31 Mawrth 2008 53

Ffigurau

6.1 Gwerthiannau a cheisiadau hawl i brynu (siart) 47

6.2 Anheddau awdurdod lleol a gafodd eu gosod i denantiaid newydd, yn ôl ffynhonnell y tenant, 2007-08 (siart) 51

6.3 Anheddau awdurdod lleol gwag, yn ôl statws, ar 31 Mawrth 2008 (siart) 51

7 DIGARTREFEDD 57

Tablau

7.1 Crynodeb o ddigartrefedd, yn ôl math y penderfyniadau a wnaed 58
7.2 Crynodeb o ddigartrefedd, yn ôl math y penderfyniadau a wnaed, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 60
7.3 Cartrefi digartref, yn ôl categori angen 62
7.4 Cartrefi digartref, yn ôl categori angen ac awdurdod lleol, 2007-08 64
7.5 Prif reswm dros golli'r cartref sefydlog diwethaf 66
7.6 Prif reswm dros golli'r cartref sefydlog diwethaf, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 68
7.7 Cartrefi digartref mewn llety dros dro ar ddiwedd y cyfnod 72
7.8 Cartrefi digartref mewn llety dros dro, yn ôl awdurdod lleol, ar 31 Mawrth 2008 74
7.9 Cartrefi digartref yn gadael llety dros dro 77

Ffigurau

7.1 Cyfradd y cartrefi a gafodd eu derbyn yn ddigartref, fesul 1,000 o gartrefi (siart) 57
7.2 Cyfradd y cartrefi digartref fesul 1,000 o gartrefi, 2007-08 (map) 70
7.3 Cyfradd y cartrefi digartref mewn llety dros dro fesul 1,000 o gartrefi ar 31 Mawrth 2008 (map) 71
7.4 Cyfradd y cyfanswm o'r cartrefi digartref mewn llety dros dro ar ddiwedd y chwarter, fesul 1,000 o gartrefi (siart) 76

8 PRYNIADAU TAI A FFORDDIADWYAETH 81

Tablau

8.1 Dadansoddiad o flaensymiau gros ar gyfer prynu tai, Cymru a'r Deyrnas Unedig 83
8.2 Dosbarthiad benthyciadau ar gyfer prynu tai yng Nghymru, yn ôl prisiau tai 84
8.3 Prisiau cyfartalog yng Nghymru, yn ôl math yr annedd 84
8.4 Anheddau wedi eu prynu gyda morgais yn ôl math yr annedd, a math y prynwr 85
8.5 Prisiau cyfartalog, yn ôl math yr annedd ac awdurdod lleol 86
8.6 Cyfanswm nifer y gwerthiannau, yn ôl awdurdod lleol 90
8.7 Cymarebau prisiau tai i enillion, yn ôl awdurdod lleol, 2007 91

Ffigurau

8.1 Cyllid morgeisi yng Nghymru (siart) 81
8.2 Prisiau cyfartalog tai yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 (map) 88
8.3 Cymarebau prisiau tai i enillion yn ôl awdurdod lleol, 2007 (map) 89
8.4 Cymhareb canolrif a chwartel isaf prisiau tai i enillion, Cymru (siart) 91

9 RHENTI 95

Tablau

9.1 Rhenti anheddau awdurdod lleol, yn ôl math yr annedd 96

9.2 Rhenti anheddau landlordiaid cymdeithasol cofrestredig, yn ôl math yr annedd 96

9.3 Rhenti anheddau awdurdod lleol, yn ôl math yr annedd ac awdurdod lleol, 2008-09 97

9.4 Rhenti anheddau landlordiaid cymdeithasol cofrestredig, yn ôl math yr annedd ac awdurdod lleol, 2008-09 98

9.5 Gwariant Budd-dal Tai 99

Ffigurau

9.1 Rhenti wythnosol cyfartalog pob annedd awdurdod lleol a landlord cymdeithasol cofrestredig (siart) 95

9.2 Ad-daliadau rhent a lwfansau rhent (siart) 99

10 MEDDIANNAU A THROADAU ALLAN 103

Tablau

10.1 Landlordiaid Cymdeithasol: Crynodeb o orchmynion meddiannu a gwarantau troi allan ar gyfer Cymru 104

10.2 Gorchmynion meddiannu a gwarantau troi allan ar gyfer tenantiaid awdurdod lleol, 2007-08 105

10.3 Gorchmynion meddiannu a gwarantau troi allan ar gyfer tenantiaid RSL, 2007-08 106

10.4 Camau cyfreithiol eraill a gymerwyd yn erbyn ymddygiad gwrthgymdeithasol, 2007-08 107

10.5 Gorchmynion meddiannu morgeisi a wnaed yn llysoedd sirol Cymru 108

Ffigurau

10.1 Canran y tenantiaid a wnaeth dderbyn gorchmynion meddiannu a gwarantau troi allan (siart) 103

10.2 Gorchmynion meddiannu morgeisi a wnaed yn llysoedd sirol Cymru (siart) 107

Atodiad 1: Diffiniadau 110

Atodiad 2: Geirfa 120

Pennod 1
Stoc annedd

1 Stoc annedd

Mae’r bennod hon yn cynnwys gwybodaeth am gyfanswm amcangyfrifon stoc annedd yn ôl math y daliadaeth ac awdurdod lleol. Mae’r prif bwyntiau'n cynnwys:

- Cafodd ei amcangyfrif mai cyfanswm nifer yr anheddau yng Nghymru ar 31 Mawrth 2008 oedd 1.33 miliwn, cynnydd o 11% ers 1991-92 (Tabl 1.1).

- Mae'r patrwm daliadaeth ymhlith anheddau wedi newid yn sylweddol ers 1991-92. Yn ystod y cyfnod hwn, mae’r sector preifat wedi ehangu; mae nifer yr anheddau perchen feddiannol a rhai wedi eu rhenti’n breifat wedi cynyddu gan 15% a 39%, ac mae’r sector hon nawr yn cyfrif a 83% o’r holl stoc. Yn gwrthgyferbynnu, mae’r sector rhenti cymdeithasol, sy’n cynnwys anheddau wedi eu rhentu gan awdurdodau lleol a RSLs wedi gostwng o 21% o gyfanswm yr holl stoc yn 1991-92 i 17% yn 2007-08. Tra i’r stoc RSL bron trebli yn ystod y cyfnod hwn, mae stoc awdurdodau lleol wedi gostwng gan 40%, a nawr, dim ond yn cynrychioli 10% o gyfanswm yr holl stoc. (Tabl 1.1).

Gwybodaeth ychwanegol

Mae amcangyfrifon cyfanswm y stoc annedd yn cael eu cyfrifo gan Lywodraeth Cynulliad Cymru ac maent wedi’u seilio ar ddata o’r cyfrifiadau poblogaeth. Mae amcangyfrifon o’r cyfrifiadau’n cael eu diweddaru’n flynyddol i gymryd ystyriaeth tai sydd wedi cael eu hadeiladu neu eu dymchwel. Mae’r dadansoddiad amcangyfrifon stoc yn ôl daliadaeth yn cael ei amcangyfrif o wybodaeth Cyfrifiadau, dychweliadau awdurdodau lleol a dychweliadau RSLs.

Mae amcangyfrifon stoc ar gyfer Cymru wedi’u hadolygu yn ôl i 1991-92 yn dilyn ail seilio'r amcangyfrifon gan ddefnyddio gwybodaeth o Gyfrifiad y Boblogaeth 2001.

Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion.

Mae data ar amcangyfrifon ac amcanestyniadau ar dai, ynghyd a gwybodaeth chwarterol fanwl am adeiladu tai ar gael ar wefan Llywodraeth Cynulliad Cymru:
http://cymru.gov.uk/topics/statistics/theme/housing/?lang=cy

Ffigwr 1.1 Amcangyfrifon stoc annedd, yn ôl daliadaeth (a) (r)

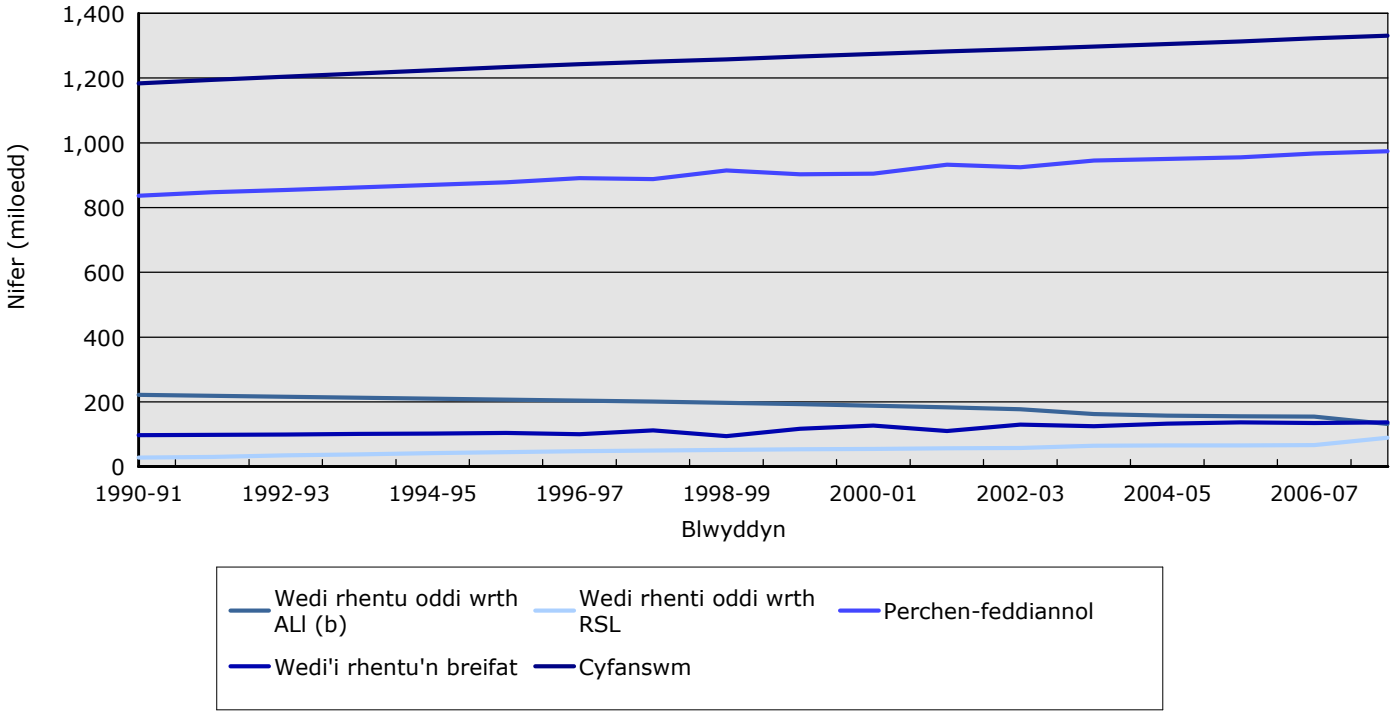

Ffynhonnell: Llywodraeth Cynulliad Cymru

(a) Data ddim yn Ystadegau Gwladol

(b) Yn cynnwys corfforaethau tref newydd

(r) Wedi diwygio Mawrth 2009. Data ar gyfer *wedi rhenti oddi wrth RSL* ar gyfer 2005-06, *perchen-feddiannol* ar gyfer 2003-04, 2004-05 a 2006-07, a *cyfanswm* ar gyfer 2002-03 hyd at 2005-06, wedi ei ddiwygio

Tabl 1.1 Amcangyfrifon stoc annedd, yn ôl daliadaeth (a) (b) (c) (d)

	Wedi'i rentu oddi wrth awdurdodau lleol neu gorfforaethau tref newydd (e)		Wedi'i rentu oddi wrth landlordiaid cymdeithasol cofrestredig (f)		Perchen-feddiannol		Wedi'i rhentu'n breifat (g)		Cyfanswm (h)
	Nifer (miloedd)	Canran	Nifer (miloedd)	Canran	Nifer (miloedd)	Canran	Nifer (miloedd)	Canran	Nifer (miloedd)
1961	185	24	..	..	374	48	223	29	782
1971	273	28	..	..	532	55	154	16	960
1981	298	28	11	1	669	62	105	10	1,083
1991	222	19	28	2	837	71	97	8	1,184
1991-92	219	18	30	3	847	71	98	8	1,194
1992-93	216	18	35	3	854	71	99	9	1,204
1993-94	213	18	38	3	862	71	101	8	1,214
1994-95	210	17	42	3	870	71	102	8	1,224
1995-96	207	17	45	4	878	71	104	8	1,233
1996-97	204	16	48	4	891	72	100	8	1,243
1997-98	201	16	50	4	888	71	112	9	1,252
1998-99	197	16	52	4	915	73	94	7	1,259
1999-2000	193	15	54	4	903	71	117	9	1,267
2000-01	188	15	55	4	905	71	127	10	1,275
2001-02	183	14	57	4	932	73	110	9	1,282
2002-03	177	14	57	4	925	72	130	10	(r) 1,289
2003-04	162	13	65	5	(r) 945	73	125	10	(r) 1,297
2004-05	158	12	65	5	(r) 950	73	133	10	(r) 1,305
2005-06	156	12	(r) 66	5	955	73	137	10	(r) 1,313
2006-07	154	12	67	5	(r) 967	73	135	10	1,323
2007-08	132	10	89	7	974	73	136	10	1,331

Ffynhonnell: Llywodraeth Cynulliad Cymru

(a) Ar 31 Mawrth. Data ddim yn Ystadegau Gwladol

(b) Mae amcangyfrifon stoc ar gyfer Cymru wedi'u hadolygu o 1991-92 i'r presennol yn dilyn ail seilio'r amcangyfrifon gan ddefnyddio gwybodaeth o Gyfrifiad y Boblogaeth 2001

(c) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion

(d) O ganlyniad talgrynnu, efallai ni fydd y canrannau yn 100% o'r cyfanswm

(e) Cyn 1996, mae'r amcangyfrifon yn cynnwys corfforaethau tref newydd. Data wedi'i gymryd oddi wrth ffurflen ail fersiwn Cymhorthdal y Cyfrif Refeniw Tai (HRAS)

(f) Data wedi'i gynnwys ag amcangyfrifon stoc wedi'u rhentu'n breifat hyd 1981

(g) Yn cynnwys stoc RSLs hyd 1981. Gwybodaeth ar gyfer 1996-97 ymlaen wedi diwygio drwy defnyddio gwybodaeth o'r Arolwg Gweithlu Llafur (LFS)

(h) Efallai ni fydd y golofn cyfanswm yn gyfartal i swm y daliadaethau gwahanol o ganlyniad talgrynnu

(r) Wedi diwygio Mawrth 2009

Tabl 1.2 Amcangyfrifon stoc annedd, yn ôl daliadaeth ac awdurdod lleol, 2007-08 (a) (b)

Nifer

	Wedi'i rentu oddi wrth awdurdodau lleol (c)	Wedi'i rentu oddi wrth landlordiaid cymdeithasol cofrestredig (d)	Perchen-feddiannol, wedi'i rentu'n breifat a daliadaethau eraill	Cyfanswm
Ynys Môn	3,935	552	27,461	31,948
Gwynedd	6,375	2,061	49,347	57,783
Conwy	3,859	2,105	46,899	52,863
Sir Ddinbych	3,519	1,945	37,570	43,034
Sir y Fflint	7,520	2,239	54,028	63,787
Wrecsam	11,565	1,620	44,830	58,015
Powys	5,497	2,484	51,974	59,955
Sir Ceredigion	2,260	1,400	30,707	34,367
Sir Benfro	5,752	2,185	48,540	56,477
Sir Gaerfyrddin	9,266	2,780	68,697	80,743
Abertawe	13,689	6,928	83,574	104,191
Castell-nedd Port Talbot	9,319	2,805	50,713	62,837
Pen-y-bont ar Ogwr	.	8,281	50,015	58,296
Bro Morgannwg	3,952	2,182	47,567	53,701
Caerdydd	14,069	10,120	114,666	138,855
Rhondda Cynon Taf	.	15,211	87,261	102,472
Merthyr Tudful	4,275	1,529	19,459	25,263
Caerffili	11,028	3,125	60,752	74,905
Blaenau Gwent	6,378	1,461	24,110	31,949
Torfaen	.	9,707	29,600	39,307
Sir Fynwy	.	5,129	33,690	38,819
Casnewydd	9,266	3,450	49,068	61,784
Cymru	131,524	89,299	1,110,556	1,331,379

Ffynhonnell: Llywodraeth Cynulliad Cymru

(a) Data ddim yn Ystadegau Gwladol

(b) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion

(c) Data wedi'i gymryd oddi wrth ffurflen ail fersiwn Cymhorthdal y Cyfrif Refeniw Tai (HRAS) ar gyfer 2007-2008

(d) Yn tybio bod 3 gwely gwag o uned sydd ddim yn hunangynhwysol yn gyfartal i un annedd. Mae ffigurau'n cynnwys Cymdeithasau Abbeyfield, Elusennau Almshouse a Chymdeithasau Cydberchnogaeth. Yn eithrio 2,564 o anheddau dan Gynllun Perchen Tŷ Cost Isel, Cydberchnogaeth, Daliadaeth Hyblyg, a Chynlluniau Prydles i'r Henoed a 481 stoc wedi'i rhentu a'u perchen gan landlordiaid cymdeithasol sy'n cofrestredig yn Lloegr. Mae'r anheddau hyn yn ymddangos yng nghategori *perchen-feddiannol, wedi'i rentu'n breifat a daliadaethau eraill*

Pennod 2
Adeiladu tai newydd

2 Adeiladu tai newydd

Mae'r bennod hon yn cynnwys gwybodaeth ar y nifer a'r math o anheddau newydd a gafodd eu dechrau a'u cwblhau yng Nghymru yn ôl adroddiadau awdurdodau lleol a'r Cyngor Adeiladu Tai Cenedlaethol (NHBC). Mae'r prif bwyntiau'n cynnwys:

Tai a gafodd eu dechrau

- Cafodd 10,135 o anheddau newydd eu dechrau yn ystod 2007-08, cynnydd o 11% ar gyfanswm y nifer a gafodd eu dechrau yn 2006-07. Mae hyn yn cynrychioli'r nifer uchaf o ddechreuadau am fwy na degawd (Tabl 2.1).
- Cafodd y rhan fwyaf o'r gwaith ei wneud gan y sector preifat sydd bellach yn cyfrif am 95% o'r holl anheddau newydd a gafodd eu dechrau, cyfanswm o 9,668 annedd newydd yn ystod 2007-08. O'r anheddau newydd sy'n weddill, cafodd 467 (5%) eu dechrau gan landlordiaid cymdeithasol cofrestredig a dim gan awdurdodau lleol (Tabl 2.1).

Tai a gafodd eu cwblhau

- Cafodd 8,664 o anheddau eu cwblhau yn ystod 2007-08, gostyngiad o 7% ar gyfanswm y nifer a gafodd eu cwblhau yn 2006-07 (Tabl 2.1).
- Cyfanswm yr anheddau a gafodd eu cwblhau gan y sector preifat oedd 8,316 yn ystod 2007-08, lleihad ar y 8,988 o anheddau a gafodd eu cwblhau yn 2006-07 ond oedd dal yn cynrychioli 96% o'r holl dai a gafodd eu cwblhau. O'r anheddau sy'n weddill, cafodd 343 (4%) eu cwblhau gan landlordiaid cymdeithasol cofrestredig a 5 gan awdurdodau lleol (Tabl 2.1).

Gwybodaeth ychwanegol

Mae gwybodaeth am dai newydd sy'n cael eu hadeiladu'n cael ei chymryd o dychweliad WHO2 chwarterol. Mae'r wybodaeth hon wedi'i seilio ar adroddiadau archwilwyr adeiladu awdurdodau lleol a'r Cyngor Adeiladu Tai Cenedlaethol (NHBC). Nid yw'n cynnwys gwybodaeth oddi wrth archwilwyr preifat cymeradwy eraill ac felly, efallai nid yw'n rhoi cyfanswm nifer yr adeiladu newydd a gafodd eu dechrau a'u cwblhau.

Cewch hyd i wybodaeth ar dai newydd sy'n cael eu hadeiladu mewn:

- Datganiadau Cyntaf ar wefan Llywodraeth y Cynulliad: http://cymru.gov.uk/topics/statistics/theme/housing/?lang=cy
- A thablau data ar wefan yr Uned Ddata: http://www.unedddatacymru.gov.uk/datatai

Ffigwr 2.1 Anheddau newydd a gafodd eu dechrau a'u cwblhau

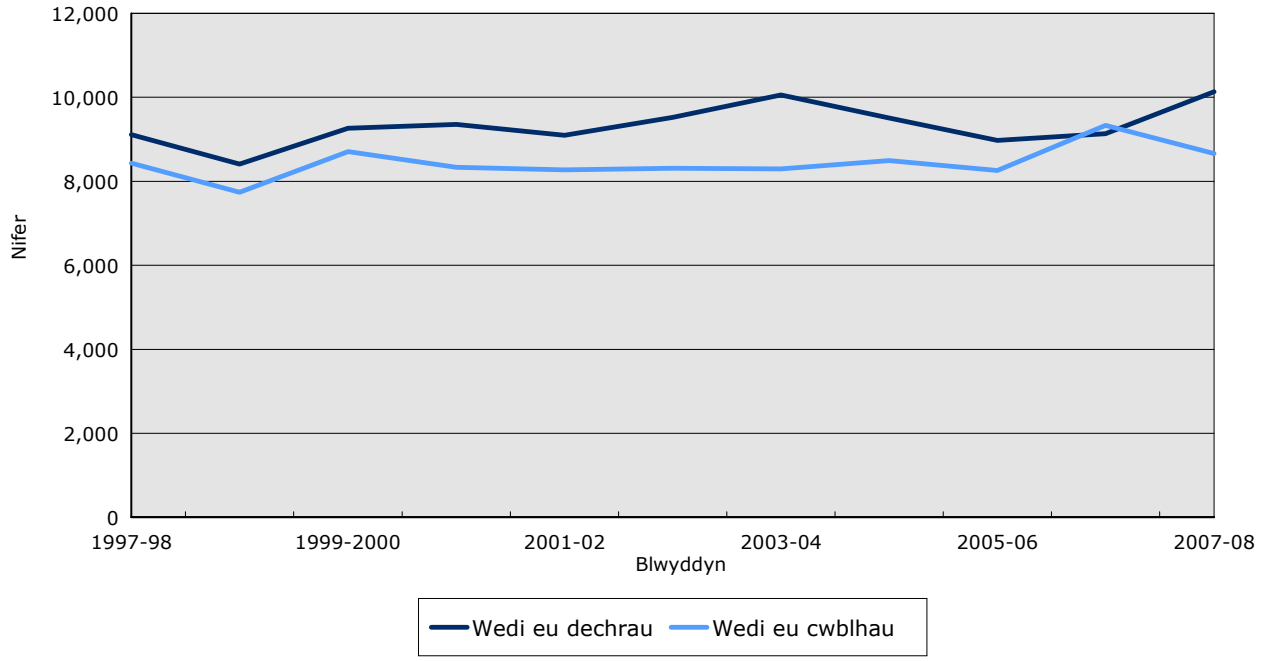

Ffynhonnell: WHO2

Tabl 2.1 Anheddau newydd a gafodd eu dechrau a'u cwblhau, yn ôl daliadaeth (a) (b)

Nifer

	Sector preifat		Landlordiaid cymdeithasol cofrestredig		Awdurdodau lleol		Pob daliadaeth	
	Dechrau	Cwblhau	Dechrau	Cwblhau	Dechrau	Cwblhau	Dechrau	Cwblhau
1996-97	7,056	7,517	2,209	2,548	3	23	9,268	10,088
1997-98	7,559	6,492	1,496	1,938	59	2	9,114	8,432
1998-99	7,619	6,439	789	1,269	0	29	8,408	7,737
1999-2000	8,423	7,860	834	846	4	0	9,261	8,706
2000-01	8,311	7,386	926	900	116	47	9,353	8,333
2001-02	8,375	7,494	715	711	6	68	9,096	8,273
2002-03	9,014	7,522	497	782	11	6	9,522	8,310
2003-04	9,480	7,863	566	417	14	16	10,060	8,296
2004-05	9,095	7,986	381	475	34	31	9,510	8,492
2005-06	8,613	7,883	359	347	1	27	8,973	8,257
2006-07	8,732	8,988	391	346	12	0	9,135	9,334
2007-08	9,668	8,316	467	343	0	5	10,135	8,664
2004-05								
Ebrill - Mehefin	1,970	2,116	149	146	15	0	2,134	2,262
Gorffennaf - Medi	2,571	1,972	66	143	11	0	2,648	2,115
Hydref - Rhagfyr	2,141	2,424	66	114	8	2	2,215	2,540
Ionawr - Mawrth	2,413	1,474	100	72	0	29	2,513	1,575
2005-06								
Ebrill - Mehefin	2,215	1,975	104	81	0	24	2,319	2,080
Gorffennaf - Medi	2,328	1,877	62	79	1	3	2,391	1,959
Hydref - Rhagfyr	1,683	2,085	124	80	0	0	1,807	2,165
Ionawr - Mawrth	2,387	1,946	69	107	0	0	2,456	2,053
2006-07								
Ebrill - Mehefin	2,529	2,089	87	71	0	0	2,616	2,160
Gorffennaf - Medi	2,316	2,172	74	88	12	0	2,402	2,260
Hydref - Rhagfyr	1,937	2,154	91	91	0	0	2,028	2,245
Ionawr - Mawrth	1,950	2,573	139	96	0	0	2,089	2,669
2007-08								
Ebrill - Mehefin	2,739	2,503	238	72	0	0	2,977	2,575
Gorffennaf - Medi (r)	2,398	1,820	117	160	0	0	2,515	1,980
Hydref - Rhagfyr	2,750	2,212	77	77	0	0	2,827	2,289
Ionawr - Mawrth	1,781	1,781	35	34	0	5	1,816	1,820
2008-09								
Ebrill - Mehefin	1,838	1,990	80	169	8	0	1,926	2,159
Gorffennaf - Medi	1,196	1,648	101	146	0	0	1,297	1,794

Ffynhonnell: WHO2
(a) Ffigyrau'n cynnwys pob annedd a gafodd ei archwilio gan yr NHBC ond nid yw'r ffigyrau'n cynnwys gwybodaeth gan archwilwyr preifat cymeradwy
(b) Yn eithrio caffaeliadau, adferiadau a gwelyau gwag mewn hosteli
(r) Wedi diwygio Mehefin 2008

Tabl 2.2 Anheddau newydd a gafodd eu dechrau a'u cwblhau, yn ôl daliadaeth ac awdurdod lleol, 2007-08 (a) (b)

Nifer

	Sector preifat		Landlordiaid cymdeithasol cofrestredig		Awdurdodau lleol		Pob daliadaeth	
	Dechrau	Cwblhau	Dechrau	Cwblhau	Dechrau	Cwblhau	Dechrau	Cwblhau
Ynys Môn	195	135	2	8	0	0	197	143
Gwynedd	197	214	20	10	0	0	217	224
Conwy	219	209	0	0	0	0	219	209
Sir Ddinbych	253	237	4	19	0	0	257	256
Sir y Fflint	209	217	0	0	0	0	209	217
Wrecsam	521	730	0	0	0	0	521	730
Powys	551	158	5	0	0	0	556	158
Sir Ceredigion	173	135	0	0	0	0	173	135
Sir Benfro	429	278	18	23	0	0	447	301
Sir Gaerfyrddin	710	681	0	0	0	0	710	681
Abertawe	1,186	735	174	27	0	0	1,360	762
Castell-nedd Port Talbot	279	325	18	21	0	0	297	346
Pen-y-bont ar Ogwr	293	348	1	24	0	0	294	372
Bro Morgannwg	121	131	0	8	0	0	121	139
Caerdydd	1,825	1,441	100	109	0	5	1,925	1,555
Rhondda Cynon Taf	444	423	5	0	0	0	449	423
Merthyr Tudful	307	221	12	0	0	0	319	221
Caerffili	538	678	14	22	0	0	552	700
Blaenau Gwent	124	90	0	0	0	0	124	90
Torfaen	124	198	41	48	0	0	165	246
Sir Fynwy	229	207	13	19	0	0	242	226
Casnewydd	741	525	40	5	0	0	781	530
Cymru	9,668	8,316	467	343	0	5	10,135	8,664

Ffynhonnell: WHO2

(a) Ffigyrau'n cynnwys yr holl anheddau a gafodd eu harchwilio gan yr NHBC ond nid yw'r ffigyrau'n cynnwys gwybodaeth gan archwilwyr preifat cymeradwy

(b) Yn eithrio caffaeliadau, adferiadau a gwelyau gwag mewn hosteli

Pennod 3
Adnewyddu

3 Adnewyddu

Mae'r bennod hon yn cynnwys gwybodaeth ar weithgaredd adnewyddu'r sector preifat wedi ei hadrodd gan awdurdodau lleol. Mae'r prif bwyntiau'n cynnwys:

- Yn gyffredinol, gwariodd awdurdodau lleol yng Nghymru £69 miliwn yn ystod 2007-08 ar roi help i berchnogion preifat ac i denantiaid yn eu hardal ar gyfer gwella a thrwsio eu cartrefi (Tabl 3.11).

- Cwblhaodd awdurdodau lleol 5,830 o grantiau cyfleusterau anabledd mandedol gyda chyfanswm gwerth £37.6 miliwn yn ystod 2007-08. Roedd hyn yn lleihad o 7% o £40.5 miliwn yn 2006-07 ac roedd yn cynrychioli 54% o'r gwariant cyffredinol ar adnewyddu'r sector preifat (Tablau 3.1 a 3.11).

- Roedd cyfanswm gwerth taliadau gweddilliol ar grantiau a gwblhawyd dan Ddeddf 1996 (ac eithrio grantiau cyfleusterau anabledd mandedol) yn £173,000 yn ystod 2007-08, ac roedd gwariant ar weithgaredd dan orchymyn 2002 yn £31.3 miliwn (Tabl 3.11).

- Roedd 36 ardal adnewyddu ar waith yn ystod 2007-08, yn cwmpasu 44,983 o anheddau. Gwariodd awdurdodau lleol £31.2 miliwn ar yr ardaloedd hyn, yn bennaf ar gynlluniau atgyweirio grŵp (£22.2 miliwn) ac ar cymorth unigol dan Orchymyn 2002 (£5.9 miliwn). Cafodd £2.6 miliwn ei wario ar waith amgylcheddol (Tablau 3.12 a 3.13).

Gwybodaeth ychwanegol

Mae gwybodaeth ar weithgaredd adnewyddu'r sector preifat dan Ddeddf Grantiau, Adeiladu ac Adfywio Tai 1996 (Deddf 1996) a Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Cymorth Tai) (Cymru a Lloegr) 2002 (Gorchymyn 2002) wedi'i chynnwys. Cafodd Ddeddf 1996 ei disodli gan Orchymyn 2002 ar 18 Gorffennaf 2003 ar gyfer pob grant ac eithrio grantiau cyfleusterau anabledd mandedol.

Mae gwybodaeth ar wariant adnewyddu'r sector preifat dan Ddeddf 1996 a Gorchymyn 2002 wedi'i chymryd o'r dychweliad WHO17 blynyddol. Mae gwybodaeth ar grantiau cyfleusterau anabledd mandedol a gwariant ardaloedd adnewyddu wedi'i chymryd o'r WHO6 a WHO5a blynyddol yn ôl eu trefn. Awdurdodau lleol sy'n cyflwyno'r tri dychweliad.

Cewch hyd i wybodaeth ar adnewyddu mewn:
- Datganiadau Cyntaf ar wefan Llywodraeth y Cynulliad: http://cymru.gov.uk/topics/statistics/theme/housing/?lang=cy
- A thablau data ar wefan yr Uned Ddata: http://www.unedddatacymru.gov.uk/datatai

Ffigwr 3.1 Gwariant adnewyddu'r sector preifat (a)

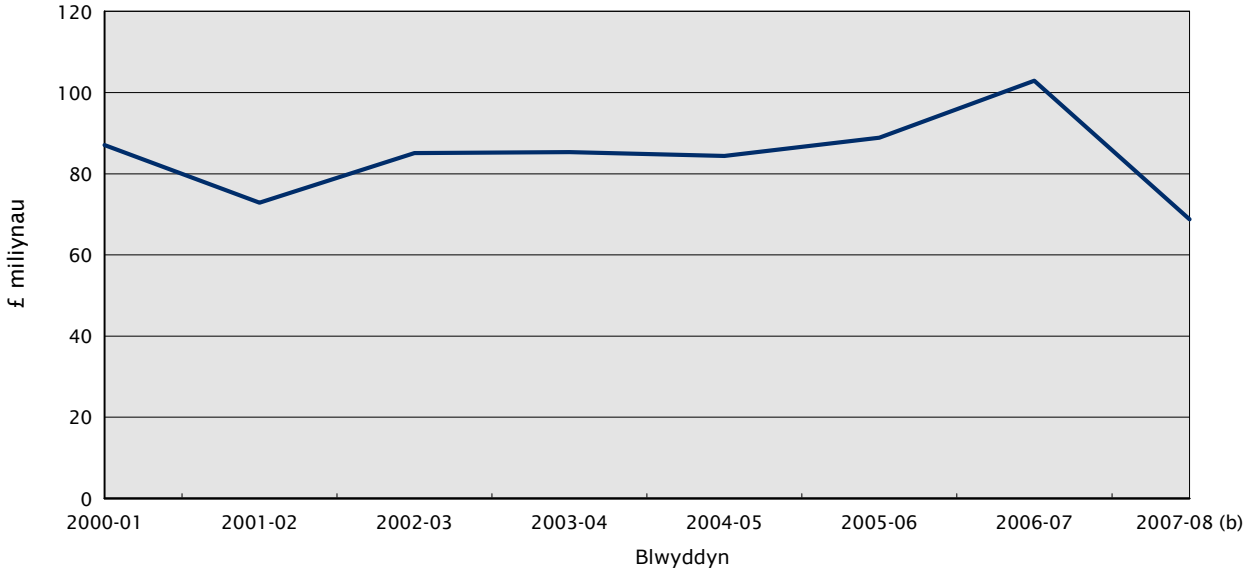

Ffynhonnell: WHO6 a WHO17

(a) Yn cynnwys grantiau a gafodd eu cwblhau dan Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 neu Ddeddf 1996, a gwariant dan Orchymyn 2002

(b) Yn eithrio gwariant Grant Cyfalaf Penodol

Tabl 3.1 Grantiau cyfleusterau anabledd mandedol dan Ddeddf 1996

	Nifer y ceisiadau am grantiau a gafodd eu cymeradwyo	Gwerth y grantiau a gafodd eu cymeradwyo (£ miloedd)	Nifer y grantiau a gafodd eu cwblhau	Gwerth y grantiau a gafodd eu cwblhau (£ miloedd)
1998-99	4,660	24,882	4,050	18,862
1999-2000	5,127	27,762	4,190	21,691
2000-01	5,126	29,275	4,770	25,574
2001-02	4,869	31,084	4,248	25,765
2002-03	5,486	34,749	4,917	28,033
2003-04	4,774	35,656	4,428	30,345
2004-05	4,863	31,365	4,593	28,537
2005-06	5,453	34,744	5,268	35,403
2006-07	4,949	32,735	5,899	40,478
2007-08	5,455	37,104	5,830	37,557

Ffynhonnell: WHO6

Tabl 3.2 Grantiau cyfleusterau anabledd mandedol dan Ddeddf 1996, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08

	Nifer y ceisiadau am grantiau a gafodd eu cymeradwyo	Gwerth y grantiau a gafodd eu cymeradwyo (£ miloedd)	Nifer y grantiau a gafodd eu cwblhau	Gwerth y grantiau a gafodd eu cwblhau (£ miloedd)
Ynys Môn	65	566	60	453
Gwynedd	113	809	117	979
Conwy	188	1,984	170	2,059
Sir Ddinbych	82	1,024	78	815
Sir y Fflint	448	3,440	727	3,233
Wrecsam	105	1,177	255	243
Powys	120	868	118	1,039
Sir Ceredigion	108	984	108	1,132
Sir Benfro	45	752	41	821
Sir Gaerfyrddin	147	1,033	144	1,092
Abertawe	431	3,926	431	4,459
Castell-nedd Port Talbot	225	1,682	228	2,257
Pen-y-bont ar Ogwr	320	2,370	340	2,432
Bro Morgannwg	94	1,243	106	1,498
Caerdydd	710	5,120	695	4,938
Rhondda Cynon Taf	407	3,478	419	3,784
Merthyr Tudful	78	671	71	614
Caerffili	234	1,296	213	1,146
Blaenau Gwent	124	904	127	945
Torfaen	109	1,247	102	1,219
Sir Fynwy	964	729	931	646
Casnewydd	338	1,804	349	1,754
Cymru	5,455	37,104	5,830	37,557

Ffynhonnell: WHO6

Tabl 3.3 Grantiau cyfleusterau anabledd mandedol a gafodd eu cwblhau dan Ddeddf 1996, yn ôl natur yr ymgeisydd

Nifer

	Perchen-feddiannol	Landlord (a)	Tenant y sector preifat (b)	Tenant y sector cyhoeddus	Cyfanswm
1998-99	2,815	36	231	968	4,050
1999-2000	3,147	155	193	695	4,190
2000-01	3,371	140	332	927	4,770
2001-02	2,912	154	303	879	4,248
2002-03	3,252	122	419	1,124	4,917
2003-04	2,907	162	339	1,020	4,428
2004-05	3,128	124	402	939	4,593
2005-06	3,623	119	372	1,154	5,268
2006-07	3,863	84	363	1,472	5,899
2007-08	4,065	37	301	1,427	5,830

Ffynhonnell: WHO6
(a) Yn cynnwys ceisiadau oddi wrth gymdeithasau tai oedd yn gweithredu fel landlordiaid
(b) Yn cynnwys ceisiadau oddi wrth denantiaid cymdeithasau tai

Tabl 3.4 Nifer y taliadau terfynol ar grantiau a gafodd eu cwblhau dan Ddeddf 1996, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 (a)

Nifer

	Adnewyddu	Cyfleusterau anabl dewisol	Atgyweirio cartref	Rhannau cyffredin	Tai Amlfedd-iannaeth	Cyfanswm
Ynys Môn	4	0	0	0	0	4
Gwynedd	0	0	0	0	0	0
Conwy	0	0	0	0	0	0
Sir Ddinbych	0	0	0	0	0	0
Sir y Fflint	0	0	0	0	0	0
Wrecsam	0	0	0	0	0	0
Powys	0	0	0	0	0	0
Sir Ceredigion	0	0	0	0	0	0
Sir Benfro	1	0	0	0	0	1
Sir Gaerfyrddin	1	0	1	0	0	2
Abertawe	1	0	0	0	0	1
Castell-nedd Port Talbot	0	0	0	0	0	0
Pen-y-bont ar Ogwr	0	0	0	0	0	0
Bro Morgannwg	0	0	0	0	0	0
Caerdydd	0	0	0	0	0	0
Rhondda Cynon Taf	0	0	0	0	0	0
Merthyr Tudful	0	0	0	0	0	0
Caerffili	0	0	0	0	0	0
Blaenau Gwent	0	0	0	0	0	0
Torfaen	3	0	0	0	0	3
Sir Fynwy	0	0	0	0	0	0
Casnewydd	0	0	0	0	0	0
Cymru	10	0	1	0	0	11

Ffynhonnell: WHO17
(a) Mae'r ffigyrau yma'n cwmpasu taliadau terfynol ar grantiau a gafodd eu cymeradwyo cyn 18 Gorffennaf 2003

Tabl 3.5 Gwerth taliadau terfynol ar grantiau a gafodd eu cwblhau dan Ddeddf 1996, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 (a) (b)

£ miloedd

	Adnewyddu	Cyfleusterau anabl dewisol	Atgyweirio cartref	Rhannau cyffredin	Tai Amlfeddiannaeth	Cyfanswm
Ynys Môn	84	0	0	0	0	84
Gwynedd	0	0	0	0	0	0
Conwy	0	0	0	0	0	0
Sir Ddinbych	0	0	0	0	0	0
Sir y Fflint	0	0	0	0	0	0
Wrecsam	0	0	0	0	0	0
Powys	0	0	0	0	0	0
Sir Ceredigion	0	0	0	0	0	0
Sir Benfro	50	0	0	0	0	50
Sir Gaerfyrddin	9	0	4	0	0	13
Abertawe	12	0	0	0	0	12
Castell-nedd Port Talbot	0	0	0	0	0	0
Pen-y-bont ar Ogwr	0	0	0	0	0	0
Bro Morgannwg	0	0	0	0	0	0
Caerdydd	0	0	0	0	0	0
Rhondda Cynon Taf	0	0	0	0	0	0
Merthyr Tudful	0	0	0	0	0	0
Caerffili	0	0	0	0	0	0
Blaenau Gwent	0	0	0	0	0	0
Torfaen	13	0	0	0	0	13
Sir Fynwy	0	0	0	0	0	0
Casnewydd	0	0	0	0	0	0
Cymru	169	0	4	0	0	173

Ffynhonnell: WHO17

(a) Mae'r ffigyrau yma'n cwmpasu taliadau terfynol ar grantiau a gafodd eu cymeradwyo cyn 18 Gorffennaf 2003

(b) Yn eithrio gwariant Grant Cyfalaf Penodol

Tabl 3.6 Crynodeb o gymorth ar gyfer adnewyddu tai dan Orchymyn 2002, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 (a)

		Gwariant gros o adnoddau awdurdod lleol (£ miloedd)				
	Nifer yr anheddau a gafodd eu gwella	Cyfanswm	o'r rhain: benthyciadau a wnaed gan ALl	o'r rhain: grantiau	Ad-daliadau i'r ALl (£ miloedd)	Benthyciadau trydydd parti (£ miloedd) (b)
Ynys Môn	135	1,381	0	1,381	92	0
Gwynedd	31	522	0	522	0	0
Conwy	220	1,855	0	1,855	0	0
Sir Ddinbych	94	490	0	490	49	177
Sir y Fflint	569	1,623	0	1,623	0	0
Wrecsam	606	1,199	0	1,199	0	0
Powys	925	1,857	112	1,745	11	53
Sir Ceredigion	657	2,031	0	2,031	0	0
Sir Benfro	597	2,039	20	2,019	33	0
Sir Gaerfyrddin	180	2,426	14	2,412	0	0
Abertawe	271	856	0	856	154	0
Castell-nedd Port Talbot	1,059	1,139	0	1,139	20	0
Pen-y-bont ar Ogwr	110	816	0	816	6	0
Bro Morgannwg	102	610	0	610	22	0
Caerdydd	998	2,504	0	2,504	99	0
Rhondda Cynon Taf	960	4,066	0	4,066	0	0
Merthyr Tudful	86	668	0	668	40	50
Caerffili	406	2,461	0	2,461	151	0
Blaenau Gwent	25	157	0	157	16	0
Torfaen	113	1,472	0	1,472	12	0
Sir Fynwy	0	0	0	0	0	0
Casnewydd	69	830	0	830	70	0
Cymru	8,213	31,002	146	30,856	774	280

Ffynhonnell: WHO17

(a) Yn eithrio gwariant Grant Cyfalaf Penodol

(b) Yn cynnwys cymorth trydydd parti arall a gafodd ei hwyluso gan yr awdurdod lleol

Tabl 3.7 Gweithgarwch dan Orchymyn 2002, yn ôl daliadaeth, 2007-08 (a)

	Nifer yr anheddau a gafodd eu gwella	Gwariant gros (£ miloedd)	Ad-daliadau i'r awdurdod lleol (£ miloedd)	Benthyciadau trydydd parti (£ miloedd) (b)
Perchen-feddiannol	6,509	25,032	684	267
Rhentu preifat – yn cael ei dalu i landlord	159	2,142	48	12
Rhentu preifat – yn cael ei dalu i denant	81	186	0	1
Landlord cymdeithasol cofrestredig – yn cael ei dalu i landlord	34	196	0	0
Landlord cymdeithasol cofrestredig – yn cael ei dalu i denant	16	38	0	0
Tenant awdurdod lleol	223	1,574	0	0
Daliadaeth anhysbys	1,191	1,834	42	0
Cyfanswm	8,213	31,002	774	280

Ffynhonnell: WHO17

(a) Yn eithrio gwariant Grant Cyfalaf Penodol

(b) Yn cynnwys cymorth trydydd parti arall a gafodd ei hwyluso gan yr awdurdod lleol

Tabl 3.8 Gweithgarwch dan Orchymyn 2002, yn ôl derbynnydd, 2007-08 (a)

	Nifer yr anheddau a gafodd eu gwella	Gwariant gros (£ miloedd)	Ad-daliadau i'r awdurdod lleol (£ miloedd)	Benthyciadau trydydd parti (£ miloedd) (b)
Henoed sy'n cael budd-daliadau	2,535	8,103	198	12
Pobl nad ydynt yn henoed sy'n cael budd-dal sy'n gysylltiedig ag incwm	473	1,949	47	0
Yr anabl	2,106	7,067	38	26
Derbynwyr eraill	1,431	8,851	70	189
Derbynnydd anhysbys	1,668	5,032	421	53
Cyfanswm	8,213	31,002	774	280

Ffynhonnell: WHO17

(a) Yn eithrio gwariant Grant Cyfalaf Penodol

(b) Yn cynnwys cymorth trydydd parti arall a gafodd ei hwyluso gan yr awdurdod lleol

Tabl 3.9 Gweithgarwch dan Orchymyn 2002, yn ôl ardal gweithgarwch, 2007-08 (a)

	Nifer yr anheddau a gafodd eu gwella	Gwariant gros (£ miloedd)	Ad-daliadau i'r awdurdod lleol (£ miloedd)	Benthyciadau trydydd parti (£ miloedd) (b)
Mewn ardal adnewyddu				
Cymorth unigol	381	2,057	19	12
Cynllun grŵp/bloc/wedi'i gyd-drefnu	344	2,346	80	24
Tu allan i'r ardal adnewyddu				
Cymorth unigol	6,713	25,724	598	244
Cynllun grŵp/bloc/wedi'i gyd-drefnu	28	798	57	0
Ardal gweithgarwch yn anhysbys	747	77	20	0
Cyfanswm	8,213	31,002	774	280

Ffynhonnell: WHO17

(a) Yn eithrio gwariant Grant Cyfalaf Penodol

(b) Yn cynnwys cymorth trydydd parti arall a gafodd ei hwyluso gan yr awdurdod lleol

Tabl 3.10 Gweithgarwch dan Orchymyn 2002, yn ôl math o gymorth, 2007-08 (a)

	Cymorth uniongyrchol			Cymorth trydydd parti a hwyluswyd gan yr awdurdodau lleol	
	Nifer y grantiau, benthyciadau neu gymorth arall	Gwariant gros (£ miloedd)	Ad-daliadau (£ miloedd)	Nifer y benthyciadau neu gymorth arall	Swm y benthyciadau trydydd parti neu help arall (£ miloedd)
Grantiau					
Dros £5,000	2,279	21,092	655	.	.
O dan £5,000	5,803	9,154	97	.	.
Cyfanswm (b)	8,184	30,856	774	.	.
Benthyciadau					
Rhyddhau ecwiti	2	14	0	4	177
Arall	20	132	0	0	0
Cyfanswm	22	146	0	4	177
Cymorth Arall	0	0	0	3	103
Cyfanswm	8,206	31,002	774	7	280

Ffynhonnell: WHO17

(a) Yn eithrio gwariant Grant Cyfalaf Penodol

(b) Nid oedd Bro Morgannwg yn gallu darparu dadansoddiad ar grantiau. Ni fydd y cyfansymiau felly yn gyfartal i gyfanswm y grantiau

Tabl 3.11 Gweithgarwch adnewyddu'r sector preifat, gwerth grantiau a gafodd eu cwblhau a chyfanswm gwariant, yn ôl awdurdod lleol (a) (b) (c)

£ miloedd

	Gwerth grantiau a gafodd eu cwblhau					
	Grantiau cyfleusterau anabledd mandedol dan Ddeddf 1996			Adnewyddu, cyfleusterau anabl dewisol, atgyweirio cartref, rhannau cyffredin a thai amlfeddiannaeth, dan Ddeddf 1996		
	2005-06 (1)	2006-07 (2)	2007-08 (3)	2005-06 (4)	2006-07 (5)	2007-08 (6)
Ynys Môn	340	209	453	538	348	84
Gwynedd	986	991	979	1,658	(r) 0	0
Conwy	1,171	1,703	2,059	57	0	0
Sir Ddinbych	881	1,034	815	0	0	0
Sir y Fflint (e)	2,114	6,525	3,233	..	0	0
Wrecsam	226	424	243	402	787	0
Powys	981	1,087	1,039	0	0	0
Sir Ceredigion	1,002	821	1,132	0	0	0
Sir Benfro	929	777	821	141	53	50
Sir Gaerfyrddin	961	1,633	1,092	308	253	13
Abertawe	4,616	3,840	4,459	0	6	12
Castell-nedd Port Talbot	3,276	2,855	2,257	0	0	0
Pen-y-bont ar Ogwr	1,254	1,958	2,432	108	72	0
Bro Morgannwg	1,723	2,292	1,498	108	316	0
Caerdydd	6,186	5,373	4,938	0	0	0
Rhondda Cynon Taf	2,905	2,943	3,784	57	0	0
Merthyr Tudful	350	254	614	193	0	0
Caerffili	1,126	1,273	1,146	111	0	0
Blaenau Gwent	1,134	914	945	86	0	0
Torfaen	1,186	1,199	1,219	104	446	13
Sir Fynwy	722	783	646	0	0	0
Casnewydd	1,333	1,589	1,754	345	121	0
Cymru	35,403	40,478	37,557	4,213	(r) 2,402	173

Ffynhonnell: WHO6 ac WHO17

(a) Ni ystyrir ad-daliadau grantiau, nac ad-daliadau benthyciadau

(b) Ddim yn cynnwys gwariant ar gynlluniau atgyweirio grŵp a ddechreuodd cyn Gorffennaf 2003 dan amodau Adran 60 y Ddeddf 1996

(c) Yn eithrio gwariant Grant Cyfalaf Penodol (SCGs) ar gyfer 2007-08 dan Ddeddf 1996 a gorchymyn 2002. Mae hyn yn wahanol i flynyddoedd gynt lle eithriwyd SCGs gan rai awdurdodau, a'u cynnwys gan eraill. Nid yw'r ffigurau gwariant felly yn gymaradwy'n uniongyrchol gyda'r blynyddoedd gynt

(d) Yn cynnwys benthyciadau gan awdurdodau lleol, grantiau a benthyciadau trydydd parti neu unrhyw gymorth wedi'i hyrwyddo gan yr awdurdod lleol

(e) Nid oedd Sir y Fflint yn gallu gwahaniaethu rhwng gweithgarwch gweddilliol Deddf 1996 a gweithgarwch dan Orchymyn 2002 yn 2005-06. Felly, mae eu gweithgarwch dan Ddeddf 1996 ar gyfer y flwyddyn hon wedi'i gynnwys yn y golofn sy'n cwmpasu Gorchymyn 2002

(r) Wedi diwygio Ionawr 2009

Gwerth grantiau a gafodd eu cwblhau			Cyfanswm gwariant					
Dan Orchymyn 2002 (d)			Dan Ddeddf 1996 a Gorchymyn 2002 (ac eithrio grantiau cyfleusterau anabledd mandedol) (d)			Holl weithgarwch adnewyddu'r sector preifat (d)		
2005-06 (7)	2006-07 (8)	2007-08 (9)	2005-06 (10=(4+7))	2006-07 (11=(5+8))	2007-08 (12=(6+9))	2005-06 (1+10)	2006-07 (2+11)	2007-08 (3+12)
699	1,533	1,381	1,237	1,882	1,465	1,577	2,091	1,918
2,237	(r) 2,671	522	3,894	(r) 2,671	522	4,881	(r) 3,662	1,502
307	1,007	1,855	364	1,007	1,855	1,535	2,711	3,914
2,994	3,545	667	2,994	3,545	667	3,876	4,579	1,482
2,281	2,311	1,623	2,281	2,311	1,623	4,395	8,836	4,855
2,009	2,683	1,199	2,411	3,470	1,199	2,637	3,894	1,442
1,795	3,211	1,911	1,795	3,211	1,911	2,776	4,298	2,950
3,343	4,443	2,031	3,343	4,443	2,031	4,345	5,263	3,163
2,475	3,284	2,039	2,616	3,337	2,090	3,545	4,114	2,910
116	4,540	2,426	423	4,794	2,439	1,384	6,427	3,531
2,039	2,616	856	2,039	2,622	868	6,655	6,462	5,327
3,094	2,809	1,139	3,094	2,809	1,139	6,370	5,664	3,396
1,367	1,407	816	1,475	1,479	816	2,729	3,437	3,248
1,720	1,593	610	1,828	1,908	610	3,550	4,201	2,108
3,306	3,806	2,504	3,306	3,806	2,504	9,492	9,180	7,442
6,370	7,985	4,066	6,427	7,985	4,066	9,332	10,928	7,850
425	540	718	617	540	718	967	794	1,332
5,099	5,140	2,461	5,210	5,140	2,461	6,336	6,413	3,607
1,207	177	157	1,293	177	157	2,426	1,091	1,102
2,224	3,471	1,472	2,328	3,917	1,485	3,515	5,116	2,704
0	0	0	0	0	0	722	783	646
2,396	2,172	830	2,741	2,293	830	4,074	3,882	2,584
47,504	(r) 60,945	31,283	51,717	(r) 63,347	31,456	87,120	(r) 103,825	69,013

Tabl 3.12 Gweithgarwch ardal adnewyddu

Nifer

	Awdurdod lleol				
		Anheddau sy'n rhan o weithgarwch			
	Ardaloedd adnewyddu a gafodd eu datgan, sy'n weithredol (a)	Stoc anheddau o fewn ardaloedd adnewyddu	Ardaloedd clirio, dymchweliadau a chaeadau	Grantiau adnewyddu cartref y gwnaed taliadau terfynol arnynt (b)	Anheddau a gafodd eu gwella dan Orchymyn 2002
1995-96	21	19,608	8	864	.
1996-97	21	19,608	0	1,068	.
1997-98	21	19,608	9	858	.
1998-99	23	20,772	7	1,308	.
1999-2000	24	21,166	26	2,424	.
2000-01	28	26,832	4	885	.
2001-02	28	26,832	3	1,069	.
2002-03	23	21,911	4	713	.
2003-04	27	26,264	138	845	.
2004-05	38	37,962	111	313	618
2005-06	31	33,227	54	337	334
2006-07	35	42,429	(r) 0	(r) 78	391
2007-08	36	44,983	0	4	923

Ffynhonnell: WHO5a
(a) Mae gan ardaloedd adnewyddu oes o 10 mlynedd
(b) Yn cynnwys gweithgarwch o dan Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 a Deddf 1996
(c) Ar gyfer 2003-04 a 2004-05, mae hyn yn cynnwys gweithgarwch o dan y Ddeddf 1996 a Gorchymyn 2002
(r) Wedi diwygio Ionawr 2009

Tabl 3.13 Gwariant ardal adnewyddu (a)

£ miloedd

	Ardaloedd clirio, dymchweliadau a chaeadau	Grantiau adnewyddu cartref y gwnaed taliadau terfynol arnynt (b)	Cymorth unigol dan Orchymyn 2002 (c)	Benthyciadau at ddibenion tai	Anheddau a gafodd eu cwblhau o fewn cynlluniau atgyweirio grŵp (b) (d)
1995-96	1	6,885	.	149	8,488
1996-97	0	13,610	.	11	14,037
1997-98	58	13,438	.	0	13,143
1998-99	37	13,025	.	0	8,916
1999-2000	75	21,396	.	0	9,897
2000-01	31	8,399	.	0	6,095
2001-02	33	5,805	.	0	11,376
2002-03	0	4,546	.	0	12,281
2003-04	8	8,121	.	0	17,267
2004-05	926	2,881	(r) 5,361	0	11,795
2005-06	510	3,132	(r) 3,070	0	7,675
2006-07	0	(r) 1,001	(r) 5,293	0	(r) 646
2007-08	0	63	5,893	14	364

Ffynhonnell: WHO5a
(a) Yn cynnwys gwariant Grant Cyfalaf Penodol (SCGs) ar gyfer 2007-08 dan Ddeddf 1996 a gorchymyn 2002. Mae hyn yn wahanol i flynyddoedd gynt lle eithriwyd SCGs gan rai awdurdodau, a'u cynnwys gan eraill. Nid yw'r ffigurau gwariant felly yn gymaradwy'n uniongyrchol gyda'r blynyddoedd gynt
(b) Yn cynnwys gweithgarwch dan Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 a Deddf 1996
(c) Yn cynnwys benthyciadau trydydd parti a chymorth arall; ddim yn cynnwys ad-daliadau i'r awdurdodau lleol
(d) Ar gyfer 2003-04 a 2004-05, mae hyn yn cynnwys gweithgarwch dan y Ddeddf 1996 a Gorchymyn 2002
(r) Wedi diwygio Ionawr 2009

Awdurdod lleol					
		Anheddau sy'n rhan o weithgarwch			
Benthyciadau at ddibenion tai	Anheddau a gafodd eu cwblhau o fewn cynlluniau atgyweirio grŵp (b) (c)	Anheddau a gafodd eu cwblhau o fewn cynlluniau atgyweirio grŵp dan Orchymyn 2002	Tai newydd a gafodd eu cwblhau	Anheddau sy'n rhan o weithgarwch landlordiaid cymdeithasol cofrestredig	Anheddau sy'n rhan o weithgarwch y sector preifat
9	778	.	0	187	14
2	760	.	0	158	712
0	929	.	0	122	139
0	953	.	0	72	67
0	542	.	0	41	32
0	294	.	0	32	10
0	468	.	0	13	72
0	416	.	0	15	40
0	378	.	0	66	110
0	571	342	0	56	557
0	164	626	0	71	624
(r) 0	(r) 97	1,648	6	113	734
2	14	1,124	0	333	1,300

Anheddau a gafodd eu cwblhau o fewn cynllun atgyweirio grŵp dan Orchymyn 2002 (c)	Caffaeliadau a gwarediadau	Tai newydd a gafodd eu cwblhau	Gwaith amgylcheddol	Cyfanswm gwariant
.	1	0	849	16,373
.	0	0	1,970	29,628
.	0	0	1,499	28,137
.	32	0	1,137	23,147
.	0	0	926	32,294
.	74	0	729	15,328
.	0	0	792	18,006
.	0	0	1,286	18,113
.	68	0	1,068	26,532
(r) 9,537	321	0	1,970	(r) 32,792
13,267	687	0	2,724	(r) 31,065
(r) 18,640	142	579	2,958	(r) 29,258
22,242	0	0	2,594	31,171

Tabl 3.14 Gweithgarwch ardal adnewyddu, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08

Nifer

	Awdurdod lleol				
			Anheddau sy'n rhan o weithgarwch (a)		
	Ardaloedd adnewyddu a gafodd eu datgan, sy'n weithredol (b)	Stoc anheddau o fewn ardaloedd adnewyddu	Ardaloedd clirio, dymchweliadau a chaeadau	Grantiau adnewyddu cartref y gwnaed taliadau terfynol arnynt (c)	Anheddau a gafodd eu gwella dan Orchymyn 2002
Ynys Môn	0	.	.	.	.
Gwynedd	3	1,086	0	0	0
Conwy	2	516	0	0	300
Sir Ddinbych	2	1,688	0	0	9
Sir y Fflint	0	.	.	.	.
Wrecsam	3	4,003	0	0	129
Powys	3	3,356	0	0	60
Sir Ceredigion	1	1,902	0	0	35
Sir Benfro	2	3,070	0	1	56
Sir Gaerfyrddin	2	3,513	0	0	32
Abertawe	1	1,060	0	0	4
Castell-nedd Port Talbot	2	2,913	0	0	95
Pen-y-bont ar Ogwr	1	2,868	0	0	8
Bro Morgannwg	1	544	0	0	23
Caerdydd	2	2,134	0	0	0
Rhondda Cynon Taf	2	2,747	0	0	85
Merthyr Tudful	2	4,869	0	0	3
Caerffili	3	4,966	0	0	50
Blaenau Gwent	1	390	0	0	2
Torfaen	3	3,358	0	3	32
Sir Fynwy	0	.	.	.	.
Casnewydd	0	.	.	.	.
Cymru	36	44,983	0	4	923

Ffynhonnell: WHO5a
(a) Mae gan ardaloedd adnewyddu oes o 10 mlynedd
(b) Ar 1 Ebrill 2008
(c) Yn cynnwys gweithgarwch dan Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 a Ddeddf 1996

Awdurdod lleol					
Anheddau sy'n rhan o weithgarwch (a)					
Benthyciadau at ddibenion tai	Anheddau a gafodd eu cwblhau o fewn cynlluniau atgyweirio grŵp (c)	Anheddau a gafodd eu cwblhau o fewn cynlluniau atgyweirio grŵp dan Orchymyn 2002	Tai newydd a gafodd eu cwblhau	Anheddau sy'n rhan o weithgarwch landlordiaid cymdeithasol cofrestredig	Anheddau sy'n rhan o weithgarwch y sector preifat
.	.	.	.	.	.
0	0	8	0	0	0
0	0	0	0	0	31
0	0	29	0	0	0
.	.	.	.	.	.
0	0	167	0	0	284
0	0	183	0	0	17
0	0	20	0	0	0
0	0	151	0	94	169
2	0	30	0	50	401
0	0	7	0	0	0
0	0	113	0	0	5
0	0	10	0	160	266
0	0	79	0	0	0
0	0	62	0	8	17
0	0	83	0	0	1
0	0	43	0	4	56
0	0	111	0	14	53
0	0	24	0	..	0
0	14	4	0	3	0
.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.
2	14	1,124	0	333	1,300

Tabl 3.15 Gwariant ardal adnewyddu, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 (a)

£ miloedd

	Ardaloedd clirio, dymchweliadau a chaeadau	Grantiau adnewyddu cartref y gwnaed taliadau terfynol arnynt (b)	Cymorth ar gyfer adnewyddu tai o dan Orchymyn 2002 (c)	Benthyciadau at ddibenion tai	Anheddau a gafodd eu cwblhau o fewn cynlluniau atgyweirio grŵp (b)
Ynys Môn	.	.	.	.	.
Gwynedd	0	0	0	0	0
Conwy	0	0	1,004	0	0
Sir Ddinbych	0	0	31	0	0
Sir y Fflint	.	.	.	.	.
Wrecsam	0	0	203	0	0
Powys	0	0	209	0	0
Sir Ceredigion	0	0	491	0	0
Sir Benfro	0	50	186	0	0
Sir Gaerfyrddin	0	0	309	14	0
Abertawe	0	0	21	0	0
Castell-nedd Port Talbot	0	0	280	0	0
Pen-y-bont ar Ogwr	0	0	33	0	0
Bro Morgannwg	0	0	60	0	0
Caerdydd	0	0	0	0	0
Rhondda Cynon Taf	0	0	246	0	0
Merthyr Tudful	0	0	60	0	0
Caerffili	0	0	580	0	0
Blaenau Gwent	0	0	53	0	0
Torfaen	0	13	2,126	0	364
Sir Fynwy	.	.	.	.	.
Casnewydd	.	.	.	.	.
Cymru	0	63	5,893	14	364

Ffynhonnell: WHO5a

(a) Yn cynnwys gwariant Grant Cyfalaf Penodol

(b) Yn cynnwys gweithgarwch dan Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 a Deddf 1996

(c) Yn cynnwys benthyciadau trydydd parti a chymorth arall; yn eithrio ad-daliadau i'r awdurdodau lleol

Anheddau a gafodd eu cwblhau o fewn cynlluniau atgyweirio grŵp dan Orchymyn 2002 (c)	Caffaeliadau a gwarediadau	Tai newydd a gafodd eu cwblhau	Gwaith amgylcheddol	Cyfanswm gwariant
.	.	.	.	.
1,484	0	0	0	1,484
0	0	0	17	1,021
677	0	0	44	753
.	.	.	.	.
2,543	0	0	0	2,746
1,573	0	0	0	1,782
520	0	0	24	1,035
1,193	0	0	0	1,429
2,678	0	0	177	3,179
1,655	0	0	182	1,857
1,044	0	0	115	1,439
750	0	0	21	804
2,049	0	0	95	2,204
1,031	0	0	891	1,922
1,969	0	0	195	2,410
1,190	0	0	240	1,490
1,169	0	0	491	2,240
619	0	0	103	776
96	0	0	0	2,600
.	.	.	.	.
.	.	.	.	.
22,242	0	0	2,594	31,171

Tabl 3.16 Taliadau terfynol ar gynlluniau atgyweirio grŵp dan Ddeddf 1996, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 (a)

	Nifer		Amcangyfrif o gost cynlluniau (£ miloedd)	
	Cynlluniau	Anheddau yn y cynlluniau	Cyfanswm	Swm a gafodd ei gyfrannu gan gyfranogion
Ynys Môn	0	0	0	0
Gwynedd	0	0	0	0
Conwy	0	0	0	0
Sir Ddinbych	0	0	0	0
Sir y Fflint	0	0	0	0
Wrecsam	0	0	0	0
Powys	0	0	0	0
Sir Ceredigion	0	0	0	0
Sir Benfro	0	0	0	0
Sir Gaerfyrddin	0	0	0	0
Abertawe	0	0	0	0
Castell-nedd Port Talbot	0	0	0	0
Pen-y-bont ar Ogwr	0	0	0	0
Bro Morgannwg	0	0	0	0
Caerdydd	0	0	0	0
Rhondda Cynon Taf	0	0	0	0
Merthyr Tudful	0	0	0	0
Caerffili	0	0	0	0
Blaenau Gwent	0	0	0	0
Torfaen	2	14	364	20
Sir Fynwy	0	0	0	0
Casnewydd	0	0	0	0
Cymru	2	14	364	20

Ffynhonnell: WHO17

(a) Yn eithrio gwariant Grant Cyfalaf Penodol

Pennod 4
Dymchweliadau a pheryglon

4 Dymchweliadau a pheryglon

Mae'r bennod hon yn cynnwys gwybodaeth ar nifer yr anheddau a gafodd eu dymchwel neu eu cau, a'r nifer y peryglon wedi eu canfod gan awdurdodau lleol yn ystod y flwyddyn. Mae awdurdodau lleol yn gyfrifol am asesu amodau anheddu ar gyfer eiddo preswyl sector preifat a chymdeithasol, gan gynnwys tai amlfeddiannaeth (HMOs). Mae'r prif bwyntiau yn cynnwys:

- Cafodd 99 o anheddau eu dymchwel neu eu cau yn ystod 2007-08, sy'n ddwywaith yn fwy na'r ffigur yn 2006-07 (Tabl 4.1).
- Roedd 4,501 o beryglon i breswylwyr wedi'u canfod mewn anheddau yn ystod 2007-08. Y math mwyaf cyffredin oedd *rhy oer* a *thamp a thyfiant llwydni* (Tabl 4.2).
- Roedd 698 o beryglon Categori 1 wedi'u canfod mewn HMOs yn ystod 2007-08. Y mathau mwyaf cyffredin oedd *tân* a *rhy oer* (Tabl 4.2).

Gwybodaeth ychwanegol

Gwnaeth y System Mesur Iechyd a Diogelwch ar gyfer Tai ddisodli'r safon ffitrwydd blaenorol yng Ngorffennaf 2006, gan symud y ffocws o gyflwr eiddo, at iechyd a diogelwch y preswylwyr. Mae'r peryglon sy'n cael eu hasesu yn cael eu sgorio ar raddfa lle gaiff y peryglon mwyaf eu hystyried yn beryglon Categori 1, a'r peryglon llai'n cael eu hystyried yn beryglon Categori 2. Mae'r data a gasglwyd yn ymdrin â:

- dymchweliadau yn ôl daliadaeth; a
- nifer y peryglon yn ôl y math o gategori.

Mae gwybodaeth ar ddymchweliadau a pheryglon wedi'i chymryd o'r dychweliadau WHO10 a Dymchweliadau a Pheryglon blynyddol a gyflwynir gan awdurdodau lleol.

Mae gwybodaeth fanwl am ddymchweliadau a pheryglon ar gael mewn:
- Datganiad Cyntaf ar wefan Llywodraeth Cynulliad Cymru: http://cymru.gov.uk/topics/statistics/theme/housing/?lang=cy
- A thablau data ar wefan yr Uned Ddata: http://www.unedddatacymru.gov.uk/datatai

Ffigwr 4.1 Anheddau wedi'u dymchwel a'u cau

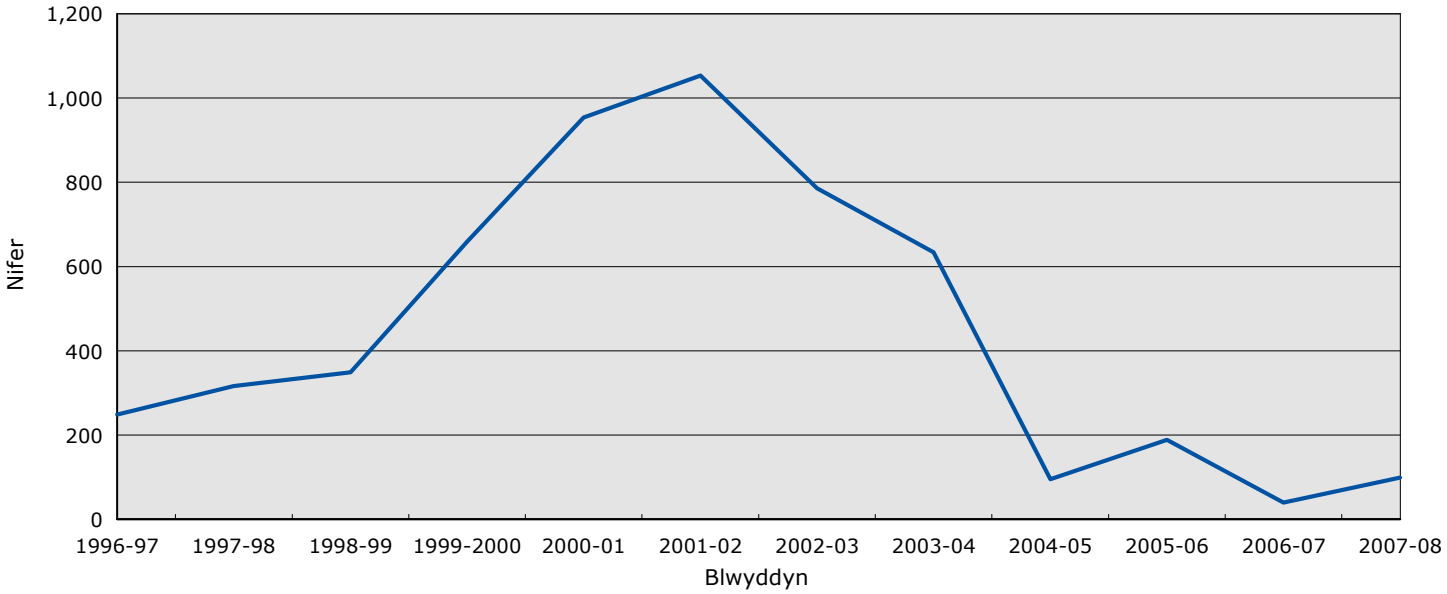

Ffynhonnell: Ffurflen WHO10 a ffurflen Dymchweliadau a Pheryglon

Tabl 4.1 Anheddau wedi'u dymchwel a'u cau

Nifer

	Anheddau a gafodd eu dymchwel				Anheddau wedi'u cau ond heb wedi eu dymchwel yn dilyn:		Cyfanswm anheddau wedi dymchwel neu gau
	Mewn neu ger ardaloedd clirio	Ddim mewn na ger ardaloedd clirio	Cyfanswm	A oedd yn cynnwys peryglon categori 1 (a)	Gorchmynion cau neu fentrau	Gorchmynion gwahardd neu fentrau	
1996-97	35	218	253	.	12	.	265
1997-98	20	293	313	.	24	.	337
1998-99	17	333	350	.	18	.	368
1999-2000	14	680	694	.	6	.	700
2000-01	237	705	942	.	17	.	959
2001-02	60	974	1,034	.	23	.	1,057
2002-03	36	738	774	.	28	.	802
2003-04	84	530	614	.	38	.	652
2004-05	8	34	42	.	65	.	107
2005-06	54	127	181	.	8	.	189
2006-07 (b)	0	29	29	0	5	(r) 6	40
2007-08 (c)	12	61	73	1	.	26	99

Ffynhonell: Ffurflen Dymchweliadau a Pheryglon
(a) Mae’r ffigyrau yma hefyd yn cael eu cofnodi yn y ddwy golofn gyntaf
(b) Yn eithrio data gan Sir y Fflint, Wrecsam, Caerdydd a Chasnewydd yn ystod Gorffennaf - Mawrth
(c) Yn eithrio data gan Wrecsam
(r) Wedi diwygio Awst 2008

Tabl 4.2 Nifer y peryglon Categori 1 a 2 wedi eu canfod gan awdurdodau lleol, yn ôl math y perygl, 2007-08 (a)

Nifer

	Anheddau			HMO	Cyfanswm
	Categori 1	Categori 2	Cyfanswm	Categori 1	
Rhy oer	794	164	958	124	1,082
Tamp a thyfiant llwydni	265	555	820	60	880
Tân	184	241	425	259	684
Syrthio lawr grisiau ayyb.	159	153	312	67	379
Peryglon trydanol	110	223	333	20	353
Syrthio rhwng lefelau	62	130	192	50	242
Mynediad gan ymwthwyr	78	125	203	27	230
Dymchweliad adeiladol ac elfennau cwympol	42	162	204	9	213
Hylendid personol, glanweithdra a charthffosiaeth	51	134	185	19	204
Syrthio ar arwynebau gwastad ayyb.	68	110	178	16	194
Eraill (b)	190	501	691	47	738
Cyfanswm	2,003	2,498	4,501	698	5,199

Ffynhonnell: Ffurflen Dymchweliadau a Pheryglon
(a) Yn eithrio data gan Wrecsam ond yn cynnwys peth ddata gan Sir Gaerfyrddin
(b) Eraill yn cynnwys y peryglon sy'n weddill ac wedi eu rhestri yn Atodiad 1: Diffiniadau

Ffigwr 4.2 Y pum prif berygl Categori 1 mewn anheddau, 2007-08 (a)

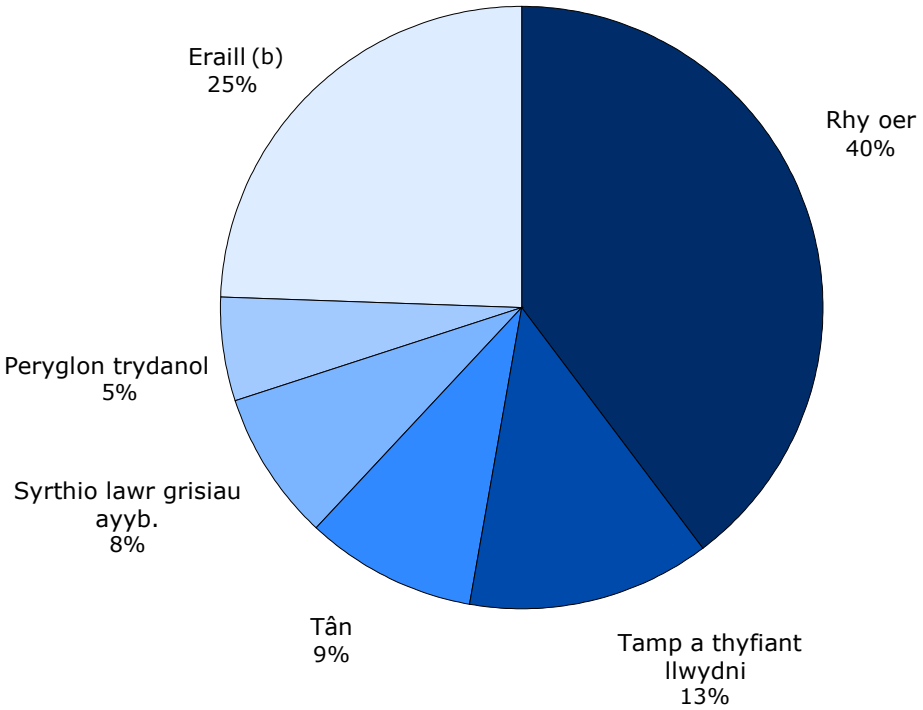

Ffynhonnell: Ffurflen Dymchweliadau a Pheryglon
(a) Yn eithrio data gan Wrecsam ond yn cynnwys peth ddata gan Sir Gaerfyrddin
(b) Eraill yn cynnwys pob perygl sy'n weddill ac wedi eu rhestri yn Atodiad 1: Diffiniadau

Ffigwr 4.3 Y pum prif berygl Categori 2 mewn anheddau, 2007-08 (a)

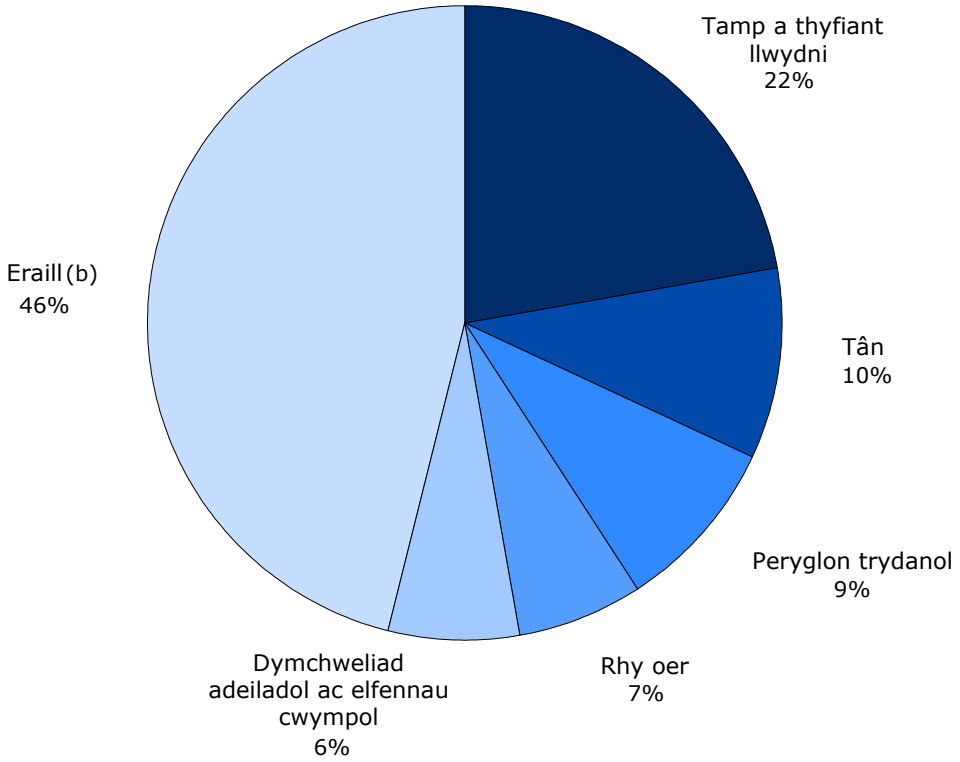

Ffynhonnell: Ffurflen Dymchweliadau a Pheryglon
(a) Yn eithrio data gan Wrecsam ond yn cynnwys peth ddata gan Sir Gaerfyrddin
(b) Eraill yn cynnwys pob perygl sy'n weddill ac wedi eu rhestri yn Atodiad 1: Diffiniadau

Ffigwr 4.4 Y pum prif berygl Categori 1 mewn anheddau amlfeddiannaeth (HMOs), 2007-08 (a) (b)

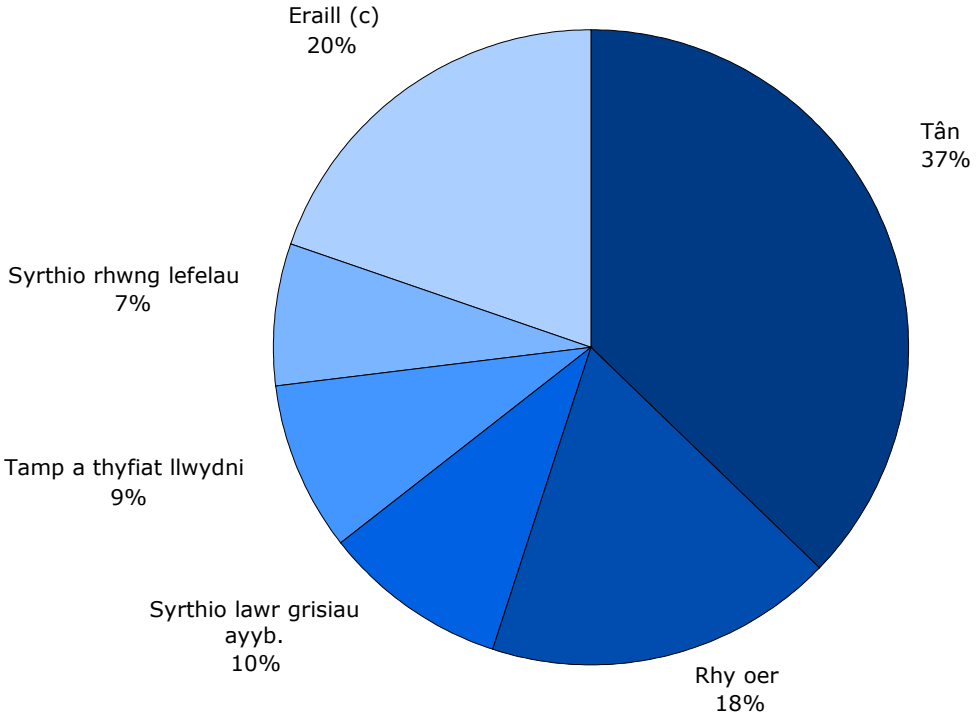

Ffynhonnell: Ffurflen Dymchweliadau a Pheryglon
(a) Yn eithrio data gan Wrecsam ond yn cynnwys peth ddata gan Sir Gaerfyrddin
(b) Efallai ni fydd y canrannau yn 100% o'r gyfanswm, o ganlyniad talgrynnu
(c) Eraill yn cynnwys pob perygl sy'n weddill ac wedi eu rhestri yn Atodiad 1: Diffiniadau

Pennod 5
Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig

5 Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (RSLs)

Mae'r bennod hon yn cynnwys gwybodaeth ar RSLs. Mae'r prif bwyntiau'n cynnwys:

- Mae nifer yr anheddau newydd wedi eu darparu gan RSLs wedi gostwng gan 22% ers 2006-07 gyda 847 o anheddau newydd yn cael eu darparu yn 2007-08 (Tabl 5.1).

- Roedd y stoc RSL yn cynnwys 86,704 o unedau hunangynhwysol ynghyd â 6,927 o unedau anhunangynhwysol ar 31 Mawrth 2008. Roedd y rhan fwyaf o'r stoc RSL yn cynnwys anheddau llai, gyda 64% o unedau hunangynhwysol yn cynnwys un neu ddwy ystafell wely tra dim ond 3% oedd yn cynnwys pedair ystafell wely neu'n fwy (Tabl 5.3).

- Gwariant gros RSLs oedd £98.5 miliwn yn 2007-08 (Tabl 5.5).

- Bu 52 gwerthiannau statudol o anheddau RSL yn ystod 2007-08, gyda 58%, yn cael eu gwerthu trwy'r cynllun hawl i brynu (RTB) (Tabl 5.6).

Gwybodaeth ychwanegol

Daw'r wybodaeth ar RSLs yn y bennod hon o:

Ddychweliadau ystadegol:

- Mae RSLs yng Nghymru'n cyflwyno dychweliadau ystadegol sy'n darparu gwybodaeth ar y stoc annedd bob blwyddyn. Mae'r rhan fwyaf o RSLs yn cyflwyno dychweliad RSL1, tra bo pob un o'r RSLs llai'n cyflwyno un o'r dychweliadau byrrach (RSL2, RSL3 & RSL4).

- Mae RSLs sy'n llenwi dychweliad RSL1 hefyd yn llenwi dychweliad gwerthiannau RSL, sy'n darparu gwybodaeth ar werthiannau statudol RSL yn chwarterol.

Llywodraeth Cynulliad Cymru, Cyfarwyddiaeth Tai:

- Mae gwybodaeth gan RSLs yng Nghymru yn cael ei darparu wedi i gynlluniau tai cyfan gael eu cwblhau, wedi'u hariannu gan Grant Tai Cymdeithasol oddi wrth Llywodraeth Cynulliad Cymru. Gall ffigyrau fod yn wahanol i'r rheiny sy'n cael eu dangos ym Mhennod 2 sydd wedi'u seilio ar gwblhau anheddau unigol.

Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion.

Cewch hyd i wybodaeth am werthiannau statudol a stoc annedd RSL mewn:

- Datganiadau Cyntaf ar wefan Llywodraeth y Cynulliad: http://cymru.gov.uk/topics/statistics/theme/housing/?lang=cy
- A thablau data ar wefan yr Uned Ddata: http://www.unedddatacymru.gov.uk/datatai

Tabl 5.1 Tai cymdeithasol newydd wedi'u darparu gan landlordiaid cymdeithasol cofrestredig (a)

Nifer yr anheddau

	Unedau hunangynhwysol			Unedau hunangynhwysol anghenion arbennig (b)			Cyfanswm yr anheddau a ddarparwyd (b)
	Adeiladau newydd	Caffaeliadau	Adsefydliad	Adeiladau newydd	Caffaeliadau	Adsefydliad	
2000-01	981	62	388	14	0	6	1,451
2001-02	784	181	243	15	0	23	1,246
2002-03	938	263	192	40	0	32	1,471
2003-04	766	220	131	40	0	30	1,187
2004-05	761	204	121	14	0	13	1,113
2005-06	612	254	134	12	0	17	1,029
2006-07	736	228	62	0	0	60	1,086
2007-08	495	233	61	40	0	18	847

Ffynhonnell: Llywodraeth Cynulliad Cymru, Cyfarwyddiaeth Tai
(a) Data ddim yn Ystadegau Gwladol
(b) Ffigyrau'n cynnwys unedau hunangynhwysol a ganddynt welyau gwag unigol. Ar gyfer 2007-08 roedd 58 o unedau hunangynhwysol a ganddynt 107 o welyau gwag

Tabl 5.2 Tai cymdeithasol newydd wedi'u darparu gan landlordiaid cymdeithasol cofrestredig, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 (a) (b)

Nifer yr anheddau

	Adeiladau newydd	Caffaeliadau (c)	Darpariaeth arall (d)	Cyfanswm yr anheddau hunangynhwysol a ddarparwyd
Ynys Môn	9	9	2	20
Gwynedd	29	24	1	54
Conwy	14	5	0	19
Sir Ddinbych	7	10	2	19
Sir y Fflint	0	5	0	5
Wrecsam	0	0	1	1
Powys	14	8	22	44
Sir Ceredigion	12	14	0	26
Sir Benfro	71	31	1	103
Sir Gaerfyrddin	25	19	0	44
Abertawe	42	18	28	88
Castell-nedd Port Talbot	48	0	0	48
Pen-y-bont ar Ogwr	48	5	2	55
Bro Morgannwg	0	0	3	3
Caerdydd	101	0	1	102
Rhondda Cynon Taf	10	20	10	40
Merthyr Tudful	0	4	0	4
Caerffili	22	17	0	39
Blaenau Gwent	2	5	0	7
Torfaen	32	19	1	52
Sir Fynwy	38	10	0	48
Casnewydd	11	10	5	26
Cymru	535	233	79	847

Ffynhonnell: Llywodraeth Cynulliad Cymru, Cyfarwyddiaeth Tai
(a) Data ddim yn Ystadegau Gwladol
(b) Yn cynnwys 107 o welyau gwag anghenion arbennig mewn 58 o unedau hunangynhwysol
(c) Yn cynnwys 228 o unedau Cymorth Prynu Dewis Eich Hun
(d) Yn cynnwys adsefydliadau, trawsnewidiadau ac ail-welliannau

Tabl 5.3 Stoc landlordiaid cymdeithasol cofrestredig yn ôl math yr annedd ac awdurdod lleol, ar 31 Mawrth 2008 (a) (b) (c)

Nifer

	Unedau hunangynhwysol					
	Un ystafell wely	Dwy ystafell wely	Tair ystafell wely	Pedair ystafell wely neu fwy	Cyfanswm yr unedau hunan-gynhwysol	Unedau nad ydynt yn rhai hunan-gynhwysol
Ynys Môn	161	163	179	19	522	83
Gwynedd	626	723	601	30	1,980	193
Conwy	669	482	809	68	2,028	130
Sir Ddinbych	533	611	626	63	1,833	222
Sir y Fflint	596	748	783	35	2,162	211
Wrecsam	566	526	393	12	1,497	309
Powys	729	861	750	81	2,421	167
Sir Ceredigion	236	331	331	23	921	1,431
Sir Benfro	698	720	640	104	2,162	68
Sir Gaerfyrddin	920	987	770	52	2,729	126
Abertawe	2,915	2,031	1,427	105	6,478	1,343
Castell-nedd Port Talbot	1,244	793	692	30	2,759	109
Pen-y-bont ar Ogwr	1,759	3,123	3,177	100	8,159	274
Bro Morgannwg	642	735	698	43	2,118	188
Caerdydd	3,357	3,223	2,633	544	9,757	1,054
Rhondda Cynon Taf	3,887	4,727	6,292	194	15,100	325
Merthyr Tudful	518	525	444	24	1,511	53
Caerffili	891	1,050	1,063	76	3,080	118
Blaenau Gwent	677	467	303	10	1,457	12
Torfaen	2,223	3,018	3,978	413	9,632	225
Sir Fynwy	1,755	1,516	1,680	118	5,069	80
Casnewydd	1,025	1,170	1,022	112	3,329	206
Cymru	26,627	28,530	29,291	2,256	86,704	6,927

Ffynhonnell: RSL1

(a) Dim ond yn cyfeirio at RSLs sydd wedi cofrestru gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru ar gyfer stoc gonfensiynol sy'n cael ei rentu. Ddim yn cynnwys cymdeithasau Abbeyfield, elusennau Almshouse, cymdeithasau Cyd-berchnogaeth a stoc sy'n cael ei rentu y mae RSLs sy'n cofrestredig yn Lloegr yn berchen arno

(b) Mae cyfanswm yr unedau hunangynhwysol a'r unedau anhunangynhwysol ddim yn gyfartal â nifer yr anheddau ym Mhennod 1 o ganlyniad fod y data yn dod o ffynonellau gwahanol

(c) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion

Tabl 5.4 Stoc landlordiaid cymdeithasol cofrestredig ar gyfer yr henoed a'r anabl, yn ôl awdurdod lleol, ar 31 Mawrth 2008 (a) (b)

Nifer

	Henoed	Mynediad warden (c)	Cadair olwyn (d)	Symudedd (d)
Ynys Môn	78	75	11	51
Gwynedd	349	400	122	94
Conwy	597	644	58	232
Sir Ddinbych	351	200	94	341
Sir y Fflint	390	289	68	311
Wrecsam	228	180	140	318
Powys	430	350	98	275
Sir Ceredigion	216	205	38	106
Sir Benfro	162	270	66	94
Sir Gaerfyrddin	338	180	88	468
Abertawe	872	645	177	861
Castell-nedd Port Talbot	448	253	63	181
Pen-y-bont ar Ogwr	1,303	457	43	135
Bro Morgannwg	360	369	17	194
Caerdydd	2,421	1,637	309	543
Rhondda Cynon Taf	1,531	1,427	84	818
Merthyr Tudful	307	255	32	65
Caerffili	408	338	63	93
Blaenau Gwent	397	457	6	27
Torfaen	177	178	11	38
Sir Fynwy	991	708	55	74
Casnewydd	769	304	26	19
Cymru	13,123	9,821	1,669	5,338

Ffynhonnell: RSL1

(a) Dim ond yn cyfeirio at RSLs sydd wedi cofrestru gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru ar gyfer stoc gonfensiynol sy'n cael ei rentu. Ddim yn cynnwys cymdeithasau Abbeyfield, elusennau Almshouse, cymdeithasau Cyd-berchnogaeth a stoc sy'n cael ei rentu y mae RSLs sy'n cofreistredig yn Lloegr yn berchen arno

(b) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion

(c) Ar gyfer y rhan fwyaf o awdurdodau, mae anheddau a ganddynt fynediad warden hefyd yn cael eu cynnwys yn y rheiny sydd ar gyfer yr henoed

(d) Efallai bod gan unedau cadair olwyn a symudedd, fynediad warden neu efallai eu bod wedi'u dylunio'n arbennig i fod yn addas ar gyfer yr henoed, (gan gynnwys yr henoed bregus) ac felly byddant yn cael eu dangos mewn mwy nag un golofn

Tabl 5.5 Gwariant alldro landlordiaid cymdeithasol cofrestredig, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 (a) (b)

	Gwariant gros (£ miloedd)	Canran o gyfanswm y gwariant gros (c)
Ynys Môn	3,357	3
Gwynedd	2,503	3
Conwy	5,467	6
Sir Ddinbych	2,022	2
Sir y Fflint	8,286	8
Wrecsam	646	1
Powys	2,608	3
Sir Ceredigion	900	1
Sir Benfro	7,612	8
Sir Gaerfyrddin	3,015	3
Abertawe	3,951	4
Castell-nedd Port Talbot	2,148	2
Pen-y-bont ar Ogwr	4,251	4
Bro Morgannwg	668	1
Caerdydd	21,412	22
Rhondda Cynon Taf	6,128	6
Merthyr Tudful	1,520	2
Caerffili	2,380	2
Blaenau Gwent	2,989	3
Torfaen	1,687	2
Sir Fynwy	4,789	5
Casnewydd	10,177	10
Cymru	98,516	100

Ffynhonnell: Llywodraeth Cynulliad Cymru, Cyfarwyddiaeth Tai
(a) Data ddim yn Ystadegau Gwladol
(b) Ffigyrau'n cynrychioli gwariant arian parod
(c) Canrannau wedi'u talgrynnu, nid ydynt felly yn dod i 100

Tabl 5.6 Gwerthiant statudol anheddau landlordiaid cymdeithasol cofrestredig (a) (b)

Nifer

	Hawl i brynu	Hawl i gaffael (c)	Cyfanswm
Cyfanswm cronnol: Hydref 1980 i Fawrth 2008	2,311	91	2,402
2001-02	68	.	68
2002-03	79	.	79
2003-04	96	.	96
2004-05	163	18	181
2005-06	63	15	78
2006-07	35	36	71
2007-08	30	22	52
2005-06			
Ebrill - Mehefin	16	3	19
Gorffennaf - Medi	14	3	17
Hydref - Rhagfyr	17	4	21
Ionawr - Mawrth	16	5	21
2006-07			
Ebrill - Mehefin	9	5	14
Gorffennaf - Medi	10	4	14
Hydref - Rhagfyr	8	14	22
Ionawr - Mawrth	8	13	21
2007-08			
Ebrill - Mehefin	3	7	10
Gorffennaf - Medi	6	5	11
Hydref - Rhagfyr	5	5	10
Ionawr - Mawrth	16	5	21
2008-09			
Ebrill - Mehefin	24	1	25
Gorffennaf - Medi	14	0	14

Ffynhonnell: Gwerthiannau RSL
(a) Dim ond yn cyfeirio at RSLs sydd wedi cofrestru gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru ar gyfer stoc confensiynol sy'n cael ei rentu. Ddim yn cynnwys cymdeithasau Abbeyfield, elusennau Almshouse, cymdeithasau Cyd-berchnogaeth a stoc sy'n cael ei rentu y mae RSLs sy'n cofreistredig yn Lloegr yn berchen arno
(b) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion
(c) Ffigyrau hawl i gaffael o Hydref - Rhagfyr 2004 yn unig

Ffigwr 5.1 Gwerthiannau statudol anheddau landlordiaid cymdeithasol cofrestredig

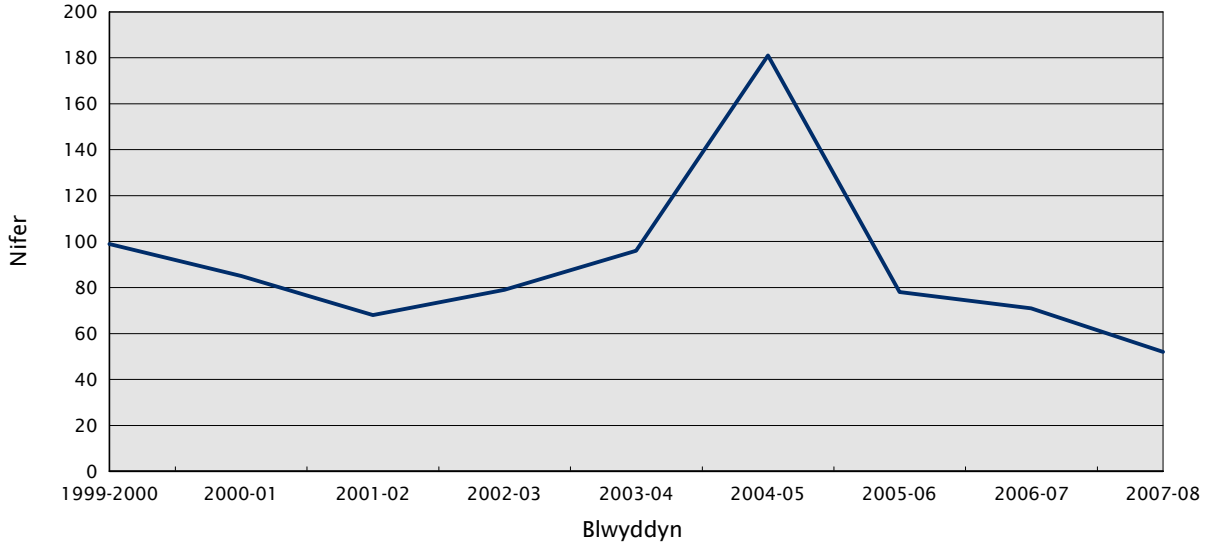

Ffynhonnell: Gwerthiannau RSL

Pennod 6
Gwerthiannau, gosodiadau ac eiddo gwag awdurdodau lleol

6 Gwerthiannau, gosodiadau ac eiddo gwag awdurdodau lleol

Mae'r bennod hon yn darparu gwybodaeth am werthiannau, gosodiadau ac eiddo gwag awdurdodau lleol. Mae'r prif bwyntiau'n cynnwys:

Gwerthiannau

- Erbyn 31 Mawrth 2008 mae 135,450 o anheddau awdurdod lleol wedi'u gwerthu trwy'r cynllun hawl i brynu (RTB), a 6,670 o werthiannau eraill o anheddau awdurdod lleol ers cyflwyno'r cynllun ym mis Hydref 1980 (Tabl 6.1).

- Cafodd gyfanswm o 835 o anheddau awdurdod lleol eu gwerthu yn 2007-08, â 98% o'r rhain o dan y cynllun RTB (Tabl 6.1).

- Pris gwerthu cyfartalog anheddau awdurdod lleol yng Nghymru yn ystod 2007-08 oedd £55,100, 78% o werth cyfartalog y farchnad, sef £70,600. Y gostyngiad cyfartalog a roddwyd ar anheddau o'r fath oedd £15,500 (Tabl 6.3).

Gosodiadau

- Mae nifer yr anheddau awdurdod lleol a wedi eu gosod i denantiaid newydd wedi gostwng gan 14% ers 2006-07. Yn 2007-08 cafodd gyfanswm o 8,770 o denantiaid newydd eu cartrefu mewn anheddau awdurdod lleol. Cafodd 58% o'r rhain eu cartrefu o'r rhestr aros a 42% ar sail blaenoriaeth (Tabl 6.4).

Eiddo gwag

- Mae nifer yr anheddau gwag wedi gostwng i'w lefel isaf ers 1992-93. Ar 31 Mawrth 2008, roedd 2,310 o anheddau gwag, sef 1.8% o gyfanswm stoc awdurdod lleol (Tabl 6.6).

- Mae nifer yr anheddau sy'n wag am fwy na 6 mis hefyd wedi parhau i ostwng ers 2002-03, gyda 692 o anheddau'n wag am fwy na 6 mis ar 31 Mawrth 2008 (Tabl 6.6).

Gwybodaeth ychwanegol

Mae gwybodaeth am werthiannau anheddau awdurdod lleol, dan y cynllun RTB a chynlluniau eraill yn cael ei chymryd o'r ddychweliad WHO7 chwarterol, fel y cyflwynir gan awdurdodau lleol. Mae gwybodaeth ar osodiadau ac eiddo gwag yn cael ei chymryd o'r dychweliad WHO4 blynyddol, fel y cyflwynir gan awdurdodau lleol.

Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion.

Mae gwybodaeth fanwl am werthiannau, gosodiadau ac eiddo gwag mewn:
- Datganiad Cyntaf Gwerthiannau Hawl i Brynu a'r Datganiad Cyntaf Tai Awdurdodau Lleol: Rheoli a Pherfformiad ar wefan Llywodraeth Cynulliad Cymru: http://cymru.gov.uk/topics/statistics/theme/housing/?lang=cy
- A thablau data ar wefan yr Uned Ddata: http://www.unedddatacymru.gov.uk/datatai

Tabl 6.1 Gwerthiannau anheddau awdurdod lleol (a)

Nifer

	Hawl i brynu		Gwirfoddol/Arall	Ceisiadau sy'n weddill (ar ddiwedd y cyfnod)	Ymatebion oedd yn cydnabod yr hawl i brynu (b)
	Ceisiadau	Gwerthiannau a gafodd eu cwblhau	Gwerthiannau a gafodd eu cwblhau		
Cyfanswm cronnol: 1980 i 2007-08	237,988	135,450	6,670	.	.
1996-97	4,284	2,032	98	3,852	3,999
1997-98	4,305	2,716	120	2,856	4,127
1998-99	5,690	2,495	38	3,681	4,942
1999-2000	5,736	3,534	56	4,160	5,235
2000-01	5,419	3,475	64	3,005	4,875
2001-02	6,686	3,411	51	4,380	5,759
2002-03	12,914	4,898	101	6,954	9,809
2003-04 (c)	9,132	6,811	54	6,106	8,772
2004-05	6,181	3,976	23	2,983	5,848
2005-06	4,140	1,774	16	2,654	3,641
2006-07	5,022	1,248	40	2,635	4,169
2007-08 (c)	2,277	819	16	907	2,076
2004-05					
Ebrill - Mehefin	2,093	1,266	1	5,548	1,897
Gorffennaf - Medi	1,761	1,184	0	5,061	1,677
Hydref - Rhagfyr	1,063	921	3	3,896	1,255
Ionawr - Mawrth	1,264	605	19	2,983	1,019
2005-06					
Ebrill - Mehefin	1,190	513	2	2,819	1,075
Gorffennaf - Medi	1,143	440	0	3,017	937
Hydref - Rhagfyr	727	446	13	2,700	773
Ionawr - Mawrth	1,080	375	1	2,654	856
2006-07					
Ebrill - Mehefin	1,163	320	2	2,500	1,026
Gorffennaf - Medi	1,168	278	14	2,752	976
Hydref - Rhagfyr	1,485	351	7	2,868	1,121
Ionawr - Mawrth	1,206	299	17	2,635	1,046
2007-08 (c)					
Ebrill - Mehefin	945	255	6	2,340	823
Gorffennaf - Medi	631	244	0	1,775	608
Hydref - Rhagfyr	350	197	10	1,279	342
Ionawr - Mawrth	351	123	0	907	303
2008-09 (c)					
Ebrill - Mehefin	193	68	0	749	186
Gorffennaf - Medi	179	43	0	576	135

Ffynhonnell: WHO7

(a) Cafodd y ddeddfwriaeth hawl i brynu ei chyflwyno ym mis Hydref 1980

(b) Gall yr ymatebion oedd yn cydnabod yr hawl i brynu fod yn uwch na nifer y ceisiadau a dderbyniwyd oherwydd bod rhai o'r ceisiadau a dderbyniwyd wedi'u dwyn ymlaen o'r flwyddyn neu chwarter flaenorol

(c) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion

Tabl 6.2 Gwerthiannau anheddau awdurdod lleol, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 (a)

Nifer

	Datblygiad ceisiadau hawl i brynu			Gwerthiannau a gafodd eu cwblhau		
	Ceisiadau a dderbyniwyd	Ymatebion oedd yn cydnabod yr hawl i brynu (b)	Ceisiadau sy'n weddill (ar ddiwedd y cyfnod)	Hawl i brynu	Gwirfoddol/ arall	Cyfanswm
Ynys Môn	55	55	27	24	0	24
Gwynedd	75	73	54	22	0	22
Conwy	32	40	19	10	2	12
Sir Ddinbych	32	24	37	13	0	13
Sir y Fflint	69	69	70	46	0	46
Wrecsam	130	112	55	51	0	51
Powys	60	58	28	12	0	12
Sir Ceredigion	45	54	45	4	0	4
Sir Benfro	76	63	69	25	0	25
Sir Gaerfyrddin	142	134	59	44	8	52
Abertawe	316	289	115	101	0	101
Castell-nedd Port Talbot	156	128	42	30	0	30
Pen-y-bont ar Ogwr	.	.	.	.	.	.
Bro Morgannwg	53	46	12	14	0	14
Caerdydd	221	154	39	29	0	29
Rhondda Cynon Taf	120	105	.	73	6	79
Merthyr Tudful	151	132	2	63	0	63
Caerffili	167	162	125	58	0	58
Blaenau Gwent	171	164	27	120	0	120
Torfaen	104	97	55	36	0	36
Sir Fynwy	21	36	.	0	0	0
Casnewydd	81	81	27	44	0	44
Cymru	2,277	2,076	907	819	16	835

Ffynhonnell: WHO7

(a) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion

(b) Gall yr ymatebion oedd yn cydnabod yr hawl i brynu fod yn uwch na nifer y ceisiadau a dderbyniwyd oherwydd bod rhai o'r ceisiadau a dderbyniwyd wedi'u dwyn ymlaen o'r flwyddyn neu chwarter flaenorol

Ffigwr 6.1 Gwerthiannau a cheisiadau hawl i brynu

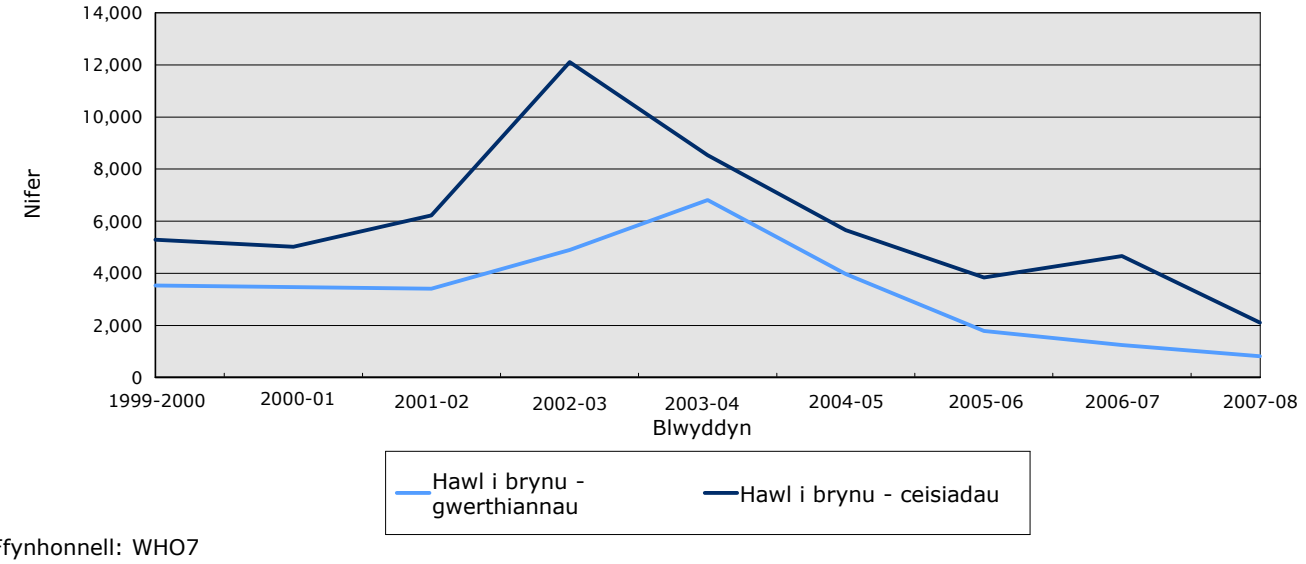

Ffynhonnell: WHO7

Tabl 6.3 Prisiau gwerthu anheddau awdurdodau lleol, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 (a) (b)

	Prisiad cyfartalog (£)	Gostyngiad cyfartalog (£)	Pris gwerthu cyfartalog (£)	Mynegai pris gwerthu cyfartalog (Cymru=100)
Ynys Môn	76,900	16,000	60,900	111
Gwynedd (c)	77,200	16,200	61,000	111
Conwy	95,700	16,000	79,700	145
Sir Ddinbych	81,800	15,900	66,000	120
Sir y Fflint	75,700	16,000	59,700	108
Wrecsam	86,800	16,000	70,800	129
Powys	82,300	15,500	66,900	121
Sir Ceredigion	110,500	16,000	94,500	172
Sir Benfro	91,200	16,000	75,200	137
Sir Gaerfyrddin	77,300	13,500	63,800	116
Abertawe	69,500	15,900	53,600	97
Castell-nedd Port Talbot	76,400	15,900	60,500	110
Pen-y-bont ar Ogwr	.	.	.	.
Bro Morgannwg	93,500	15,600	77,800	141
Caerdydd	97,900	16,000	81,900	149
Rhondda Cynon Taf	54,600	14,400	40,200	73
Merthyr Tudful	53,600	15,800	37,800	69
Caerffili	67,700	15,700	51,900	94
Blaenau Gwent	46,600	15,100	31,500	57
Torfaen	83,000	16,000	67,000	122
Sir Fynwy (d)	.	.	.	.
Casnewydd	88,000	16,000	72,000	131
Cymru	70,600	15,500	55,100	100

Ffynhonnell: WHO7

(a) Mae'r data prisiau'n cael eu talgrynnu i'r cant agosaf
(b) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion
(c) Mae'r ffigur am y disgownt cyfartalog yng Ngwynedd yn fwy na'r uchafswm a ganiatawyd, sef £16,000 gan ei fod yn cynnwys gwerthiannau heb eu delio â gan yr uchafswm a gyflwynwyd ar 2 Ebrill 2003
(d) Ni wnaeth Sir Fynwy werthu unrhyw anheddau rhwng Ebrill 2007 a'r trosglwyddiad stoc yn Ionawr 2008

Tabl 6.4 Anheddau awdurdodau lleol a gafodd eu gosod i denantiaid newydd (a)

Nifer

	Cael eu hailgartrefu o ganlyniad i glirio slym neu ailddatblygu	Cartrefwyd fel blaenoriaeth oherwydd bod tenantiaid yn:			Cartrefwyd o'r rhestr aros	Cyfanswm
		Digartref	Gweithwyr allweddol	Arall		
1980-81	744	1,531	245	624	10,865	14,009
1981-82	385	1,460	96	528	10,967	13,436
1982-83	294	1,696	134	598	12,142	14,864
1983-84	207	1,597	107	590	11,388	13,889
1984-85	216	1,766	97	806	12,160	15,045
1985-86	219	2,149	109	771	10,648	13,896
1986-87	142	2,054	111	550	10,546	13,403
1987-88	270	1,872	131	494	10,612	13,379
1988-89	92	2,424	118	443	9,994	13,071
1989-90	95	2,429	79	473	8,418	11,494
1990-91	101	2,473	58	408	8,490	11,530
1991-92	247	2,674	61	926	8,122	12,030
1992-93	107	2,754	28	528	8,126	11,543
1993-94	66	2,471	15	719	9,276	12,547
1994-95	43	2,058	12	760	10,180	13,053
1995-96	79	1,949	7	602	10,939	13,576
1996-97	40	1,646	72	1,272	11,525	14,555
1997-98 (b)	39	880	8	1,040	13,672	15,639
1998-99	4	1,269	5	1,145	13,249	15,672
1999-2000	1	1,383	4	1,054	12,905	15,347
2000-01	63	1,762	8	1,196	12,094	15,123
2001-02	182	2,220	13	1,250	10,824	14,489
2002-03	55	2,473	230	1,097	10,493	14,348
2003-04 (c)	16	2,919	2	1,270	8,500	12,707
2004-05	59	3,299	0	960	6,878	11,196
2005-06	17	3,211	0	695	(r) 6,167	(r) 10,090
2006-07	4	(r) 3,507	0	709	(r) 5,980	10,200
2007-08 (c) (d)	0	2,999	0	660	5,111	8,770

Ffynhonnell: WHO4

(a) Yn eithrio trosglwyddiadau o fewn yr awdurdod lleol neu gyfnewidfeydd gydag awdurdod lleol arall

(b) Yn cynnwys amcangyfrif ar gyfer Bro Morgannwg

(c) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion

(d) Yn eithrio data ar gyfer Blaenau Gwent a Thorfaen

(r) Wedi diwygio Ionawr 2009

Tabl 6.5 Anheddau awdurdodau lleol a gafodd eu gosod i denantiaid newydd, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 (a) (b)

Nifer

	Cael eu hailgartrefu o ganlyniad i glirio slym neu ailddatblygu	Cartrefwyd fel blaenoriaeth oherwydd bod y tenantiaid yn:			Cartrefwyd o'r rhestr aros	Cyfanswm
		Digartref	Gweithwyr allweddol	Arall		
Ynys Môn	0	70	0	0	127	197
Gwynedd	0	148	0	0	124	272
Conwy	0	84	0	0	132	216
Sir Ddinbych	0	34	0	0	151	185
Sir y Fflint	0	79	0	0	227	306
Wrecsam	0	242	0	0	412	654
Powys	0	105	0	0	206	311
Sir Ceredigion	0	48	0	0	89	137
Sir Benfro	0	246	0	0	165	411
Sir Gaerfyrddin	0	293	0	0	292	585
Abertawe	0	595	0	588	35	1,218
Castell-nedd Port Talbot	0	23	0	0	572	595
Pen-y-bont ar Ogwr	.	.	.	.	.	.
Bro Morgannwg	0	90	0	0	152	242
Caerdydd	0	405	0	56	453	914
Rhondda Cynon Taf	0	44	0	0	585	629
Merthyr Tudful	0	37	0	2	249	288
Caerffili	0	113	0	14	645	772
Blaenau Gwent	..	..	..	..	..	..
Torfaen	..	..	..	..	..	..
Sir Fynwy	0	41	0	0	201	242
Casnewydd	0	302	0	0	294	596
Cymru	0	2,999	0	660	5,111	8,770

Ffynhonnell: WHO4

(a) Yn eithrio trosglwyddiadau o fewn yr awdurdod lleol neu gyfnewidfeydd gydag awdurdod lleol arall

(b) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion

Ffigwr 6.2 Anheddau awdurdodau lleol a gafodd eu gosod i denantiaid newydd, yn ôl ffynhonnell y tenant, 2007-08 (a)

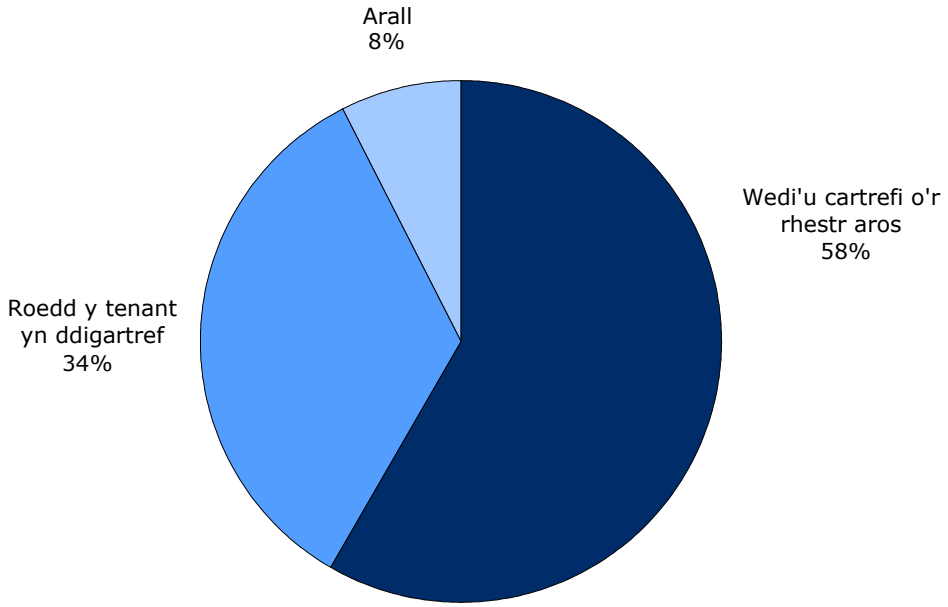

Ffynhonnell: WHO4
(a) Efallai ni fydd y canrannau yn 100% o'r gyfanswm, o ganlyniad talgrynnu

Ffigwr 6.3 Anheddau awdurdodau lleol gwag, yn ôl statws, ar 31 Mawrth 2008 (a)

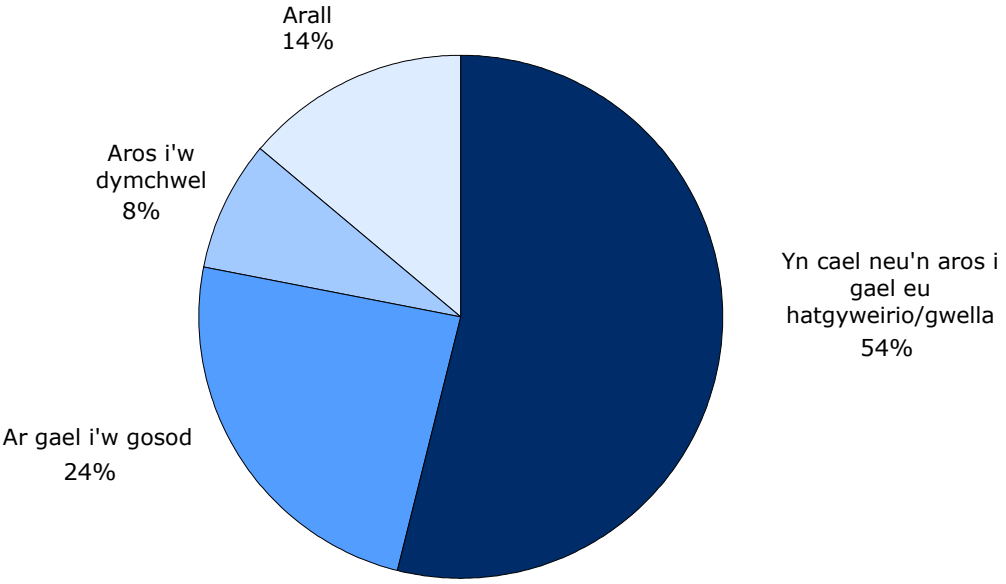

Ffynhonnell: WHO4
(a) Efallai ni fydd y canrannau yn 100% o'r gyfanswm, o ganlyniad talgrynnu

Tabl 6.6 Anheddau gwag awdurdodau lleol (a)

Nifer

	Ar gael i'w gosod	Yn cael neu' n aros i gael eu hatgyweirio / gwella	Yn aros i gael eu gwerthu	Yn aros i gael eu dymchwel	Arall (b)	Cyfanswm yr anheddau gwag	Cyfanswm yr anheddau gwag (canran) (c)	Yn wag am fwy na 6 mis	Stoc awdurdod lleol (d) (e)
1980-81	583	1,207	..	..	..	1,790	0.6	..	288,359
1981-82	1,209	1,801	..	..	..	3,010	1.1	..	278,400
1982-83	1,389	1,980	..	..	..	3,369	1.3	..	265,287
1983-84	1,603	1,665	..	..	..	3,268	1.3	..	259,823
1984-85	1,100	1,820	..	..	..	2,920	1.1	..	255,886
1985-86	774	1,897	56	54	147	2,928	1.1	329	258,050
1986-87	690	2,309	103	47	180	3,329	1.3	437	253,138
1987-88	840	2,227	29	12	81	3,189	1.3	385	248,074
1988-89	768	1,987	25	29	143	2,952	1.2	474	236,713
1989-90	794	1,873	13	178	165	3,023	1.3	327	225,558
1990-91	639	1,511	43	73	164	2,430	1.1	406	220,786
1991-92	618	1,212	27	45	132	2,034	0.9	329	217,370
1992-93	670	1,184	21	28	125	2,028	0.9	259	214,651
1993-94	784	1,397	15	31	112	2,339	1.1	284	211,305
1994-95	893	1,652	8	82	139	2,774	1.3	458	208,126
1995-96	1,127	1,997	26	135	204	3,489	1.7	631	206,722
1996-97	1,485	2,526	25	217	469	4,722	2.3	956	204,158
1997-98 (f)	1,876	2,238	58	423	827	5,422	2.7	1,670	201,057
1998-99	1,782	2,932	37	774	950	6,475	3.3	2,492	197,423
1999-2000	2,867	2,914	71	996	558	7,406	3.8	3,003	193,006
2000-01	3,875	2,694	73	744	981	8,367	4.5	3,646	187,720
2001-02	2,393	2,491	54	905	948	6,791	3.7	2,543	182,916
2002-03	2,185	1,897	115	736	885	5,818	3.3	2,897	177,081
2003-04 (g)	1,214	1,847	51	748	402	4,262	2.6	2,138	162,276
2004-05	1,237	1,990	258	511	504	4,500	2.9	1,805	157,516
2005-06	581	1,732	63	296	445	3,117	2.0	1,136	155,768
2006-07	573	1,798	76	248	363	3,058	2.0	1,014	154,412
2007-08 (g)	555	1,246	(r) 60	(r) 185	264	2,310	1.8	692	131,524

Ffynhonnell: WHO4

(a) Ar 1 Ebrill rhwng 1981 a 1995. Ar 31 Mawrth ers 1996. O 1996-97, data stoc awdurdod lleol wedi ei gymryd o ffurflen ail fersiwn Cymorthdal y Cyfrif Refeniw Tai (HRAS)

(b) Yn cynnwys anheddau wedi'u dal yn ôl i'w adleoli

(c) Fel canran o'r stoc awdurdod lleol gyfan

(d) Yn eithrio trefi newydd. Nid oedd Cwmbrân yn cael ei ystyried yn dref newydd mwyach o 1 Ebrill 1986 pan gafodd ei stoc ei drosglwyddo i Dorfaen ac mae'n cael ei gynnwys yn y stoc awdurdod lleol o 1986. Yn debyg, nid oedd y Drenewydd yn cael ei ystyried yn dref newydd o 1 Ebrill 1996, pan gafodd ei stoc ei drosglwyddo i Bowys ac mae'n cael ei gynnwys yn y stoc awdurdod lleol o 1996

(e) Data ddim yn Ystadegau Gwladol

(f) Yn cynnwys amcangyfrifon ar gyfer Bro Morgannwg

(g) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion

(r) Wedi diwygio Ionawr 2008

Tabl 6.7 Anheddau gwag awdurdodau lleol, yn ôl awdurdod lleol, ar 31 Mawrth 2008 (a)

Nifer

	Ar gael i'w gosod	I'w gosod ar ôl gwneud atgyweir-iadau bach	I'w gosod ar ôl gwneud atgyweir-iadau mawr	Yn aros i gael eu gwerthu	Yn aros i gael eu dymchwel	Arall (b)	Cyfanswm yr anheddau gwag	Yn wag am fwy na 6 mis
Ynys Môn	21	5	0	0	0	0	26	7
Gwynedd	30	48	20	4	0	8	110	20
Conwy	33	0	28	(r) 16	(r) 0	8	85	24
Sir Ddinbych	5	25	5	0	0	6	41	6
Sir y Fflint	28	127	3	8	1	36	203	41
Wrecsam	13	121	26	0	0	21	181	24
Powys	4	17	1	0	0	0	22	0
Sir Ceredigion	2	19	6	0	0	2	29	8
Sir Benfro	38	53	11	0	0	3	105	11
Sir Gaerfyrddin	35	0	118	26	48	12	239	179
Abertawe	21	110	86	0	0	99	316	50
Castell-nedd Port Talbot	77	92	5	0	2	4	180	31
Pen-y-bont ar Ogwr	.	.	.	.	.	.	.	.
Bro Morgannwg	23	0	0	0	0	3	26	4
Caerdydd	74	99	12	0	11	12	208	31
Rhondda Cynon Taf	.	.	.	.	.	.	.	.
Merthyr Tudful	0	51	0	0	6	9	66	15
Caerffili	23	69	36	2	0	23	153	43
Blaenau Gwent	21	37	13	4	94	1	170	120
Torfaen	.	.	.	.	.	.	.	.
Sir Fynwy	.	.	.	.	.	.	.	.
Casnewydd	107	2	1	0	23	17	150	78
Cymru	555	875	371	(r) 60	(r) 185	264	2,310	692

Ffynhonnell: WHO4

(a) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion

(b) Yn cynnwys anheddau wedi'u dal yn ôl i'w adleoli

(r) Wedi diwygio Ionawr 2008

Pennod 7
Digartrefedd

7 Digartrefedd

Mae'r bennod hon yn cynnwys gwybodaeth am benderfyniadau awdurdodau lleol ynglŷn â digartrefedd yng Nghymru. Mae'r prif bwyntiau'n cynnwys:

- Penderfynodd awdurdodau lleol fod cyfanswm o 6,367 o gartrefi yn gymwys, ddigartref yn anfwriadol ac yn angen blaenoriaeth yn 2007-08, y nifer isaf ers 2001-02. Roedd y cartrefi hyn yn cyfrif am 49% o'r ceisiadau wedi eu derbyn gan awdurdodau lleol. (Tabl 7.1).
- Roedd 50% o gartrefi digartref ag angen blaenoriaeth oherwydd eu bod yn cynnwys plant dibynnol neu ferched beichiog yn ystod 2007-08. Roedd 11% pellach ag angen blaenoriaeth oherwydd trais domestig, 10% yn gyn-carcharorion heb lety ac roedd 9% oherwydd bod ymgeiswyr rhwng 16 ac 17 oed (Tabl 7.3).
- Mewn 24% o dderbyniadau digartrefedd, y rheswm oedd colled llety. Digwyddodd 20% pellach o ganlyniad i dor-berthynas, a digwyddodd 13% o ganlyniad uniongyrchol o adael sefydliad neu ofal (Tabl 7.5).
- Roedd tua 2,880 o gartrefi digartref mewn llety dros dro ar ddiwedd 2007-08. O'r rhain, roedd 47% yn byw mewn eiddo hunangynhwysol, ac roedd 26% mewn llety hosteli, llochesau a gwely a brecwast (Tabl 7.7).
- Mae nifer y cartrefi digartref mewn llety gwely a brecwast wedi parhau i ostwng dros y 3 mlynedd diwethaf. Roedd 282 o gartrefi digartref mewn llety gwely a brecwast ar 31 Mawrth 2008, gostyngiad o 25% ers 31 Mawrth 2007 (Tabl 7.7).

Gwybodaeth ychwanegol

Mae'r dychweliad WHO12 yn darparu manylion am achosion o ddigartrefedd wedi eu hymdrin â gan awdurdod lleol dan Ddeddf Tai 1996. Cafodd y categori oedd yn cynnwys ymgeiswyr ag angen blaenoriaeth ei ymestyn yng Ngorchymyn Digartrefedd (angen blaenoriaeth) (Cymru) 2001 Llywodraeth Cymru. Mae'r tablau yn y bennod hon yn dangos gwybodaeth ar gyfer 1999 ymlaen.

Mae gwybodaeth fanwl am ddigartrefedd ar gael mewn:
- Datganiad Cyntaf ar wefan Llywodraeth Cynulliad Cymru: http://cymru.gov.uk/topics/statistics/theme/housing/?lang=cy
- A thablau data ar wefan yr Uned Ddata: http://www.unedddatacymru.gov.uk/datatai

Ffigwr 7.1 Cyfradd y cartrefi a gafodd eu derbyn yn ddigartref, fesul 1,000 o gartrefi (a)

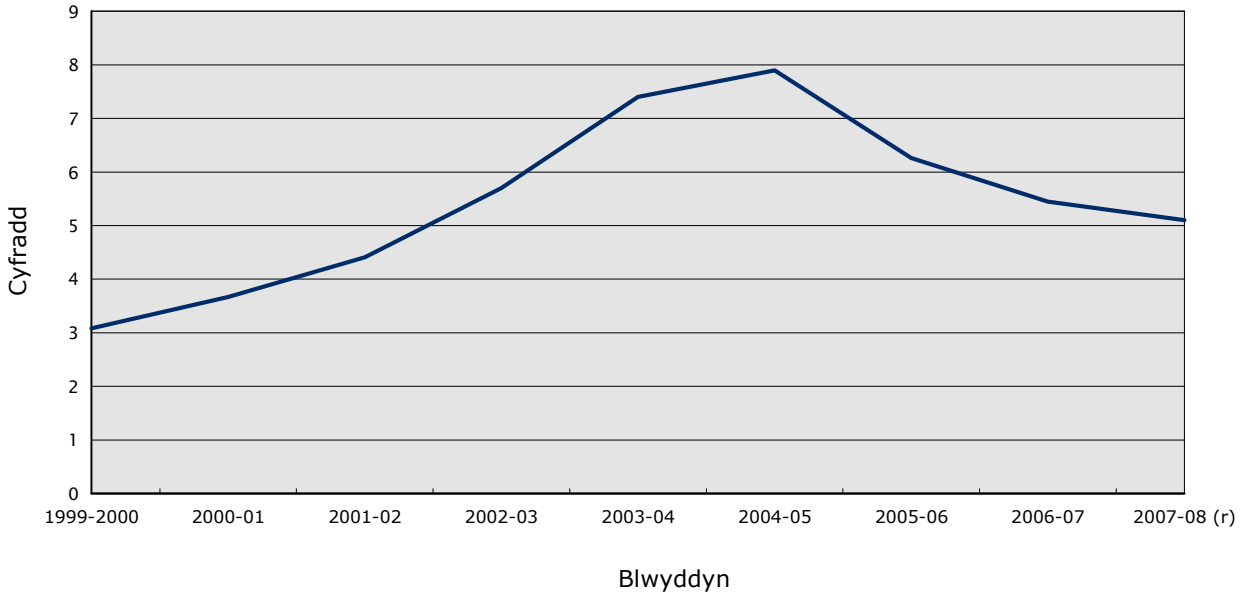

Ffynhonnell: WHO12
(a) Mae'r cyfraddau wedi ei seilio ar amcangyfrifon cartrefi canol y flwyddyn. Mae ffigurau ar gyfer 2004 ymlaen yn seiliedig ar yr amcangyfrifon cartref canol 2004
(b) Cartrefi yn gymwys, yn ddigartref yn anfwriadol ac yn angen blaenoriaeth o dan Ran VII Deddf Tai 1996
(r) Wedi diwygio Mehefin 2008

Tabl 7.1 Crynodeb o ddigartrefedd, yn ôl math y penderfyniadau a wnaed (a)

Nifer y cartrefi

	Cartrefi anghymwys	Cymwys, ond ddim yn ddigartref	Cymwys, digartref ond ddim yn angen blaenoriaeth	Cymwys, digartref ac yn angen blaenoriaeth, ond yn ddigartref yn fwriadol
1999-2000	44	4,114	4,124	461
2000-01	61	3,570	4,209	541
2001-02	33	4,140	3,965	511
2002-03	38	4,777	4,612	653
2003-04	60	5,652	5,369	707
2004-05	81	6,371	5,319	953
2005-06	109	5,680	4,079	914
2006-07	60	4,370	2,749	894
2007-08	56	3,650	2,124	740
2003-04				
Ebrill - Mehefin	14	1,148	1,242	190
Gorffennaf - Medi	17	1,465	1,270	153
Hydref - Rhagfyr	19	1,445	1,280	159
Ionawr - Mawrth	10	1,594	1,577	205
2004-05				
Ebrill - Mehefin	18	1,548	1,359	219
Gorffennaf - Medi	28	1,476	1,369	231
Hydref - Rhagfyr	16	1,729	1,314	270
Ionawr - Mawrth	19	1,618	1,277	233
2005-06				
Ebrill - Mehefin	28	1,609	1,181	244
Gorffennaf - Medi	28	1,537	1,157	278
Hydref - Rhagfyr	19	1,373	821	221
Ionawr - Mawrth	34	1,161	920	171
2006-07				
Ebrill - Mehefin	25	1,160	763	224
Gorffennaf - Medi	13	1,135	802	250
Hydref - Rhagfyr	14	1,043	600	220
Ionawr - Mawrth	8	1,032	584	200
2007-08				
Ebrill - Mehefin	5	(r) 891	534	(r) 220
Gorffennaf - Medi	20	950	536	199
Hydref - Rhagfyr	10	896	(r) 509	(r) 178
Ionawr - Mawrth	21	913	545	143
2008-09				
Ebrill - Mehefin	18	1,053	589	163
Gorffennaf - Medi	17	1,028	541	175

Ffynhonnell: WHO12
(a) Dan ran VII Deddf Tai 1996
(r) Wedi diwygio gan Sir Gaerfyrddin ym Mehefin 2008

Cymwys, digartref yn anfwriadol ac yn angen blaenoriaeth	Cyfanswm cartrefi a wnaeth geisio	Cymwys, digartref yn anfwriadol ac yn angen blaenoriaeth fesul 1,000 o gartrefi	Cymwys, digartref yn anfwriadol ac yn angen blaenoriaeth fel canran o gyfanswm y cartrefi a wnaeth geisio
3,652	12,395	3.08	29
4,390	12,771	3.67	34
5,333	13,982	4.41	38
6,975	17,055	5.70	41
9,147	20,935	7.40	44
9,856	22,580	7.90	44
7,811	18,593	6.26	42
6,802	14,875	5.45	46
6,367	12,937	5.10	49
2,087	4,681	1.69	45
2,363	5,268	1.91	45
2,110	5,013	1.71	42
2,587	5,973	2.07	43
2,459	5,603	1.97	44
2,603	5,707	2.09	46
2,391	5,720	1.92	42
2,403	5,550	1.93	43
2,319	5,381	1.86	43
2,094	5,094	1.68	41
1,560	3,994	1.25	39
1,838	4,124	1.47	45
1,898	4,070	1.52	47
1,741	3,941	1.40	44
1,497	3,374	1.20	44
1,666	3,490	1.34	48
(r) 1,605	(r) 3,255	1.29	49
(r) 1,577	(r) 3,282	(r) 1.26	48
(r) 1,491	3,084	1.20	48
1,694	3,316	1.36	51
1,581	3,404	1.27	46
1,519	3,280	1.22	46

Tabl 7.2 Crynodeb o ddigartrefedd, yn ôl math y penderfyniadau a wnaed, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 (a)

Nifer y cartrefi

	Cartrefi anghymwys	Cymwys, ond ddim yn ddigartref	Cymwys, digartref ond ddim yn angen blaenoriaeth	Cymwys, digartref ac yn angen blaenoriaeth ond yn ddigartref yn fwriadol
Ynys Môn	0	59	85	32
Gwynedd	0	173	132	42
Conwy	0	68	98	42
Sir Ddinbych	0	77	28	28
Sir y Fflint	0	16	4	19
Wrecsam	1	252	118	98
Powys	0	48	55	9
Sir Ceredigion	1	48	22	22
Sir Benfro	2	145	211	41
Sir Gaerfyrddin	7	(r) 245	(r) 201	(r) 102
Abertawe	11	1,210	407	19
Castell-nedd Port Talbot	0	32	16	13
Pen-y-bont ar Ogwr	0	310	193	32
Bro Morgannwg	0	49	5	23
Caerdydd	8	93	107	41
Rhondda Cynon Taf	0	95	40	11
Merthyr Tudful	0	88	109	40
Caerffili	0	115	20	30
Blaenau Gwent	1	109	99	6
Torfaen	20	118	23	33
Sir Fynwy	0	46	31	14
Casnewydd	5	254	120	43
Cymru	56	(r) 3,650	(r) 2,124	(r) 740

Ffynhonnell: WHO12
(a) Dan ran VII Deddf Tai 1996
(r) Wedi diwygio gan Sir Gaerfyrddin ym Mehefin 2008

Cymwys, digartref yn anfwriadol ac yn angen blaenoriaeth	Cyfanswm cartrefi a wnaeth geisio	Cymwys, digartref yn anfwriadol ac yn angen blaenoriaeth fesul 1,000 o gartrefi	Cymwys, digartref yn fwriadol ac yn angen blaenoriaeth fel canran o gyfanswm y cartrefi a wnaeth geisio
213	389	7.31	55
292	639	5.78	46
177	385	3.57	46
120	253	2.88	47
144	183	2.31	79
242	711	4.41	34
254	366	4.49	69
93	186	2.84	50
342	741	6.79	46
(r) 523	(r) 1,078	6.87	49
852	2,499	8.85	34
158	219	2.69	72
418	953	7.61	44
219	296	4.31	74
710	959	5.47	74
190	336	1.97	57
160	397	6.93	40
228	393	3.21	58
115	330	3.89	35
218	412	5.73	53
137	228	3.73	60
562	984	9.65	57
(r) 6,367	(r) 12,937	5.10	49

Tabl 7.3 Cartrefi digartref, yn ôl categori angen yn ystod y cyfnod (a)

Nifer y cartrefi

	Cartrefi'n cynnwys plentyn (plant) dibynnol	Aelod o'r cartref yn feichiog ac nid oes plentyn (plant) dibynnol arall	Aelod o'r cartref sy'n agored i niwed			
			Henaint	Anabledd corfforol	Salwch meddyliol/ anabledd dysgu	Person ifanc mewn perygl: 18 oed neu'n hŷn ond llai na 21 oed
1999-2000	2,070	344	154	139	154	.
2000-01	2,381	395	184	177	223	.
2001-02	2,266	414	184	172	275	112
2002-03	3,007	479	225	251	356	143
2003-04	3,709	615	310	327	580	178
2004-05	3,914	724	359	438	670	180
2005-06	3,129	618	226	324	486	170
2006-07	2,772	540	189	271	350	142
2007-08	2,687	486	154	290	305	125
2003-04						
Ebrill - Mehefin	839	143	56	78	115	38
Gorffennaf - Medi	973	149	84	75	158	44
Hydref - Rhagfyr	811	134	66	83	142	43
Ionawr - Mawrth	1,086	189	104	91	165	53
2004-05						
Ebrill - Mehefin	1,035	188	115	117	154	53
Gorffennaf - Medi	1,018	188	92	127	191	44
Hydref - Rhagfyr	903	158	75	99	169	38
Ionawr - Mawrth	958	190	77	95	156	45
2005-06						
Ebrill - Mehefin	947	185	76	80	156	39
Gorffennaf - Medi	867	160	67	84	137	56
Hydref - Rhagfyr	600	119	42	62	101	36
Ionawr - Mawrth	715	154	41	98	92	39
2006-07						
Ebrill - Mehefin	781	146	50	101	79	39
Gorffennaf - Medi	734	142	43	61	90	41
Hydref - Rhagfyr	591	121	38	50	82	24
Ionawr - Mawrth	666	131	58	59	99	38
2007-08						
Ebrill - Mehefin	(r) 654	136	43	62	78	26
Gorffennaf - Medi	(r) 679	130	40	72	65	33
Hydref - Rhagfyr	(r) 658	102	38	70	77	31
Ionawr - Mawrth	696	118	33	86	85	35
2008-09						
Ebrill - Mehefin	673	126	35	94	77	37
Gorffennaf - Medi	587	129	38	96	85	41

Ffynhonnell: WHO12

(a) Cartrefi yn gymwys, yn ddigartref yn anfwriadol ac yn angen blaenoriaeth o dan Ran VII Deddf Tai 1996

(b) Ffigyrau am 1999-2000 a 2000-2001 nawr yn cynwys y categori *rhesymau arbennig*. Mae'r ffigyrau wedi'u rhannu o fis Mehefin 2001 ymlaen

(r) Wedi diwygio gan Sir Gaerfyrddin ym Mehefin 2008

Aelod o'r cartref sy'n agored i newid						
Person ifanc mewn perygl: 16 neu 17 oed	Trais domestig neu'r bygwth o drais domestig	Digartref ar ôl gadael y lluoedd arfog	Cyn carcharor heb lety i ddychwelyd iddo	Arall (b)	Cartrefi digartref mewn argyfwng	Cyfanswm
.	.	.	.	741	50	3,652
.	.	.	.	948	82	4,390
594	724	26	397	130	39	5,333
750	796	38	510	349	71	6,975
937	1,188	44	672	512	75	9,147
970	1,298	64	823	340	76	9,856
681	1,048	52	761	263	53	7,811
686	746	29	796	240	41	6,802
550	719	35	656	299	61	6,367
208	280	11	156	139	24	2,087
261	319	8	157	117	18	2,363
231	267	12	171	140	10	2,110
237	322	13	188	116	23	2,587
223	309	9	171	81	4	2,459
274	357	11	198	85	18	2,603
251	322	10	228	115	23	2,391
222	310	34	226	59	31	2,403
207	314	22	188	95	10	2,319
155	302	10	191	57	8	2,094
132	211	8	183	50	16	1,560
187	221	12	199	61	19	1,838
171	206	12	228	78	7	1,898
190	175	7	181	68	9	1,741
164	179	4	190	43	11	1,497
161	186	6	197	51	14	1,666
154	187	12	185	55	(r) 13	1,605
121	185	15	175	46	(r) 16	1,577
(r) 132	165	2	122	80	14	(r) 1,491
143	182	6	174	118	18	1,694
124	182	3	164	58	8	1,581
155	188	7	138	50	5	1,519

Tabl 7.4 Cartrefi digartref, yn ôl categori angen ac awdurdod lleol, 2007-08 (a)

Nifer y cartrefi

			Aelod o'r cartref sy'n agored i niwed			
	Cartrefi'n cynnwys plentyn (plant) dibynnol	Aelod o'r cartref yn feichiog ac nid oes plentyn (plant) dibynnol arall	Henaint	Anabledd corfforol	Salwch meddyliol/ anabledd dysgu	Person ifanc mewn perygl: 18 oed neu'n hŷn ond llai na 21 oed
Ynys Môn	121	24	3	24	8	0
Gwynedd	137	24	18	13	12	11
Conwy	65	8	3	12	9	4
Sir Ddinbych	60	10	13	7	2	1
Sir y Fflint	91	8	8	2	8	1
Wrecsam	113	17	7	22	11	1
Powys	80	22	11	8	21	6
Sir Ceredigion	44	9	1	3	10	0
Sir Benfro	149	38	15	13	29	11
Sir Gaerfyrddin	256	60	20	30	16	12
Abertawe	320	73	20	56	38	15
Castell-nedd Port Talbot	37	8	1	1	11	2
Pen-y-bont ar Ogwr	165	34	17	16	18	15
Bro Morgannwg	106	12	2	16	13	4
Caerdydd	377	59	2	4	17	6
Rhondda Cynon Taf	41	4	4	5	13	0
Merthyr Tudful	46	9	2	20	4	2
Caerffili	59	9	2	5	8	9
Blaenau Gwent	58	4	1	2	10	1
Torfaen	70	10	1	16	7	2
Sir Fynwy	69	7	1	3	9	4
Casnewydd	223	37	2	12	31	18
Cymru	2,687	486	154	290	305	125

Ffynhonnell: WHO12

(a) Cartrefi yn gymwys, yn ddigartref yn anfwriadol ac yn angen blaenoriaeth dan ran VII Deddf Tai 1996

Aelod o'r cartref sy'n agored i niwed						
Person ifanc mewn perygl: 16 neu 17 oed	Trais domestig neu'r bygwth o drais domestig	Digartref ar ôl gadael y lluoedd arfog	Cyn carcharor heb lety i ddychwelyd iddo	Arall	Cartrefi digartref mewn argyfwng	Cyfanswm
9	7	1	15	0	1	213
33	23	4	15	1	1	292
20	22	2	30	2	0	177
7	2	0	13	1	4	120
4	6	0	14	0	2	144
31	13	2	20	3	2	242
20	43	0	20	17	6	254
9	7	0	7	2	1	93
33	15	2	31	3	3	342
49	33	11	25	9	2	523
28	107	1	81	108	5	852
30	40	0	23	1	4	158
40	50	3	48	8	4	418
31	16	1	15	0	3	219
59	70	0	58	58	0	710
25	53	0	40	4	1	190
10	42	2	10	7	6	160
23	49	2	53	1	8	228
11	9	2	17	0	0	115
19	45	1	27	20	0	218
15	12	0	9	8	0	137
44	55	1	85	46	8	562
550	719	35	656	299	61	6,367

Tabl 7.5 Prif reswm dros golli'r cartref sefydlog diwethaf (a)

Nifer y cartrefi

	Rhieni ddim yn gallu/ddim yn fodlon lletya mwyach	Perthnasau eraill/cyfeillion ddim yn gallu/ddim yn fodlon lletya mwyach	Tor-berthynas â phartner	Trais neu aflonyddu
1999-2000	594	260	1,131	.
2000-01	745	331	1,248	.
2001-02	1,088	467	1,367	.
2002-03	1,404	602	1,655	181
2003-04	1,759	746	2,220	379
2004-05	2,110	802	2,168	353
2005-06	1,682	698	1,771	240
2006-07	1,490	603	1,407	209
2007-08	1,337	525	1,304	183
2003-04				
Ebrill - Mehefin	404	153	525	86
Gorffennaf - Medi	436	204	562	116
Hydref - Rhagfyr	421	151	492	102
Ionawr - Mawrth	498	238	641	75
2004-05				
Ebrill - Mehefin	500	186	517	99
Gorffennaf - Medi	556	211	586	93
Hydref - Rhagfyr	504	201	531	82
Ionawr - Mawrth	550	204	534	79
2005-06				
Ebrill - Mehefin	456	222	516	93
Gorffennaf - Medi	417	176	531	51
Hydref - Rhagfyr	361	128	350	38
Ionawr - Mawrth	448	172	374	58
2006-07				
Ebrill - Mehefin	427	157	376	66
Gorffennaf - Medi	394	158	382	50
Hydref - Rhagfyr	326	128	300	44
Ionawr - Mawrth	343	160	349	49
2007-08				
Ebrill - Mehefin	348	136	315	55
Gorffennaf - Medi	322	130	345	38
Hydref - Rhagfyr	(r) 304	(r) 119	318	43
Ionawr - Mawrth	363	140	326	47
2008-09				
Ebrill - Mehefin	320	122	340	45
Gorffennaf - Medi	346	135	330	59

Ffynhonnell: WHO12
(a) Cartrefi yn gymwys, yn ddigartref yn anfwriadol ac yn angen blaenoriaeth dan ran VII Deddf Tai 1996
(r) Wedi diwygio gan Sir Gaerfyrddin ym Mehefin 2008

Morgais yn ddyledus	Rhent yn ddyledus	Rhesymau eraill dros golli llety clwm neu lety oedd yn cael ei rentu	Mewn sefydliad neu ofal	Arall	Cyfanswm
247	114	985	78	243	3,652
233	144	1,307	88	294	4,390
218	114	1,218	497	364	5,333
183	154	1,463	573	760	6,975
228	172	1,816	818	1,009	9,147
166	253	2,330	982	692	9,856
158	149	1,699	953	461	7,811
207	102	1,340	966	478	6,802
250	67	1,230	807	664	6,367
56	22	393	193	255	2,087
62	40	447	205	291	2,363
61	60	417	195	211	2,110
49	50	559	225	252	2,587
37	49	656	198	217	2,459
67	85	606	239	160	2,603
19	67	547	258	182	2,391
43	52	521	287	133	2,403
43	58	541	255	135	2,319
48	35	483	235	118	2,094
32	25	299	213	114	1,560
35	31	376	250	94	1,838
59	38	381	269	125	1,898
37	32	333	228	127	1,741
60	12	306	222	99	1,497
51	20	320	247	127	1,666
61	21	333	218	(r) 118	(r) 1,605
59	14	(r) 330	214	125	(r) 1,577
54	13	273	151	216	(r) 1,491
76	19	294	224	205	1,694
67	20	321	203	143	1,581
66	13	276	179	115	1,519

Tabl 7.6 Prif reswm dros golli'r cartref sefydlog diwethaf, yn ôl awdurdod lleol, 2007-08 (a)

Nifer y cartrefi

	Rhieni ddim yn gallu/ddim yn fodlon lletya mwyach	Perthnasau eraill/cyfeillion ddim yn gallu/ddim yn fodlon lletya mwyach	Tor-berthynas â phartner	Trais neu aflonyddu
Ynys Môn	49	11	41	3
Gwynedd	90	21	61	4
Conwy	38	22	29	2
Sir Ddinbych	19	18	22	3
Sir y Fflint	34	5	21	9
Wrecsam	45	28	50	12
Powys	36	7	74	8
Sir Ceredigion	22	5	21	5
Sir Benfro	108	30	66	7
Sir Gaerfyrddin	93	50	119	16
Abertawe	143	56	182	25
Castell-nedd Port Talbot	40	8	44	4
Pen-y-bont ar Ogwr	74	71	65	1
Bro Morgannwg	46	16	46	4
Caerdydd	154	65	93	13
Rhondda Cynon Taf	31	6	45	17
Merthyr Tudful	30	8	56	5
Caerffili	43	17	55	6
Blaenau Gwent	30	3	27	0
Torfaen	49	28	60	1
Sir Fynwy	40	16	35	1
Casnewydd	123	34	92	37
Cymru	1,337	525	1,304	183

Ffynhonnell: WHO12

(a) Cartrefi yn gymwys, yn ddigartref yn anfwriadol ac yn angen blaenoriaeth dan ran VII Deddf Tai 1996

Morgais yn ddyledus	Rhent yn ddyledus	Rhesymau eraill dros golli llety clwm neu lety oedd yn cael ei rentu	Mewn sefydliad neu ofal	Arall	Cyfanswm
10	1	71	15	12	213
19	1	63	30	3	292
9	0	40	33	4	177
7	0	25	14	12	120
7	0	38	14	16	144
13	4	36	28	26	242
2	3	45	15	64	254
0	3	25	8	4	93
2	0	86	39	4	342
22	3	127	38	55	523
42	14	153	101	136	852
2	0	31	23	6	158
25	3	55	64	60	418
12	5	67	19	4	219
2	4	146	70	163	710
3	1	36	42	9	190
8	0	27	17	9	160
14	4	13	58	18	228
7	0	28	20	0	115
15	13	19	32	1	218
11	2	18	8	6	137
18	6	81	119	52	562
250	67	1,230	807	664	6,367

Ffigwr 7.2 Cyfradd y cartrefi digartref fesul 1,000 o gartrefi, 2007-08 (a)

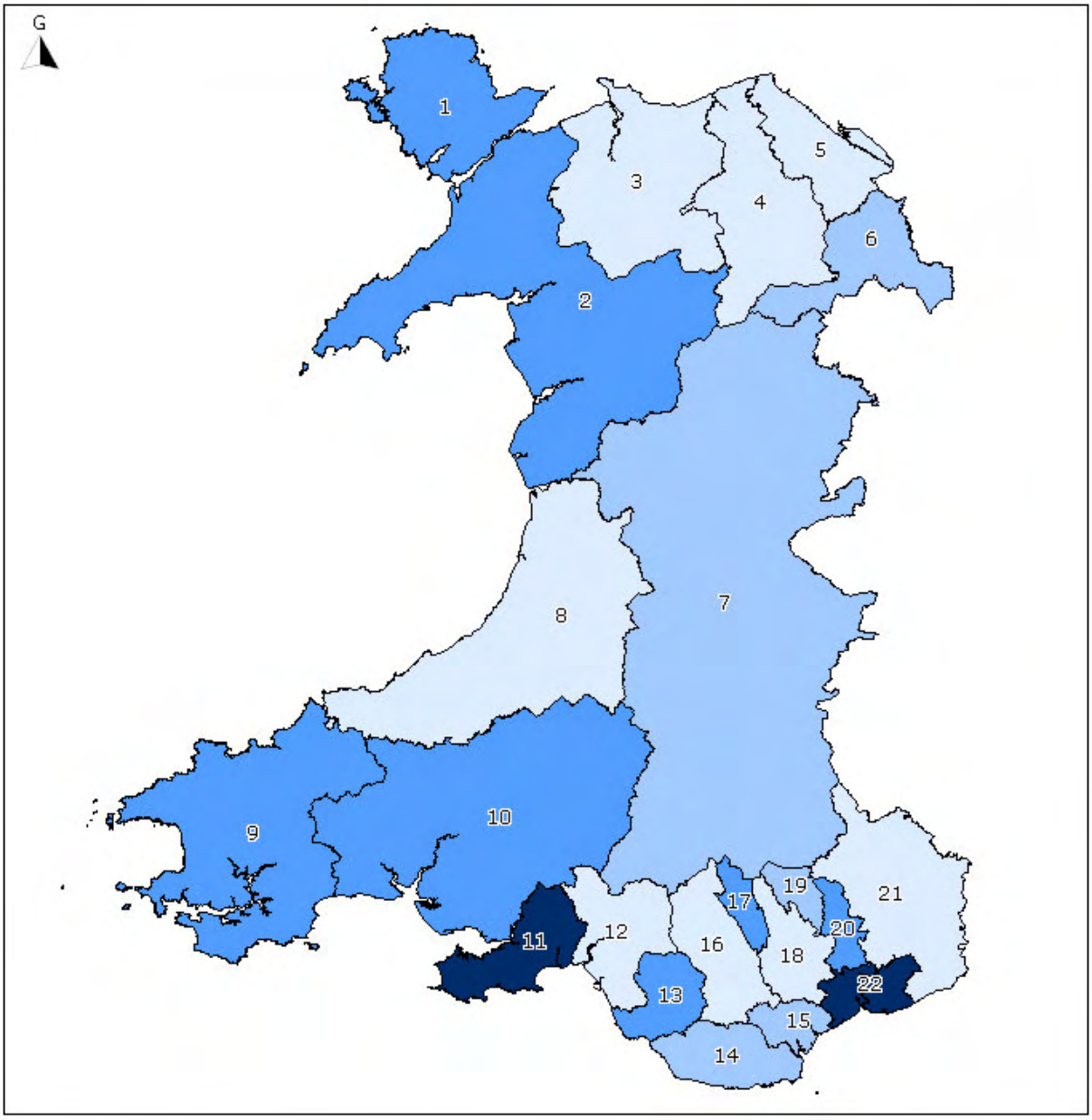

Awdurdodau lleol:

1	Ynys Môn	12	Castell-nedd Port Talbot
2	Gwynedd	13	Pen-y-Bont ar Ogwr
3	Conwy	14	Bro Morgannwg
4	Sir Ddinbych	15	Caerdydd
5	Sir y Fflint	16	Rhondda Cynon Taf
6	Wrecsam	17	Merthyr Tudful
7	Powys	18	Caerffili
8	Sir Ceredigion	19	Blaenau Gwent
9	Sir Benfro	20	Torfaen
10	Sir Gaerfyrddin	21	Sir Fynwy
11	Abertawe	22	Casnewydd

Allwedd
Cyfradd fesul 1,000 o gartrefi

- 7.7 i 9.7
- 5.7 i 7.6
- 3.8 i 5.6
- 1.9 i 3.7

(a) Yn y map hwn mae cartrefi digartref dim ond yn cynnwys y cartrefi hynny sydd yn gymwys, yn ddigartref yn anfwriadol ac yn angen blaenoriaeth dan Ran VII Deddf Tai 1996

Ffynhonnell: WHO12

Mae'r cynnyrch yma yn cynnwys data mapio trwyddedig
o Arolwg Ordnans © Hawlfraint y Goron.
Rhif drwydded 100043376

Ffigwr 7.3 Cyfradd cartrefi digartef mewn llety dros dro fesul 1,000 o gartrefi, ar 31 Mawrth 2008 (a)

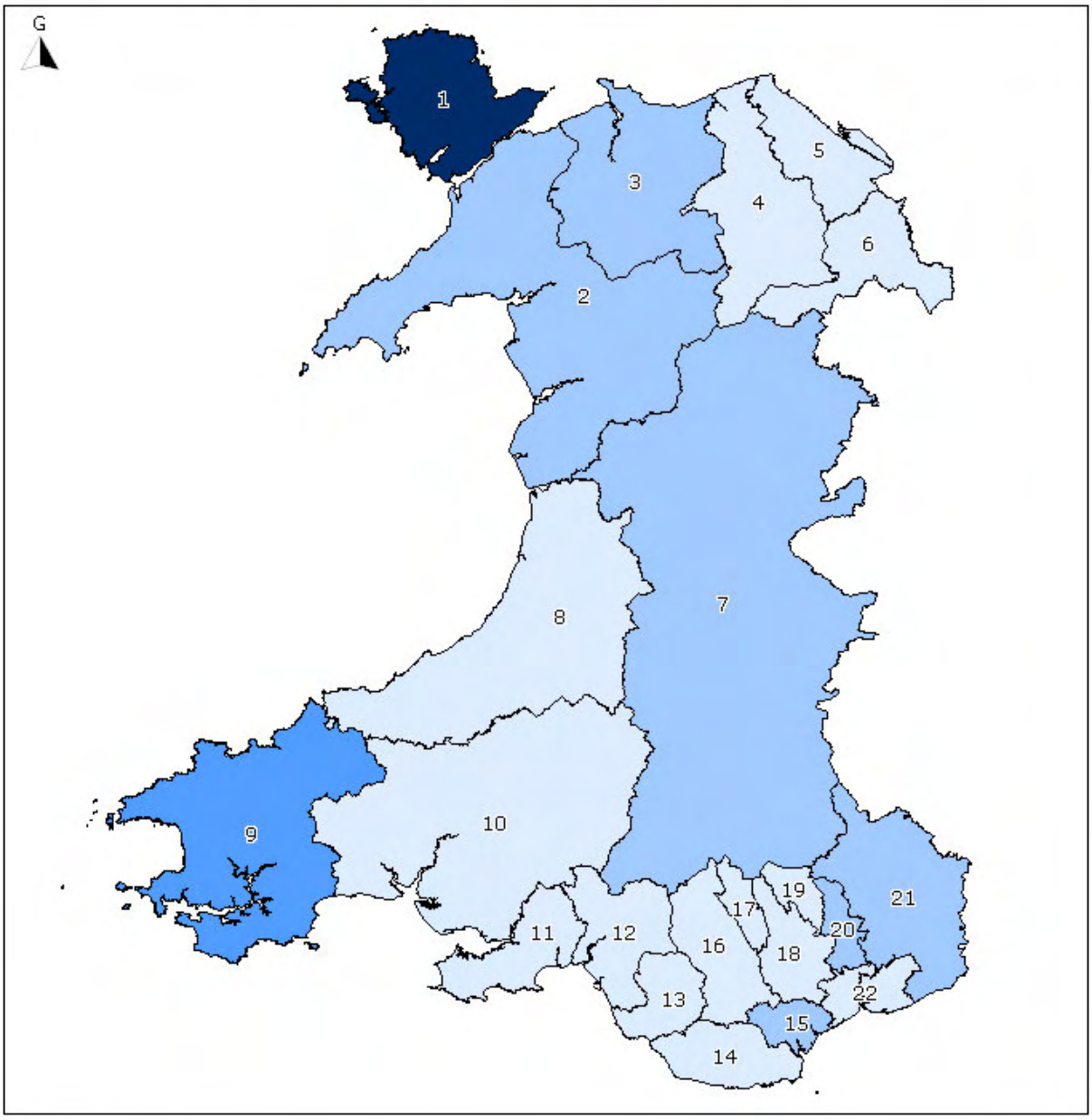

Awdurdodau lleol:

1	Ynys Môn	12	Castell-nedd Port Talbot
2	Gwynedd	13	Pen-y-Bont ar Ogwr
3	Conwy	14	Bro Morgannwg
4	Sir Ddinbych	15	Caerdydd
5	Sir y Fflint	16	Rhondda Cynon Taf
6	Wrecsam	17	Merthyr Tudful
7	Powys	18	Caerffili
8	Sir Ceredigion	19	Blaenau Gwent
9	Sir Benfro	20	Torfaen
10	Sir Gaerfyrddin	21	Sir Fynwy
11	Abertawe	22	Casnewydd

Allwedd
Cyfradd fesul 1,000 o gartrefi

- 8.7 i 11.4
- 5.9 i 8.6
- 3.1 i 5.8
- 0.3 i 3.0

(a) Yn y map hwn mae cartrefi digartref dim ond yn cynnwys y cartrefi hynny sydd yn gymwys, yn ddigartref yn anfwriadol ac yn angen blaenoriaeth dan Ran VII Deddf Tai 1996

Ffynhonnell: WHO12

Mae'r cynnyrch yma yn cynnwys data mapio trwyddedig o Arolwg Ordnans © Hawlfraint y Goron. Rhif drwydded 100043376

Tabl 7.7 Cartrefi digartref mewn llety dros dro ar ddiwedd y cyfnod (a)

Nifer y cartrefi

	Gosodwyd yn uniongyrchol â landlord y sector preifat	Llety'r sector preifat wedi'i brydlesu gan ALl	Llety'r sector preifat wedi'i brydlesu gan RSL	Stoc ALl	Stoc RSL ar denantiaethau byrddaliad sicr
1999-2000	25	92	30	279	33
2000-01	136	21	44	325	50
2001-02	22	77	32	352	45
2002-03	12	123	38	429	24
2003-04	39	176	42	333	23
2004-05	36	323	56	423	37
2005-06	24	441	42	541	73
2006-07	44	600	65	485	89
2007-08	90	744	64	332	113
2003-04					
Ebrill - Mehefin	9	135	36	394	26
Gorffennaf - Medi	19	134	40	368	28
Hydref - Rhagfyr	23	153	45	411	31
Ionawr - Mawrth	39	176	42	333	23
2004-05					
Ebrill - Mehefin	28	205	49	341	22
Gorffennaf - Medi	31	243	51	376	28
Hydref - Rhagfyr	36	291	46	430	34
Ionawr - Mawrth	36	323	56	423	37
2005-06					
Ebrill - Mehefin	24	356	43	455	49
Gorffennaf - Medi	32	369	38	550	50
Hydref - Rhagfyr	39	368	42	549	49
Ionawr - Mawrth	24	441	42	541	73
2006-07					
Ebrill - Mehefin	20	416	55	566	81
Gorffennaf - Medi	29	491	64	589	58
Hydref - Rhagfyr	40	553	59	562	64
Ionawr - Mawrth	44	600	65	485	89
2007-08					
Ebrill - Mehefin	66	609	70	449	96
Gorffennaf - Medi	93	642	63	388	97
Hydref - Rhagfyr	65	665	60	354	105
Ionawr - Mawrth	90	744	64	332	113
2008-09					
Ebrill - Mehefin	41	746	97	317	118
Gorffennaf - Medi	45	750	115	276	126

Ffynhonnell: WHO12

(a) Cartrefi yn gymwys, yn ddigartref yn anfwriadol ac yn angen blaenoriaeth dan ran VII Deddf Tai 1996

Hosteli	Lloches merched	Gwely a brecwast	Arall	Digartref yn y cartref	Cyfanswm
112	45	78	46	201	941
107	44	78	8	266	1,079
138	56	123	32	432	1,309
178	54	302	112	220	1,492
220	91	691	144	1,131	2,890
213	97	761	172	1,231	3,349
377	71	593	299	981	3,442
342	65	378	229	855	3,152
382	95	282	192	586	2,880
195	62	389	124	493	1,863
211	77	457	137	713	2,184
218	79	567	138	613	2,278
220	91	691	144	1,131	2,890
210	103	807	135	1,202	3,102
304	92	879	171	1,463	3,638
199	82	772	164	1,194	3,248
213	97	761	172	1,231	3,349
303	97	818	194	1,290	3,629
347	86	744	230	1,333	3,779
360	65	604	264	1,140	3,480
377	71	593	299	981	3,442
344	64	498	267	769	3,080
359	73	497	218	766	3,144
325	69	376	242	814	3,104
342	65	378	229	855	3,152
372	91	321	199	816	3,089
358	73	268	217	756	2,955
314	66	240	182	536	2,587
382	95	282	192	586	2,880
391	104	296	175	589	2,874
388	103	331	176	642	2,952

Tabl 7.8 Cartrefi digartref mewn llety dros dro, yn ôl awdurdod lleol, ar 31 Mawrth 2008 (a)

Nifer y cartrefi

	Gosodwyd yn unionyrchol â landlord y sector preifat	Llety'r sector preifat wedi'i brydlesu gan ALl	Llety'r sector preifat wedi'i brydlesu gan RSL	Stoc ALl	Stoc RSL ar denantiaethau byrddaliad sicr
Ynys Môn	0	103	0	120	7
Gwynedd	11	34	0	18	0
Conwy	20	106	0	1	0
Sir Ddinbych	0	44	0	0	6
Sir y Fflint	0	11	0	0	78
Wrecsam	0	23	0	20	0
Powys	0	5	0	2	0
Sir Ceredigion	0	36	0	4	1
Sir Benfro	0	20	0	82	8
Sir Gaerfyrddin	0	48	0	3	0
Abertawe	0	0	0	15	0
Castell-nedd Port Talbot	0	0	0	13	1
Pen-y-bont ar Ogwr	0	0	0	0	0
Bro Morgannwg	3	0	5	10	0
Caerdydd	0	131	18	42	12
Rhondda Cynon Taf	0	18	0	0	0
Merthyr Tudful	0	0	0	2	0
Caerffili	0	8	18	0	0
Blaenau Gwent	0	0	0	0	0
Torfaen	47	44	2	0	0
Sir Fynwy	0	113	0	0	0
Casnewydd	9	0	21	0	0
Cymru	90	744	64	332	113

Ffynhonnell: WHO12

(a) Cartrefi yn gymwys, yn ddigartref yn anfwriadol ac yn angen blaenoriaeth dan ran VII Deddf Tai 1996

Hosteli	Lloches merched	Gwely a brecwast	Arall	Digartref yn y cartref	Cyfanswm
4	3	23	0	70	330
14	6	36	3	40	162
7	6	34	0	0	174
0	2	9	24	0	85
52	0	6	0	0	147
17	0	4	8	0	72
27	5	4	14	164	221
0	0	0	0	0	41
45	4	1	0	167	327
0	13	12	12	0	88
11	4	20	0	0	50
15	12	1	5	0	47
19	10	28	0	0	57
26	5	37	0	61	147
85	0	0	121	0	409
3	10	6	0	0	37
0	2	3	2	24	33
15	6	12	3	6	68
9	0	3	0	0	12
12	0	8	0	7	120
14	2	9	0	0	138
7	5	26	0	47	115
382	95	282	192	586	2,880

Ffigwr 7.4 Cyfradd y cyfanswm o'r cartrefi digartref mewn llety dros dro ar ddiwedd y chwarter, fesul 1,000 o gartrefi (a) (b)

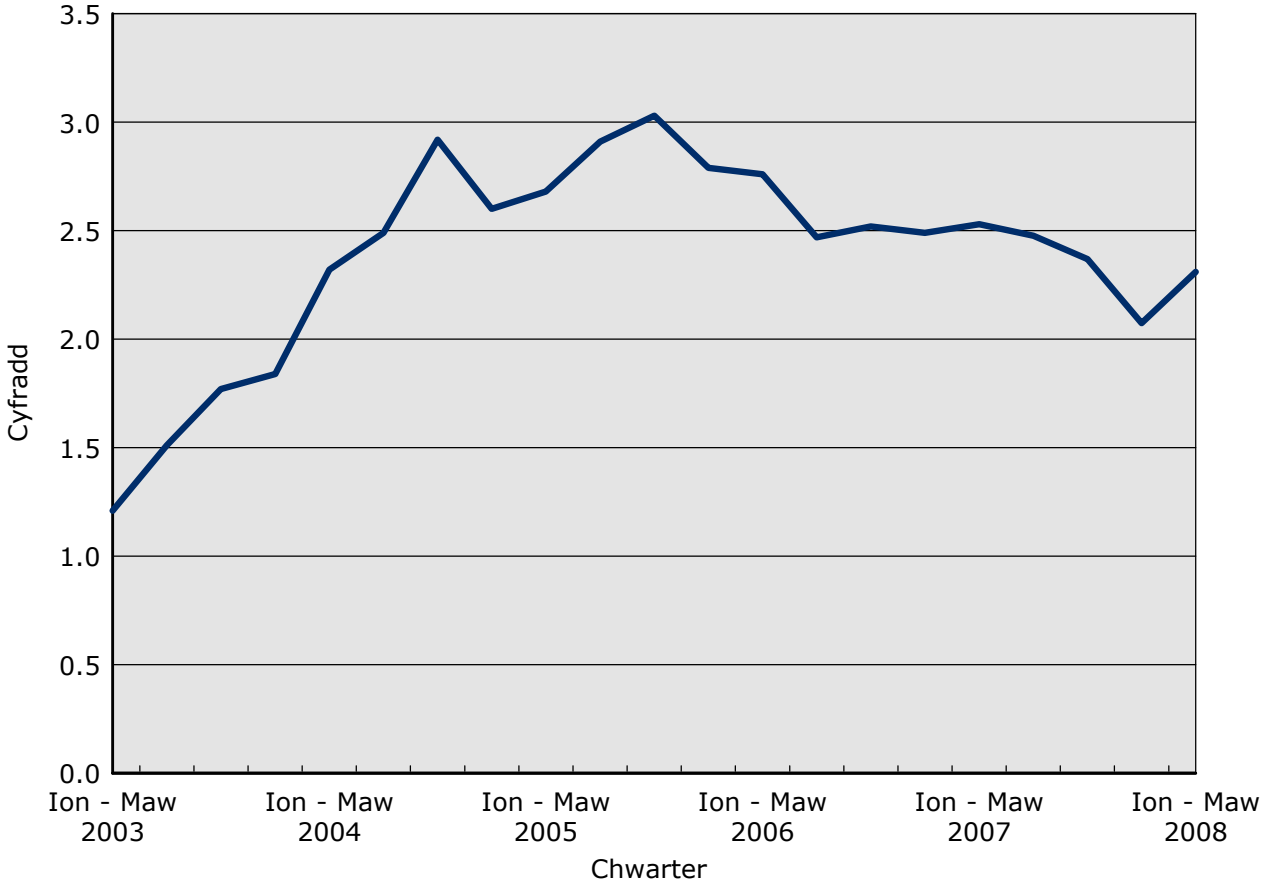

Ffynhonnell: WHO12 a Llywodraeth Cynulliad Cymru

(a) Mae'r cyfraddau wedi ei seilio ar amcangyfrifon cartrefi canol y flwyddyn. Mae ffigurau ar gyfer 2004 ymlaen yn seiliedig ar yr amcangyfrifon cartref canol 2004

(b) Cartrefi yn gymwys, yn ddigartref yn anfwriadol ac yn angen blaenoriaeth dan ran VII Deddf Tai 1996

Tabl 7.9 Cartrefi digartref yn gadael llety dros dro yn ystod y cyfnod (a) (b)

Nifer y cartrefi

	Ddim yn gymwys mwyach	Wedi mynd yn ddigartref yn fwriadol	Wedi derbyn cynnig o lety trwy gynllun dyrannu	Wedi'u rhyddhau i'r sector preifat (c)	Wedi peidio â lletya'n wirfoddol	Wedi gwrthod cynnig o lety trwy gynllun dyrannu	Cyfanswm
1999-2000	68	62	1,009	.	401	50	1,590
2000-01	46	72	1,231	.	282	60	1,691
2001-02	46	74	1,539	.	334	118	2,111
2002-03	35	128	1,227	.	686	54	2,220
2003-04	147	234	1,567	.	971	80	3,058
2004-05	65	371	1,781	.	1,103	64	3,442
2005-06	167	318	2,333	.	1,218	200	4,524
2006-07	165	281	2,429	.	913	88	4,296
2007-08	381	287	2,353	.	681	88	4,126
2003-04							
Ebrill - Mehefin	19	49	359	.	194	14	643
Gorffennaf - Medi	12	41	368	.	232	15	688
Hydref - Rhagfyr	52	72	425	.	230	20	811
Ionawr - Mawrth	64	72	415	.	315	31	916
2004-05							
Ebrill - Mehefin	6	98	416	.	289	16	830
Gorffennaf - Medi	22	90	403	.	241	13	775
Hydref - Rhagfyr	14	95	467	.	282	18	905
Ionawr - Mawrth	23	88	495	.	291	17	932
2005-06							
Ebrill - Mehefin	42	80	582	.	325	81	1,131
Gorffennaf - Medi	26	90	620	.	336	41	1,119
Hydref - Rhagfyr	58	82	587	.	259	46	1,146
Ionawr - Mawrth	41	66	544	.	298	32	1,128
2006-07							
Ebrill - Mehefin	32	76	695	.	262	36	1,237
Gorffennaf - Medi	48	77	586	.	289	16	1,120
Hydref - Rhagfyr	32	59	589	.	218	25	1,014
Ionawr - Mawrth	53	69	559	.	144	11	925
2007-08							
Ebrill - Mehefin	52	75	556	.	168	12	956
Gorffennaf - Medi	123	67	580	.	180	29	1,061
Hydref - Rhagfyr	130	66	652	.	162	20	1,108
Ionawr - Mawrth	76	79	565	.	171	27	1,001
2008-09							
Ebrill - Mehefin	45	64	634	50	134	27	1,056
Gorffennaf - Medi	49	93	684	64	152	30	1,178

Ffynhonnell: WHO12
(a) Cartrefi yn gymwys, yn ddigartref yn anfwriadol ac yn angen blaenoriaeth dan adran 193 neu adran 194 Deddf Tai 1996
(b) O chwarter Ebrill - Mehefin 2002 ac ymlaen, nid yw Caerdydd yn gallu darparu dadansoddiad o gartrefi yn gadael llety dros dro yn ôl yr holl resymau ar wahân i'r rheiny a wnaeth *dderbyn cynnig o lety trwy'r cynllun dyrannu*. Caiff yr holl gartrefi eraill eu cofnodi yn *yr holl resymau*. Ni fydd y cyfansymiau felly yn gyfartal i gyfanswm y rhesymau am adael
(c) Catergori wedi cyflwyno o fis Ebrill 2008 ymlaen

Pennod 8
Tai fforddiadwy a phryniadau

8 Pryniadau tai a fforddiadwyaeth

Mae'r bennod hon yn rhoi gwybodaeth ar dai sydd wedi cael eu prynu yng Nghymru, gan gynnwys manylion ar nifer y trafodion, y defnydd o forgeisi, prisiau gwerthu a chymarebau prisiau tai i enillion. Mae'r prif bwyntiau'n cynnwys:

- Roedd gan y cartref cyfartalog yng Nghymru a oedd yn prynu gyda morgais incwm cofnodedig o £43,600 yn 2007. Cawsant forgais o £115,400, 68% o bris cyfartalog tŷ, sef £169,800 (Tabl 8.1).
- Aeth 36% o forgeisi yng Nghymru i bobl a oedd yn prynu am y tro cyntaf yn ystod 2007, ond dim ond 10% o brynwyr oedd o dan 25 oed (Tabl 8.1).
- Roedd 82% o anheddau a gafodd eu prynu gyda morgais yn costio dros £100,000 yn 2007 (Tabl 8.2).
- Pris cyfartalog anheddau oedd wedi'u hadeiladu o'r newydd a gafodd eu prynu gyda morgais oedd £203,600 yn 2007, 22% yn uwch na'r cyfartaledd o £167,200 ar gyfer anheddau eraill (Tabl 8.4).
- Y pris cyfartalog a dalodd pobl yn prynu am y tro cyntaf, gyda morgais, oedd £122,300. Mae hyn yn cymharu gyda chyfartaledd o £196,400 gan berchnogion feddiannol blaenorol (Tabl 8.4).
- Gostyngodd gyfanswm nifer y trafodion gan 12% i 54,173 yn ystod 2007-08, o 61,645 yn 2006-07. Cododd prisiau tai ar gyfer pob math o annedd i gyfartaledd o £162,173 yn 2007-08 o £154,940 yn 2006-07, cynnydd o 5% (Tablau 8.5 ac 8.6).
- Yng nghanol y farchnad tai a graddfa enillion, roedd prisiau tai yn 2007 6.5 gwaith yr enillion blynyddol gros, tra yn y terfyn is, roedden nhw'n 6.8 (Tabl 8.7).

Gwybodaeth ychwanegol

Mae gwybodaeth ar brisiau tai sy'n cynnwys morgeisi yn cael ei darparu gan Cymunedau a Llywodraeth Leol (CLG) a'r Cyngor Benthycwyr Morgeisi (CML).

Mae manylion pob trafodyn, gan gynnwys gwerthiannau arian parod, a phrisiau tai cyfartalog yn cael eu cyflenwi gan Gofrestrfa Tir EM: http://www.landreg.gov.uk

Mae gwybodaeth fanwl am y farchnad tai a phrisiau tai ar gael ar wefan CLG: http://www.communities.gov.uk/ a gwefan CML: http://www.cml.org.uk

Ffigwr 8.1 Cyllid morgeisi yng Nghymru (a)

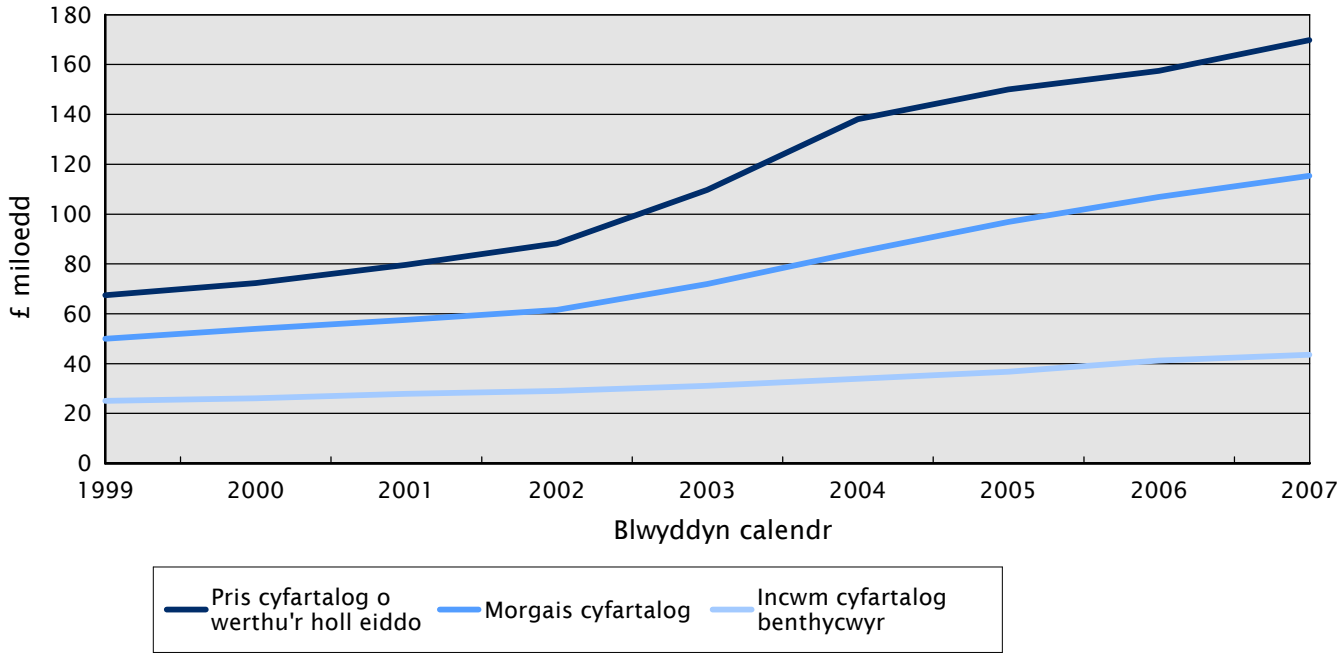

Ffynhonnell: CLG a CML
(a) Data wedi'i ddangos ar brisiau cyfredol

Tabl 8.1 Dadansoddiad o flaensymiau gros ar gyfer prynu tai, Cymru a'r Deyrnas Unedig (a) (b) (c)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Pris gwerthu cyfartalog pob annedd, prisiau cyfredol								
Cymru (£)	72,300	79,600	88,300	109,700	138,100	150,000	157,500	169,800
Teyrnas Unedig (£)	101,600	112,800	128,300	155,600	180,200	190,800	204,800	223,400
Cymhareb Cymru:Teyrnas Unedig	0.71	0.71	0.69	(r) 0.71	0.77	0.79	0.77	0.76
Pris gwerthu cyfartalog pob annedd ar brisiau 2007 (d)								
Cymru (£)	87,711	94,895	103,535	125,008	152,820	161,406	164,258	169,800
Teyrnas Unedig (£)	123,256	134,475	150,436	177,314	199,407	205,309	213,587	223,400
Blaenswm cyfartalog								
Cymru (£)	53,900	57,500	61,600	71,900	84,800	96,800	106,900	115,400
Teyrnas Unedig (£)	70,600	76,300	84,500	98,300	109,900	122,000	138,400	150,400
Cymhareb Cymru:Teyrnas Unedig	0.76	0.75	0.73	0.73	0.77	0.79	0.77	0.77
Canran blaenswm cyfartalog								
Cymru	75	72	70	66	61	65	68	68
Teyrnas Unedig	70	68	66	63	61	64	68	67
Cymhareb Cymru:Teyrnas Unedig	1.07	1.07	1.06	1.04	1.01	1.01	1.00	1.01
Incwm cofnodedig cyfartalog benthycwyr								
Cymru (£)	26,100	27,900	29,000	31,100	33,900	36,700	41,300	43,600
Teyrnas Unedig (£)	31,200	34,000	36,300	38,500	39,900	43,700	50,800	53,600
Cymhareb Cymru:Teyrnas Unedig	0.84	0.82	0.80	0.81	0.85	0.84	0.81	0.81
Cymhareb blaenswm cyfartalog i'r incwm cofnodedig cyfartalog (e)								
Cymru	2.07	2.06	2.13	2.32	2.50	2.64	2.59	2.65
Teyrnas Unedig	2.26	2.25	2.33	2.55	2.76	2.79	2.73	2.81
Canran y morgeisi ar gyfer pobl sy'n prynu am y tro cyntaf								
Cymru	47	39	32	25	25	32	37	36
Teyrnas Unedig	44	40	32	26	25	34	37	35
Cymhareb Cymru:Teyrnas Unedig (r)	1.07	0.98	0.96	0.96	1.00	0.94	1.00	1.01
Canran y prynwyr o dan 25 oed								
Cymru	8	9	13	10	8	10	9	10
Teyrnas Unedig	8	9	11	7	7	8	8	8
Cymhareb Cymru:Teyrnas Unedig	0.95	1.00	1.24	(r) 1.47	(r) 1.11	(r) 1.22	1.18	1.22
Mynegai prisiau tai cymhwyso-cymysg (2002=100)								
Cymru	82.2	91.9	110.7	133.2	165.4	184.3	197.7	213.9
Teyrnas Unedig	87.7	95.1	111.2	128.7	143.9	151.8	161.4	179.0

Ffynhonnell: CLG a CML

(a) Data ddim yn Ystadegau Gwladol

(b) Mae data hyd at ac yn cynnwys 2002 yn seiliedig ar sampl o 5%. Mae data o 2003 ymlaen wedi'i seilio ar sampl mwy o lawer. Mae ffigyrau'n cael eu talgrynnu i'r 100 agosaf lle bo'n briodol

(c) Data wedi ei ddangos ar gyfer blynyddoedd calendr

(d) Prisiau cyfredol cyfartalog wedi'u rhannu gyda'r Mynegrif Prisiau Adwerthol (RPI) wedi'i ailraddio i 2007=100

(e) O 2003 ymlaen, mae'r gymhareb blaenswm cyfartalog i incwm yn cael eu cyfrifo ar sail achos yn achos, gan ddefnyddio cymarebau blaensymiau i incwm unigol. Mae'r cymarebau canlyniadol wedyn, yn cael eu cyfartalu, yn hytrach na ddefnyddio'r blaenswm cyfartalog a'r incwm cyfartalog

(r) Wedi diwygio ym Mawrth 2009 yn dilyn newidiadau yn y dull o brosesu'r data

Tabl 8.2 Dosbarthiad benthyciadau ar gyfer prynu tai yng Nghymru, yn ôl pris tŷ (a) (b) (c)

Canran

Canran yr anheddau sy'n costio:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Llai na £50,000	35.5	36.5	26.4	15.0	6.3	2.7	1.3	0.9
£50,000 i £99,999	47.3	43.3	42.9	40.7	32.4	27.3	22.7	16.8
£100,000 i £124,999	6.4	7.5	9.6	11.6	14.3	17.0	18.8	18.1
£125,000 i £149,999	4.5	5.4	8.1	10.3	13.1	14.7	15.8	17.6
£150,000 i £174,999	2.7	2.6	4.6	7.5	9.7	10.7	11.4	12.2
£175,000 i £199,999	1.2	1.7	3.1	5.0	7.4	7.9	8.5	9.0
£200,000 i £249,999	1.2	1.7	2.7	5.1	8.4	9.9	10.5	12.5
£250,000 neu'n fwy	1.3	1.5	2.6	4.7	8.2	9.9	10.8	13.0

Ffynhonnell: CLG a CML

(a) Data ddim yn Ystadegau Gwladol

(b) Mae data hyd at ac yn cynnwys 2002 wedi'i seilio ar sampl o 5%. Mae data ar gyfer 2003 ymlaen wedi'i seilio ar sampl mwy o lawer

(c) Data wedi ei ddangos ar gyfer blynyddoedd calendr

Tabl 8.3 Prisiau cyfartalog yng Nghymru, yn ôl math yr annedd (a) (b) (c) (d)

Punnoedd

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Anheddau sengl	115,500	126,600	150,100	178,100	218,100	237,700	246,900	260,700
Anheddau pâr	60,600	66,900	76,800	91,900	119,600	132,800	141,100	151,100
Byngalos	74,700	87,700	96,100	127,600	154,900	172,300	177,700	186,700
Anheddau teras	47,800	53,100	59,600	75,600	97,500	108,500	(r)115,500	124,800
Fflat/maisonette mewn tŷ wedi'i throsi (e)	44,200	55,500	78,800	85,300	109,500	103,600	110,000	120,700
Fflat/maisonette wedi'i adeiladu'n bwrpasol (e)	57,600	61,000	67,600	88,800	105,200	118,800	121,300	127,400
Pob annedd	72,300	79,600	88,300	109,700	138,100	150,000	157,500	169,800

Ffynhonnell: CLG a CML

(a) Data ddim yn Ystadegau Gwladol

(b) Mae data hyd at ac yn cynnwys 2002 wedi'i seilio ar sampl 5%. Mae data ar gyfer 2003 ymlaen wedi'i seilio ar sampl mwy o lawer

(c) Data wedi ei ddangos ar gyfer blynyddoedd calendr

(d) Mae'r data'n cael eu talgrynnu i'r can punt agosaf

(e) Mae prisiau am fflatiau neu maisonettes mewn tai wedi'u trosi yn seiliedig ar nifer bach o achosion. Ni all rhai benthycwyr gwahaniaethu rhwng rhai wedi'u trosi a rhai wedi'u hadeiladu'n bwrpasol

(r) Wedi diwygio Mawrth 2009

Tabl 8.4 Anheddau wedi eu prynu gyda morgais, yn ôl math yr annedd, a'r math o brynwr (a) (b) (c) (d)

Punnoedd

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Anheddau newydd								
Pris cyfartalog	98,300	113,500	149,000	149,500	183,100	195,700	201,500	203,600
Blaenswm cyfartalog	67,100	82,100	83,300	95,800	115,900	124,400	131,200	134,700
Incwm cofnodedig cyfartalog benthycwyr	31,400	36,800	36,800	40,900	45,700	48,300	52,500	49,600
Anheddau eraill								
Pris cyfartalog	69,100	76,300	83,300	107,500	134,400	146,100	155,300	167,200
Blaenswm cyfartalog	52,200	55,000	59,500	70,300	84,200	96,100	105,700	113,900
Incwm cofnodedig cyfartalog benthycwyr	25,400	27,000	28,200	30,400	32,800	35,700	40,900	43,100
Pob annedd								
Pris cyfartalog	72,300	79,600	88,300	109,700	138,100	150,000	157,500	169,800
Blaenswm cyfartalog	53,900	57,500	61,600	71,900	84,800	96,800	106,900	115,400
Incwm cofnodedig cyfartalog benthycwyr	26,100	27,900	29,000	31,100	33,900	36,700	41,300	43,600
Pobl sy'n prynu am y tro cyntaf								
Pris cyfartalog	55,300	62,400	73,600	71,600	95,400	107,900	113,300	122,300
Blaenswm cyfartalog	45,800	51,300	58,900	55,900	72,600	86,600	95,900	101,900
Incwm cofnodedig cyfartalog benthycwyr	21,800	23,600	25,900	22,700	26,800	30,500	33,300	34,200
Perchnogion feddiannol blaenorol								
Pris cyfartalog	87,100	91,300	97,000	118,000	145,800	164,200	183,100	196,400
Blaenswm cyfartalog	60,900	63,300	65,400	75,800	88,200	101,500	113,400	122,900
Incwm cofnodedig cyfartalog benthycwyr	29,800	30,800	(r)30,900	31,700	34,700	39,500	46,000	48,900

Ffynhonnell: CLG a CML

(a) Data ddim yn Ystadegau Gwladol

(b) Mae data hyd at ac yn cynnwys 2002 wedi'i seilio ar sampl o 5%. Mae data ar gyfer 2003 ymlaen wedi'i seilio ar sampl mwy o lawer

(c) Mae'r data'n cael eu talgrynnu i'r can punt agosaf

(d) Data wedi ei ddangos ar gyfer blynyddoedd calendr

(r) Wedi diwygio Mawrth 2009

Tabl 8.5 Prisiau cyfartalog, yn ôl math yr annedd ac awdurdod lleol (a) (b)

	Anheddau sengl			Anheddau pâr		
	2006-07 (£)	2007-08 (£)	Canran y newid	2006-07 (£)	2007-08 (£)	Canran y newid
Ynys Môn	220,500	223,078	1.2	142,119	145,433	2.3
Gwynedd	227,830	245,485	7.7	153,911	163,607	6.3
Conwy	227,352	225,610	-0.8	152,054	156,487	2.9
Sir Ddinbych	185,945	200,607	7.9	132,633	136,080	2.6
Sir y Fflint	228,142	232,603	2.0	133,165	138,984	4.4
Wrecsam	227,529	241,915	6.3	135,768	142,718	5.1
Powys	233,918	249,999	6.9	144,897	153,454	5.9
Sir Ceredigion	226,665	241,474	6.5	157,002	173,215	10.3
Sir Benfro	234,653	250,092	6.6	155,747	159,691	2.5
Sir Gaerfyrddin	203,956	209,958	2.9	121,308	133,822	10.3
Abertawe	232,932	240,071	3.1	139,990	146,094	4.4
Castell-nedd Port Talbot	180,747	191,780	6.1	108,922	116,387	6.9
Pen-y-bont ar Ogwr	214,302	215,838	0.7	132,066	137,652	4.2
Bro Morgannwg	289,969	318,500	9.8	173,024	187,274	8.2
Caerdydd	281,097	306,980	9.2	190,257	189,160	-0.6
Rhondda Cynon Taf	198,162	214,033	8.0	119,163	125,908	5.7
Merthyr Tudful	184,628	191,037	3.5	107,389	112,745	5.0
Caerffili	196,566	212,079	7.9	125,870	133,960	6.4
Blaenau Gwent	169,734	178,932	5.4	104,796	107,951	3.0
Torfaen	222,856	234,499	5.2	137,509	142,228	3.4
Sir Fynwy	293,834	308,277	4.9	170,852	176,792	3.5
Casnewydd	250,970	278,585	11.0	154,386	158,020	2.4
Cymru	228,668	240,888	5.3	143,298	148,924	3.9

Ffynhonnell: Cofrestrfa Tir EM © Hawlfraint y Goron. Atgynhyrchir gyda chaniatâd Cofrestrfa Tir EM ar ran Rheolwr Llyfrfa Ei Mawrhydi

(a) Data ddim yn Ystadegau Gwladol

(b) Nid yw gwybodaeth am fflatiau deulawr a fflatiau wedi'i dangos gan nad oes digon ohonynt yn cael eu gwerthu mewn nifer o ardaloedd i roi pris cyfartalog cynrychiadol. Fodd bynnag, mae pris cyfartalog pob annedd yn cynnwys gwybodaeth ynglŷn â fflatiau a fflatiau deulawr yn ogystal â gwybodaeth am dai. Mae'r prisiau yma yn adlewyrchu gwerth y farchnad agored, ac yn cynnwys gwerthiannau preswyl yn unig. Yn eithrio gwerthiannau nad ydynt ar y farchnad agored fel gwerthiannau RTB neu drosglwyddiadau o dan Orchymyn Prynu Gorfodol. Data wedi'i roi gan Gofrestrfa Tir EM ar 17 Tachwedd 2008 ar gyfer 2007-08, ac ar 12 Tachwedd 2007 ar gyfer 2006-07

Anheddau teras			Pob annedd		
2006-07 (£)	2007-08 (£)	Canran y newid	2006-07 (£)	2007-08 (£)	Canran y newid
110,617	112,717	1.9	170,141	173,335	1.9
122,615	129,122	5.3	161,351	173,474	7.5
133,346	129,558	-2.8	170,917	170,837	0.0
110,113	111,083	0.9	147,374	155,929	5.8
115,074	119,832	4.1	161,445	165,994	2.8
112,190	122,315	9.0	159,396	169,412	6.3
126,469	127,008	0.4	180,599	192,647	6.7
155,189	159,453	2.7	189,207	199,586	5.5
139,342	145,573	4.5	181,985	191,551	5.3
105,033	113,082	7.7	146,790	156,536	6.6
114,308	129,022	12.9	150,773	159,462	5.8
86,450	92,507	7.0	113,599	121,854	7.3
97,453	104,975	7.7	140,777	142,844	1.5
139,215	148,385	6.6	187,603	200,938	7.1
156,253	168,113	7.6	178,490	185,207	3.8
81,626	86,132	5.5	111,036	115,571	4.1
78,537	86,853	10.6	105,075	114,518	9.0
97,842	103,870	6.2	128,281	136,102	6.1
78,967	82,748	4.8	93,552	97,144	3.8
105,568	110,996	5.1	132,303	139,341	5.3
151,756	158,110	4.2	218,505	230,348	5.4
119,867	127,833	6.6	156,260	164,644	5.4
114,032	120,527	5.7	154,940	162,173	4.7

Ffigwr 8.2 Prisiau cyfartalog tai yn ôl awdurdod lleol, 2007-08

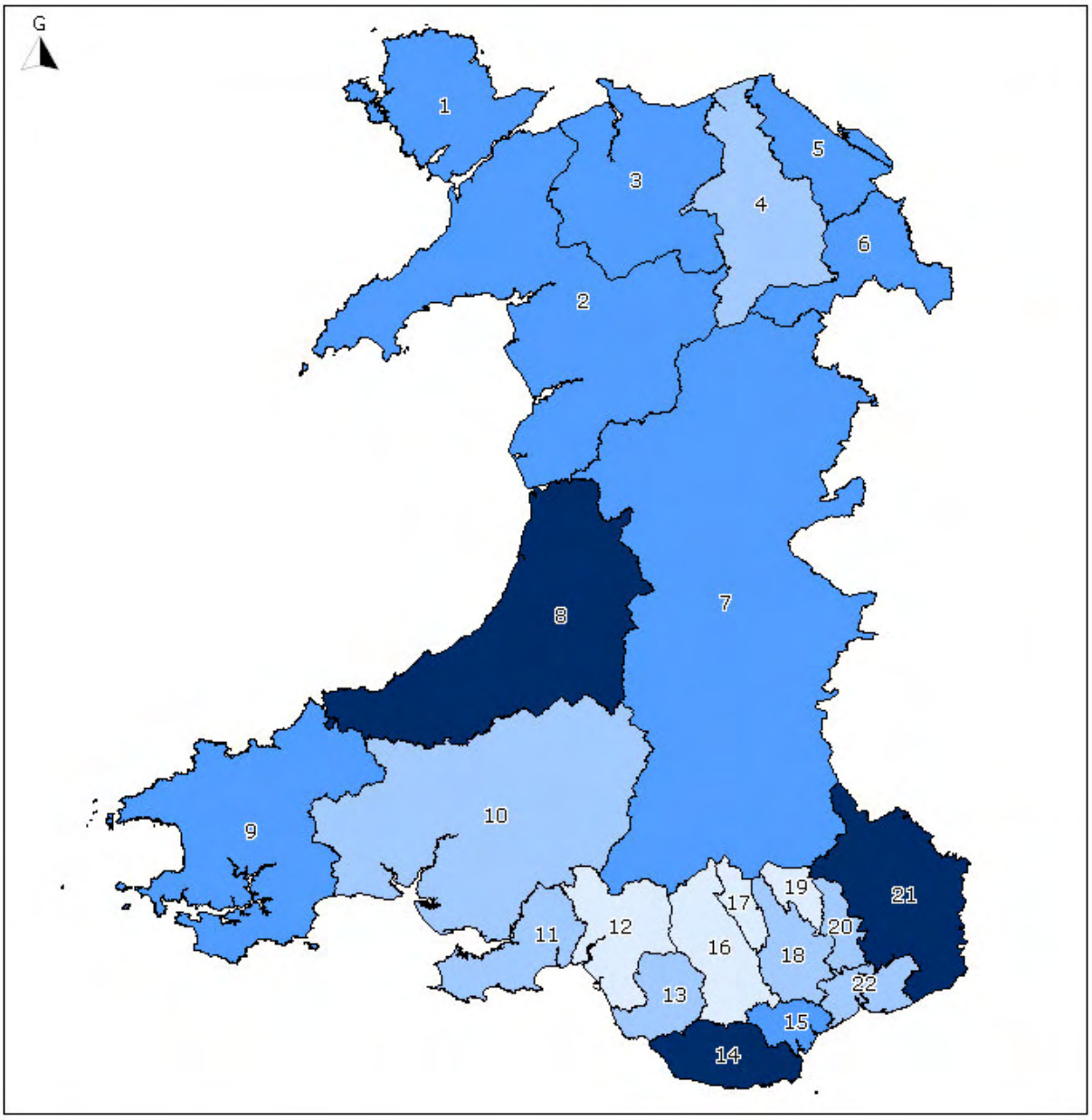

Awdurdodau lleol:

1	Ynys Môn	12	Castell-nedd Port Talbot
2	Gwynedd	13	Pen-y-Bont ar Ogwr
3	Conwy	14	Bro Morgannwg
4	Sir Ddinbych	15	Caerdydd
5	Sir y Fflint	16	Rhondda Cynon Taf
6	Wrecsam	17	Merthyr Tudful
7	Powys	18	Caerffili
8	Sir Ceredigion	19	Blaenau Gwent
9	Sir Benfro	20	Torfaen
10	Sir Gaerfyrddin	21	Sir Fynwy
11	Abertawe	22	Casnewydd

Allwedd
Prisiau cyfartalog tai (£)

- 199,000 i 231,000
- 165,000 i 198,999
- 131,000 i 164,999
- 97,000 i 130,999

Ffynhonnell: Cofrestrfa Tir EM © Hawlfraint y Goron.
Atgynhyrchir gyda chaniatad Cofrestrfa Tir EM
ar ran Rheolwr Llyfrfa Ei Mawrhydi

Mae'r cynnyrch yma yn cynnwys data mapio trwyddedig
o Arolwg Ordnans © Hawlfraint y Goron.
Rhif drwydded 100043376

Ffigwr 8.3 Cymarebau prisiau tai cyfartalog i enillion cyfartalog yn ôl awdurdod lleol, 2007 (a) (b)

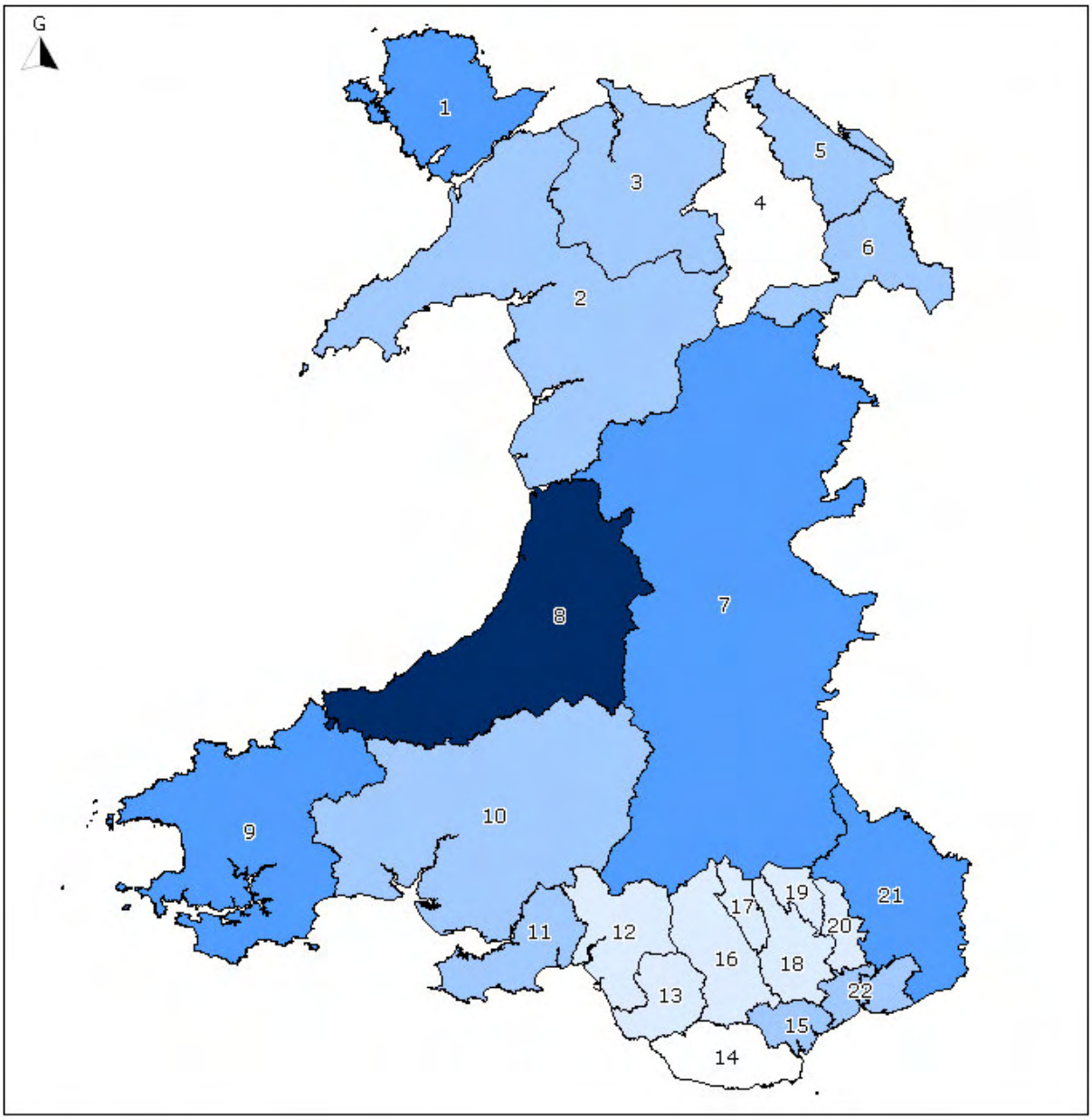

Awdurdodau lleol:

1	Ynys Môn	12	Castell-nedd Port Talbot
2	Gwynedd	13	Pen-y-Bont ar Ogwr
3	Conwy	14	Bro Morgannwg
4	Sir Ddinbych	15	Caerdydd
5	Sir y Fflint	16	Rhondda Cynon Taf
6	Wrecsam	17	Merthyr Tudful
7	Powys	18	Caerffili
8	Sir Ceredigion	19	Blaenau Gwent
9	Sir Benfro	20	Torfaen
10	Sir Gaerfyrddin	21	Sir Fynwy
11	Abertawe	22	Casnewydd

Allwedd
Cymhareb prisiau tai i enillion

- 8.6 i 9.9
- 7.2 i 8.5
- 5.8 i 7.1
- 4.5 i 5.7
- Dim data

(a) Data canolrif. Y canolrif yw'r canolbwynt, gyda 50% o'r prisiau neu ennillion o dan y canolrif, a 50% yn uwch
(b) Data ddim ar gael ar gyfer Sir Ddinbych a Bro Morgannwg gan fod y data ar enillion yn annibynadwy'n ystadegol

Ffynhonnell: Arolwg blynyddol o oriau ac enillion, SYG a Chofrestra Tir EM © Hawlfraint y Goron

Mae'r cynnyrch yma yn cynnwys data mapio trwyddedig o Arolwg Ordnans © Hawlfraint y Goron. Rhif drwydded 100043376

Tabl 8.6 Cyfanswm nifer y gwerthiannau, yn ôl awdurdod lleol (a)

	2006-07			2007-08		
	Nifer y gwerthiannau (b)	Stoc y sector preifat (c)	Canran	Nifer y gwerthiannau (b)	Stoc y sector preifat (c)	Canran
Ynys Môn	1,284	27,350	4.7	1,127	27,461	4.1
Gwynedd	2,101	49,166	4.3	1,847	49,347	3.7
Conwy	2,753	46,697	5.9	2,442	46,899	5.2
Sir Ddinbych	2,045	37,319	5.5	1,947	37,570	5.2
Sir y Fflint	2,847	53,795	5.3	2,374	54,028	4.4
Wrecsam	2,778	44,076	6.3	2,342	44,830	5.2
Powys	2,269	51,828	4.4	2,124	51,974	4.1
Sir Ceredigion	1,100	30,577	3.6	1,026	30,707	3.3
Sir Benfro	2,287	48,305	4.7	2,011	48,540	4.1
Sir Gaerfyrddin	3,611	67,995	5.3	3,018	68,697	4.4
Abertawe	4,955	82,854	6.0	4,556	83,574	5.5
Castell-nedd Port Talbot	2,867	50,397	5.7	2,410	50,713	4.8
Pen-y-bont ar Ogwr	3,173	49,663	6.4	2,735	50,015	5.5
Bro Morgannwg	3,026	47,430	6.4	2,465	47,567	5.2
Caerdydd	8,293	113,242	7.3	7,042	114,666	6.1
Rhondda Cynon Taf	4,377	87,238	5.0	4,236	87,261	4.8
Merthyr Tudful	964	19,163	5.0	929	19,459	4.8
Caerffili	3,449	59,998	5.7	3,008	60,752	5.0
Blaenau Gwent	1,139	23,889	4.8	1,019	24,110	4.2
Torfaen	1,711	29,358	5.8	1,547	29,600	5.2
Sir Fynwy	1,677	33,395	5.0	1,565	33,690	4.6
Casnewydd	2,939	48,576	6.1	2,403	49,068	4.9
Cymru	61,645	1,102,310	5.6	54,173	1,110,556	4.9

Ffynhonnell: Cofrestrfa Tir EM © Hawlfraint y Goron. Atgynhyrchir gyda chaniatâd Cofrestrfa Tir EM ar ran Rheolwr Llyfrfa Ei Mawrhydi

(a) Data ddim yn Ystadegau Gwladol

(b) Data wedi'i roi gan Gofrestrfa Tir EM ar 17 Tachwedd 2008 ar gyfer 2007-08 ac ar 12 Tachwedd 2007 ar gyfer 2006-07

(c) Data wedi'i gymryd oddi wrth ffurflen ail fersiwn Cymhorthdal y Cyfrif Refeniw Tai (HRAS)

Tabl 8.7 Cymarebau prisiau tai i enillion, yn ôl awdurdod lleol 2007 (a)

	Pris cyfartalog tai i gymhareb cyfartalog enillion (b)	Pris terfyn is tai i gymhareb terfyn is enillion (c)
Ynys Môn	7.9	7.9
Gwynedd	7.0	7.9
Conwy	7.1	7.8
Sir Ddinbych	..	..
Sir y Fflint	6.3	7.4
Wrecsam	6.2	7.3
Powys	8.1	8.8
Sir Ceredigion	9.8	9.8
Sir Benfro	8.1	8.9
Sir Gaerfyrddin	6.6	7.0
Abertawe	6.2	6.5
Castell-nedd Port Talbot	4.9	5.6
Pen-y-bont ar Ogwr	5.7	6.5
Bro Morgannwg	..	7.4
Caerdydd	7.0	7.8
Rhondda Cynon Taf	4.8	4.7
Merthyr Tudful	4.9	5.1
Caerffili	5.7	5.8
Blaenau Gwent	4.5	4.7
Torfaen	5.1	6.6
Sir Fynwy	7.2	7.6
Casnewydd	6.2	7.6
Cymru	6.5	6.8

Ffynhonnell: Arolwg blynyddol o oriau ac enillion, SYG a Chofrestrfa Tir EM © Hawlfraint y Goron

(a) Data enillion yn seiliedig ar breswylwyr. Data ddim ar gael ar gyfer Sir Ddinbych a Bro Morgannwg gan fod y data ar enillion yn annibynadwy'n ystadegol

(b) Cyfrifwyd *pris cyfartalog* i *gymhareb enillion cyfartalog* wrth gymryd y pris canolrif tŷ mewn ardal a'i rannu gyda'r enillion canolrif ar gyfer yr un ardal

(c) Cyfrifwyd *pris terfyn is* i gymhareb *terfyn is enillion* wrth gymryd pris tŷ y chwartel is mewn ardal a'i rannu gyda'r enillion y chwartel is am yr un ardal

Ffigwr 8.4 Cymhareb canolrif a chwartel isaf prisiau tai i enillion, Cymru

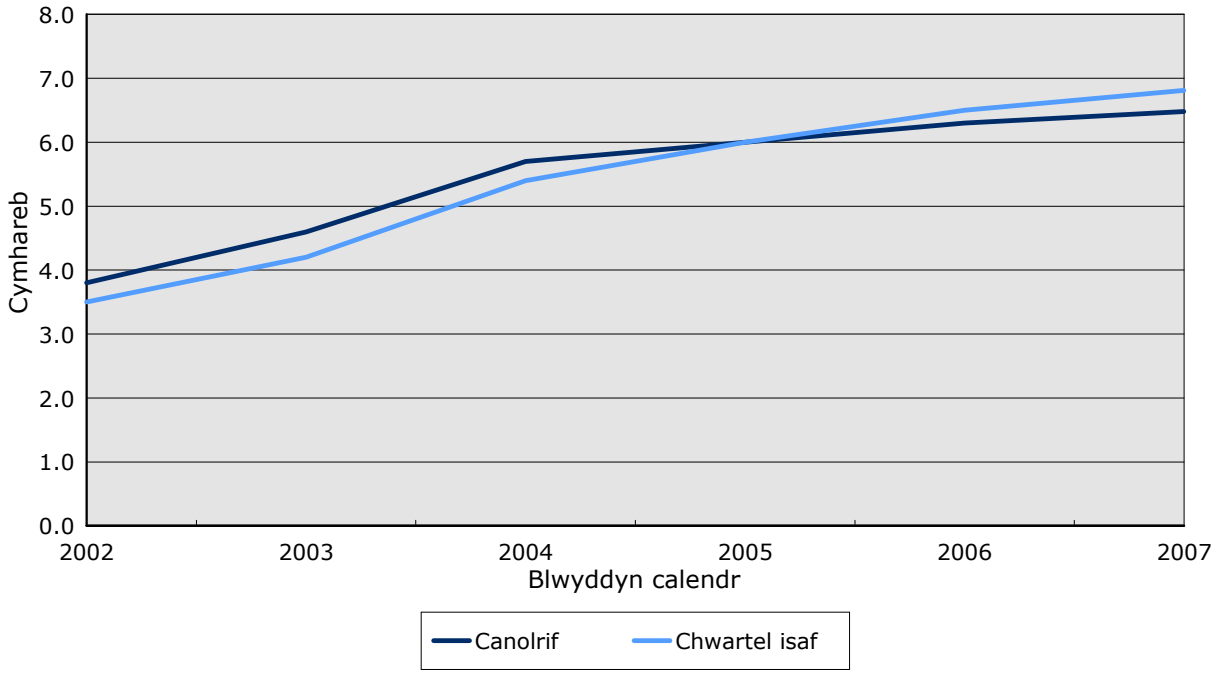

Ffynhonnell: Arolwg blynyddol o oriau ac enillion, SYG a Chofrestrfa Tir EM © Hawlfraint y Goron

Pennod 9
Rhenti

9 Rhenti

Mae'r bennod hon yn rhoi gwybodaeth ar renti awdurdod lleol a Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (RSL), ac ar fudd-daliadau sy'n gysylltiedig â rhent. Mae'r prif bwyntiau'n cynnwys:

- Cyfartaledd rhenti awdurdod lleol ar gyfer 2008-09 oedd £58.09 yr wythnos, 5% yn uwch na 2007-08. Roedd y rhenti'n ymestyn o £52.02 yr wythnos am tŷ neu fyngalo un ystafell wely, i £68.23 yr wythnos am tŷ neu fyngalo pedair ystafell wely neu fwy (Tabl 9.1).
- Cyfartaledd rhenti RSL ar gyfer 2008-09 oedd £62.06 yr wythnos, 7% yn uwch na 2007-08. Roedd y rhenti'n ymestyn o £55.69 yr wythnos am fflat un ystafell wely i £81.81 yr wythnos am tŷ neu byngalos pedair ystafell wely neu fwy (Tabl 9.2).
- Cafodd 201,180 o bobl help gyda'u rhent yn 2006-07. O fewn y cyfanswm yma, roedd 107,190 yn denantiaid awdurdod lleol oedd yn cael ad-daliadau rhent; 93,990 yn denantiaid RSL a'r sector preifat oedd yn cael lwfansau rhent (Tabl 9.5).
- Cyfanswm y gwariant yng Nghymru ar fudd-dal tai oedd £615 miliwn yn ystod 2006-07. Y taliad cyfartalog fesul hawliwr oedd ychydig llai na £58.82 yr wythnos (Tabl 9.5).

Gwybodaeth ychwanegol

Mae gwybodaeth ar renti cyfartalog yn cael ei chymryd o'r dychweliad WHO15 blynyddol a gyflwynir gan awdurdodau lleol ac o'r dychweliad RSL1 a gyflwynir gan Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig. Ond mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion.

Mae gwybodaeth fanwl am rhenti ar gael mewn:
- Datganiad Cyntaf ar wefan Llywodraeth Cynulliad Cymru: http://cymru.gov.uk/topics/statistics/theme/housing/?lang=cy
- A thablau data ar wefan yr Uned Ddata: http://www.unedddatacymru.gov.uk/datatai

Mae gwybodaeth ar wariant budd-dal tai yn cael ei darparu gan yr Adran Gwaith a Phensiynau (DWP).

Ffigwr 9.1 Rhenti wythnosol cyfartalog pob annedd awdurdod lleol a landlord cymdeithasol cofrestredig

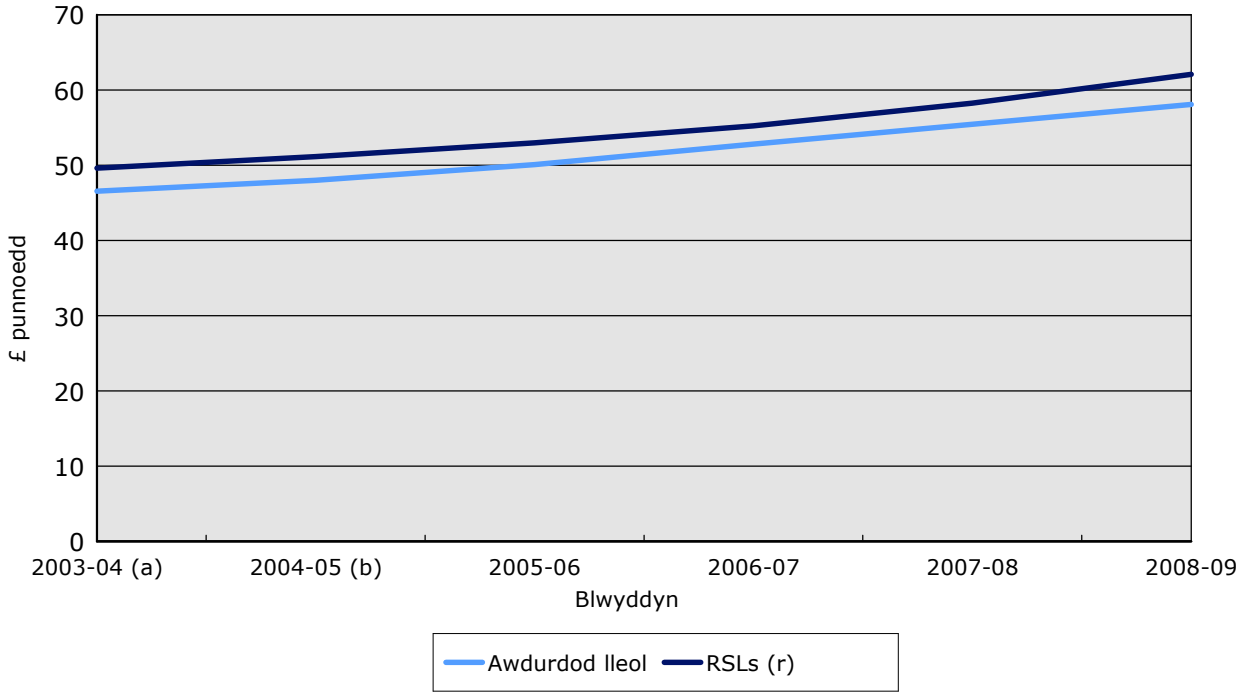

Ffynhonnell: WHO15 a RSL1
(a) Rhenti awdurdod lleol am 2003-04 yn eithrio data ar gyfer Sir Benfro
(b) Rhenti awdurdod lleol am 2004-05 yn eithrio data ar gyfer Merthyr Tudful
(r) Wedi diwygio Hydref 2008. Diwygiadau ar gyfer y blynyddoedd cyn 2008-09 o ganlyniad i'r broses ddilysu a diwygiadau gan RSLs

Tabl 9.1 Rhenti anheddau awdurdod lleol, yn ôl math yr annedd (a) (b)

£ yr wythnos

Math o annedd	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09
1 ystafell wely					
Tai a byngalos	42.69	45.31	47.80	50.26	52.02
Fflatiau	43.61	45.24	48.06	49.96	52.15
2 ystafell wely					
Tai a byngalos	46.74	48.93	51.60	54.01	56.39
Fflatiau	47.03	48.89	51.47	54.19	56.63
3 ystafell wely					
Tai a byngalos	50.63	52.86	55.70	58.63	61.69
Fflatiau	49.62	51.58	54.53	57.32	60.22
4 ystafell wely neu fwy					
Tai a byngalos	55.29	58.09	60.72	65.28	68.23
Fflatiau	55.79	56.49	61.24	65.58	67.62
Pob annedd	47.99	50.06	52.80	55.44	58.09

Ffynhonnell: WHO15
(a) Rhenti wythnosol cyfartalog ar gyfer anheddau hunangynhwysol awdurdodau lleol sy'n cael eu rhentu'n llawn wedi'u pennu ar ddechrau Ebrill pob blwyddyn. Mae'r rhenti cyfartalog a ddangosir yn cynnwys llety gwarchod yn ogystal â llety di-warchod
(b) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion

Tabl 9.2 Rhenti anheddau landlordiaid cymdeithasol cofrestredig, yn ôl math yr annedd (a) (b)

£ yr wythnos

Math o annedd	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09
1 ystafell wely					
Tai a byngalos	46.45	48.22	(r) 49.99	53.32	58.86
Fflatiau	44.91	(r) 46.58	48.65	51.75	55.69
2 ystafell wely					
Tai a byngalos	52.36	(r) 54.64	56.92	59.96	63.15
Fflatiau	47.38	48.67	(r) 50.92	53.38	58.45
3 ystafell wely					
Tai a byngalos	56.61	(r) 58.58	60.84	(r) 63.85	66.91
Fflatiau	52.42	54.42	(r) 56.46	(r) 60.31	63.28
4 ystafell wely neu fwy					
Tai a byngalos	69.50	72.37	75.72	(r) 79.53	81.81
Fflatiau	54.68	71.61	68.37	(r) 73.98	73.53
Pob annedd	51.15	(r) 52.99	(r) 55.21	58.23	62.06

Ffynhonnell: RSL1
(a) Rhenti wythnosol cyfartalog ar gyfer anheddau hunangynhwysol RSL Cymreig sy'n cael eu rhentu'n llawn (ac eithrio cymdeithasau Abbeyfield, elusennau Almshouse a chymdeithasau Cyd-berchnogaeth) wedi'u pennu ar ddechrau Ebrill pob blwyddyn. Yn cynnwys tenantiaethau cadarn yn ogystal â rhai sicr
(b) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion
(r) Wedi diwygio Hydref 2008

Tabl 9.3 Rhenti anheddau awdurdodau lleol, yn ôl math yr annedd ac awdurdod lleol, 2008-09 (a)

£ yr wythnos

	1 ystafell wely		2 ystafell wely		3 ystafell wely		4 ystafell wely neu fwy	
	Tai a byngalos	Fflatiau	Tai a byngalos	Fflatiau	Tai a byngalos	Fflatiau	Tai a byngalos	Fflatiau
Ynys Môn	50.51	49.51	52.35	50.09	57.11	55.82	59.81	.
Gwynedd	46.83	44.90	51.13	59.64	58.23	61.45	74.25	59.34
Conwy	54.07	53.66	57.28	58.63	62.06	67.72	68.52	60.57
Sir Ddinbych	49.45	49.78	53.57	53.27	61.83	62.07	67.70	.
Sir y Fflint	53.87	55.36	58.93	59.22	63.27	64.05	69.38	.
Wrecsam	39.87	46.32	53.22	53.89	60.88	56.50	71.23	.
Powys	53.45	48.97	57.32	52.71	61.19	54.68	65.07	.
Sir Ceredigion	52.79	59.29	59.73	58.33	60.53	60.55	67.45	55.60
Sir Benfro	50.73	51.50	54.73	54.08	58.75	56.86	63.44	.
Sir Gaerfyrddin	50.98	50.78	55.16	54.24	60.05	61.72	67.13	67.22
Abertawe	57.87	51.36	58.14	54.88	60.99	57.90	64.30	.
Castell-nedd Port Talbot	52.49	45.35	55.31	49.70	58.02	52.47	61.05	.
Pen-y-bont ar Ogwr	.	.	.	.	.	.	.	.
Bro Morgannwg	61.35	59.90	65.00	60.80	67.05	62.48	67.33	.
Caerdydd	56.82	55.15	61.71	63.38	73.70	65.62	85.31	75.33
Rhondda Cynon Taf	.	.	.	.	.	.	.	.
Merthyr Tudful	62.96	55.98	55.42	54.08	56.05	54.38	56.42	.
Caerffili	54.02	50.52	59.54	54.96	64.16	59.30	67.06	.
Blaenau Gwent	49.16	49.54	50.59	52.40	52.45	57.01	52.43	.
Torfaen	.	.	.	.	.	.	.	.
Sir Fynwy	.	.	.	.	.	.	.	.
Casnewydd	57.86	55.51	62.31	61.70	63.97	60.19	65.71	.
Cymru	52.02	52.15	56.39	56.63	61.69	60.22	68.23	67.62

Ffynhonnell: WHO15
(a) Mae’r rhenti hunangynhwysol cyfartalog a ddangosir yn cynnwys llety gwarchod yn ogystal â llety di-warchod
(b) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion

Tabl 9.4 Rhenti anheddau landlordiaid cymdeithasol cofrestredig, yn ôl math yr annedd ac awdurdod lleol, 2008-09 (a) (b)

£ yr wythnos

	1 ystafell wely		2 ystafell wely		3 ystafell wely		4 ystafell wely neu fwy	
	Tai a byngalos	Fflatiau	Tai a byngalos	Fflatiau	Tai a byngalos	Fflatiau	Tai a byngalos	Fflatiau
Ynys Môn	57.94	45.91	61.66	49.48	63.38	61.23	76.53	.
Gwynedd	51.56	68.18	59.64	50.86	62.23	55.57	76.33	.
Conwy	53.00	52.40	61.03	53.89	64.45	57.55	76.03	.
Sir Ddinbych	52.43	51.90	61.40	55.03	66.26	66.59	82.53	.
Sir y Fflint	60.97	53.71	64.37	54.61	68.73	65.31	82.42	.
Wrecsam	57.06	55.49	64.65	59.66	69.46	64.83	86.70	.
Powys	59.98	55.60	62.13	54.97	65.84	63.35	79.02	.
Sir Ceredigion	50.41	53.51	62.00	55.70	64.58	59.71	76.13	.
Sir Benfro	60.17	57.18	61.59	59.31	66.28	.	80.43	.
Sir Gaerfyrddin	55.78	53.79	61.78	55.70	66.10	66.41	86.28	.
Abertawe	61.83	57.70	65.76	61.71	69.73	64.61	89.42	.
Castell-nedd Port Talbot	59.07	56.68	62.75	58.73	66.18	78.38	79.18	.
Pen-y-bont ar Ogwr	52.87	51.44	61.42	51.90	65.39	54.88	75.49	.
Bro Morgannwg	61.98	57.02	65.22	59.91	70.43	66.97	81.93	.
Caerdydd	55.29	55.89	67.00	60.72	71.47	68.74	94.41	79.87
Rhondda Cynon Taf	54.64	54.96	58.66	57.83	62.75	62.05	71.25	.
Merthyr Tudful	60.43	51.49	62.43	55.82	65.69	58.14	79.49	.
Caerffili	59.87	53.87	66.46	57.88	68.91	66.81	81.41	.
Blaenau Gwent	56.59	51.40	61.63	58.34	65.30	.	82.17	.
Torfaen	60.87	58.99	64.42	61.74	68.27	63.66	70.75	66.32
Sir Fynwy	64.67	58.31	66.33	65.62	70.05	66.11	79.18	72.02
Casnewydd	59.19	54.26	64.60	63.67	73.99	60.24	89.96	69.22
Cymru	58.86	55.69	63.15	58.45	66.91	63.28	81.81	73.53

Ffynhonnell: RSL1

(a) Y rhent wythnosol cyfartalog ar gyfer anheddau hunangynhwysol RSL Cymreig sy'n cael eu rhentu'n llawn (ac eithrio cymdeithasau Abbeyfield, elusennau Almshouse a chymdeithasau Cyd-berchnogaeth). Yn cynnwys tenantiaethau cadarn yn ogystal â rhai sicr

(b) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion

Tabl 9.5 Gwariant Budd-dal Tai (a) (b)

	Ad-daliadau rhent		Lwfansau rhent	
	Nifer y derbynyddion (c)	Swm (£ miloedd) (d)	Nifer y derbynyddion (c)	Swm (£ miloedd) (d)
1992-93	153,230	215,765	67,300	141,102
1993-94	153,360	233,491	76,490	175,398
1994-95	152,220	249,683	84,060	202,489
1995-96	150,590	261,478	89,380	222,721
1996-97	147,820	270,253	92,090	236,104
1997-98	143,120	267,808	89,560	233,494
1998-99	137,970	266,302	88,520	233,808
1999-2000	131,680	267,945	86,370	239,611
2000-01	125,440	270,059	83,860	245,389
2001-02	121,900	273,376	83,540	256,919
2002-03	117,210	283,872	82,450	289,460
2003-04	111,860	272,879	85,080	266,684
2004-05	109,540	273,854	90,560	285,196
2005-06	108,400	281,616	91,490	301,485
2006-07	107,190	289,962	93,990	325,339

Ffynhonnell: Yr Adran Gwaith a Phensiynau (DWP)
(a) Data ddim yn Ystadegau Gwladol
(b) Data ar gyfer 2007-08 ddim ar gael eto oherwydd gweithredu systemau newydd yn yr DWP
(c) Rhoddir amcangyfrifon yn seiliedig ar wybodaeth llwyth achos cyfartalog ar ddiwedd misoedd Mai, Awst, Tachwedd a Chwefror. Mae'r ffigyrau'n cyfeirio at unedau budd-dal allai fod yn berson sengl neu'n gwpl. Mae'r data'n cynnwys amcangyfrifon ar gyfer unrhyw awdurdodau na ymatebodd. Mae'r ffigyrau ar gyfer lwfansau rhent yn cynnwys tenantiaid landlordiaid cymdeithasol cofrestredig. Nifer y derbynyddion wedi eu talgrynnu i'r deg agosaf. Mae ffigyrau budd-dal tai yn eithrio unrhyw achosion o daliadau estynedig
(d) Mae'r symiau a ddangosir yn cynrychioli gwariant gwirioneddol yr awdurdod fel budd-dal a roddwyd i hawlwyr. Ffigurau'n eithrio ceiswyr lloches o Ebrill 1999, ers i'r Gwasanaeth Cynnal Cenedlaethol i Geiswyr Lloches ad-dalu'r Adran Gwaith a Phensiynau am fudd-daliadau wedi'u talu i geiswyr lloches

Ffigwr 9.2 Ad-daliadau rhent a lwfansau rhent (a)

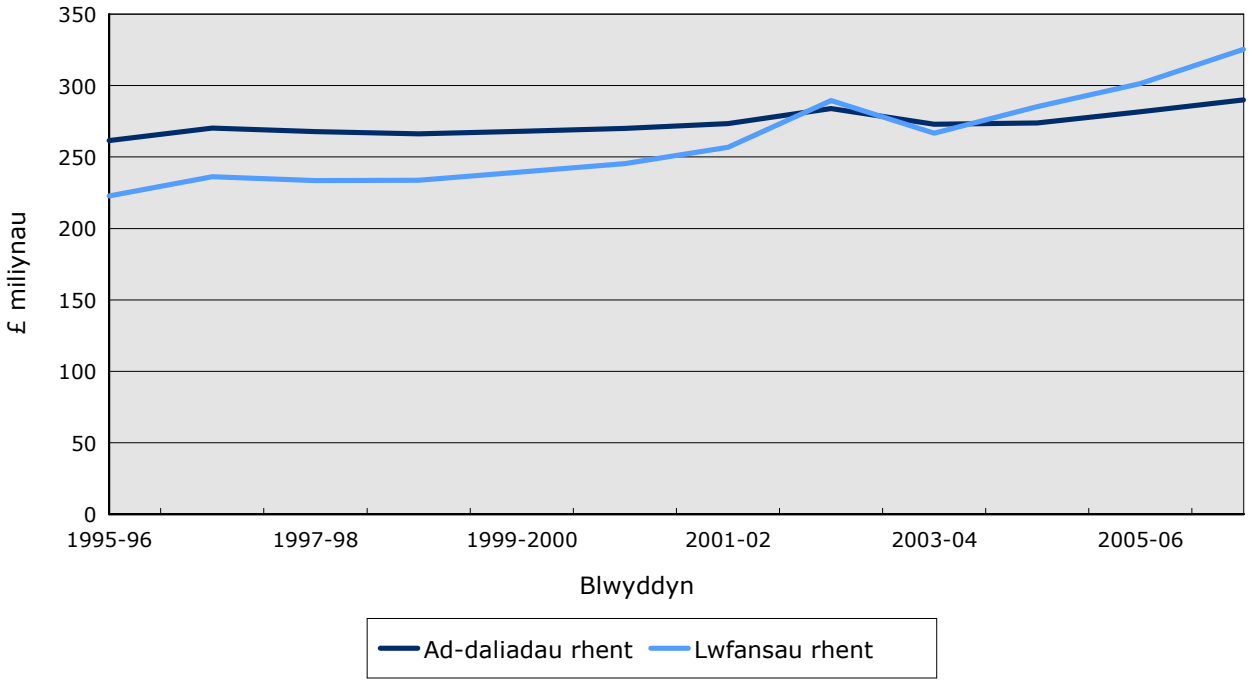

Ffynhonnell: DWP
(a) Data ddim yn Ystadegau Gwladol

Pennod 10
Meddiannau a throadau allan

10 Meddiannau a throadau allan

Mae'r bennod hon yn cyflwyno gwybodaeth ar orchmynion meddiannu a gwarantau troi allan, wedi'u sicrhau yn erbyn tenantiaid landlordiaid cymdeithasol, (awdurdodau lleol a RSLs), yng Nghymru yn ystod 2007-08. Mae'r prif bwyntiau'n cynnwys:

- Bu 4,422 o orchmynion meddiannu gan landlordiaid cymdeithasol Cymreig yn ystod 2007-08, gostyngiad o 473 (10%) ers y flwyddyn gynt. Roedd y rhan fwyaf o'r rhain o ganlyniad i ôl-daliadau rhent. (Tabl 10.1).
- Rhoddwyd 3,184 o warantau troi allan i landlordiaid cymdeithasol Cymreig yn erbyn eu tenantiaid yn ystod 2007-08, gostyngiad o 733 (19%) ers y flwyddyn gynt (Tabl 10.1).
- Dros y 2 flynedd diwethaf, mae nifer y tenantiaid tai cymdeithasol a'u teuluoedd sy'n gadael eu cartrefi o ganlyniad gwarantau troi allan wedi gostwng. Yn ystod 2007-08, gwnaeth 1,127 o denantiaid adael eu cartrefi, gyda 306 o'r rhain yn deuluoedd â phlant (Tabl 10.1).
- Adroddodd landlordiaid cymdeithasol 18 o orchmynion ymddygiad gwrthgymdeithasol (ASBOs) a 107 o waharddebau ar gyfer 2007-08 (Tabl 10.4).
- Gwnaeth gorchmynion meddiannu morgeisi gynyddu yn 2007 gan 14% i 6,199. Dyma'r nifer fwyaf o orchmynion meddiannu morgeisi mewn llysoedd sirol Cymru ers 1992 (Tabl 10.5 a Ffigwr 10.2).

Gwybodaeth ychwanegol

Mae gwybodaeth am feddiannau, troadau allan a chamau a gymerir yn erbyn ymddygiad gwrthgymdeithasol gan landlordiaid cymdeithasol yng Nghymru yn cael ei chymryd o'r dychweliad meddiannau a throadau allan blynyddol, a gyflwynir gan awdurdodau lleol a landlordiaid cymdeithasol cofrestredig. Mae data ar gael yn ôl math o denantiaeth a chyfnod y broses o droi allan. Fe fydd y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i RSLs yn effeithio ar y data yn y bennod hon. Cewch fwy o fanylion yn Atodiad 1: Diffiniadau.

Cewch hyd i wybodaeth ar feddiannau a throadau allan mewn:

- Datganiad Cyntaf ar wefan Llywodraeth y Cynulliad: http://cymru.gov.uk/topics/statistics/theme/housing/?lang=cy
- A thablau data ar wefan yr Uned Ddata: http://www.unedddatacymru.gov.uk/datatai

Mae data ar orchmynion meddiannu morgeisi ar gael ar wefan y Weinyddiaeth Gyfiawnder: http://www.justice.gov.uk

Ffigwr 10.1 Canran y tenantiaid a wnaeth dderbyn gorchmynion meddiannu a gwarantau troi allan

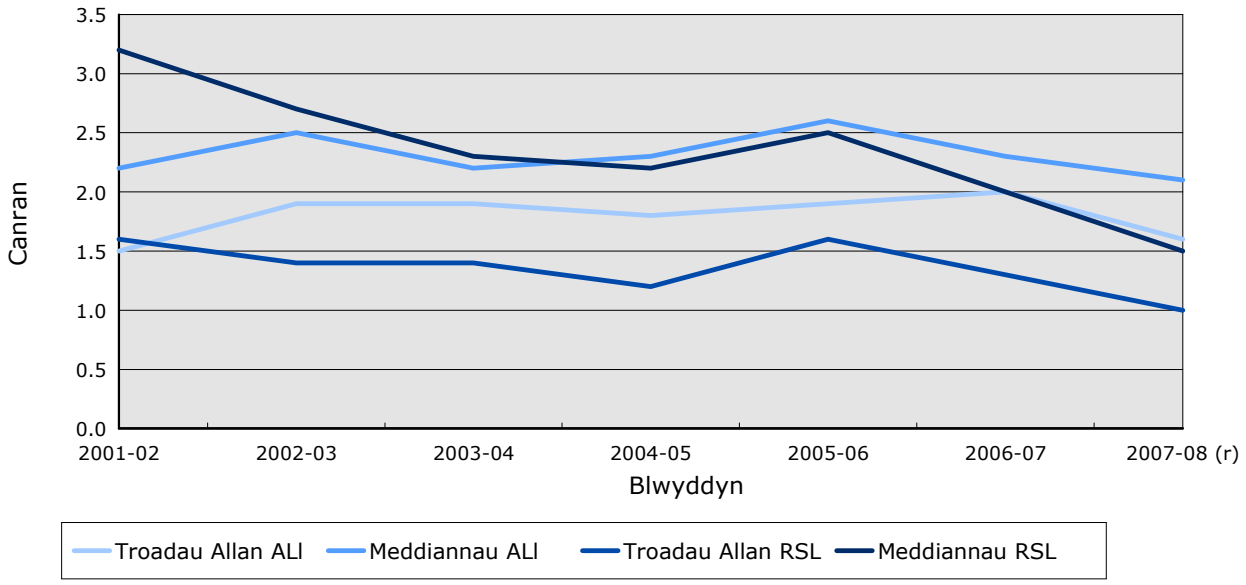

Ffynhonnell: Dychweliad meddiannau a throadau allan
(r) Meddiannau RSL wedi diwygio Rhagfyr 2008

Tabl 10.1 Landlordiaid Cymdeithasol: Crynodeb o orchmynion meddiannu a gwarantau troi allan ar gyfer Cymru (a)

Nifer

	2003-04	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08
Meddiannau: prif reswm dros gymryd camau					
Gorchmynion meddiannu ataliedig a gohiriedig (b)					
Ôl-daliadau	3,464	3,366	3,918	3,209	2,551
Ymddygiad gwrthgymdeithasol	38	31	38	(r) 36	52
Arall	0	0	9	7	39
Cyfanswm	3,502	3,397	3,965	(r) 3,252	2,642
O'r rhain, o ganlyn oedi budd-daliad tai (c)	179	141	108	84	79
Gorchmynion meddiannu llawn					
Ôl-daliadau	1,480	1,602	1,600	1,569	1,674
Ymddygiad gwrthgymdeithasol	71	72	64	59	89
Arall	5	7	19	15	17
Cyfanswm	1,556	1,681	1,683	1,643	1,780
O'r rhain, o ganlyn oedi budd-daliad tai (c)	31	36	18	18	10
Pob gorchymyn meddiannu					
Ôl-daliadau	4,944	4,968	5,518	4,778	4,225
Ymddygiad gwrthgymdeithasol	109	103	102	(r) 95	141
Arall	5	7	28	22	56
Cyfanswm	5,058	5,078	5,648	(r) 4,895	4,422
O'r rhain, o ganlyn oedi budd-daliad tai (c)	210	177	126	102	89
Troadau allan: canlyniad warant					
Tenantiaid yn aros yn yr eiddo					
Warant wedi'i ohirio	2,363	2,114	2,318	2,256	1,736
Warant heb ei weithredu	220	215	223	322	321
Cyfanswm	2,583	2,329	2,541	2,578	2,057
Tenantiaid wedi gadael yr eiddo					
Warant heb ei weithredu	287	153	236	174	163
Warant wedi'i weithredu ac wedi arwain at droi allan	1,164	1,098	1,230	1,165	964
Cyfanswm	1,451	1,251	1,466	1,339	1,127
Pob gwarant troi allan	4,034	3,580	4,007	3,917	3,184
Math o deulu sy'n gadael eiddo					
Teuluoedd â phlant					
Rhiant sengl	252	184	276	233	218
Teuluoedd eraill	96	110	86	97	88
Teuluoedd heb blant					
Person sengl, ddim yn berson hŷn	783	689	790	(r) 777	667
Person hŷn sengl	20	21	18	(r) 27	22
Teuluoedd eraill	84	101	106	87	57
Math o deulu'n anhysbys	216	146	190	118	75
Pob teulu	1,451	1,251	1,466	1,339	1,127

Ffynhonnell: Dychweliad meddiannau a throadau allan
(a) Mae holl landlordiaid cymdeithasol yn cynnwys awdurdodau lleol a landlordiaid cymdeithasol cofrestredig
(b) Cafodd gorchmynion wedi eu gohirio eu cyflwyno o Orffennaf 2006
(c) Data gan landlordiaid cymdeithasol cofrestredig yn unig hyd at 2006-07
(r) Wedi diwygio Hydref 2008

Tabl 10.2 Gorchmynion meddiannu a gwarantau troi allan ar gyfer tenantiaid awdurdodau lleol, 2007-08

	Nifer y tenant-iaethau ar Fawrth 2007 (a)	Pob gorchymyn meddiannu		Pob gwarant troi allan	
		Nifer o achosion	Canran o'r tenantiaethau	Nifer o achosion	Canran o'r tenantiaethau
Ynys Môn	3,848	19	0.5	3	0.1
Gwynedd	6,263	43	0.7	15	0.2
Conwy	3,800	45	1.2	43	1.1
Sir Ddinbych	3,487	52	1.5	26	0.7
Sir y Fflint	7,404	96	1.3	33	0.4
Wrecsam	11,393	248	2.2	296	2.6
Powys	5,470	62	1.1	18	0.3
Sir Ceredigion	2,233	19	0.9	13	0.6
Sir Benfro	5,657	130	2.3	129	2.3
Sir Gaerfyrddin	9,085	187	2.1	106	1.2
Abertawe	13,377	366	2.7	294	2.2
Castell-nedd Port Talbot	9,182	139	1.5	193	2.1
Pen-y-bont ar Ogwr (b)	.	.	.	.	.
Bro Morgannwg	3,918	169	4.3	83	2.1
Caerdydd	13,838	341	2.5	299	2.2
Rhondda Cynon Taf (b) (c)	9,979	138	1.4	85	0.9
Merthyr Tudful	4,242	167	3.9	166	3.9
Caerffili	10,938	235	2.1	158	1.4
Blaenau Gwent	6,294	158	2.5	83	1.3
Torfaen	8,088	312	3.9	181	2.2
Sir Fynwy (b) (c)	3,679	34	0.9	6	0.2
Casnewydd	9,179	189	2.1	152	1.7
Cymru	151,354	3,149	2.1	2,382	1.6

Ffynhonnell: Dychweliad meddiannau a throadau allan a Llywodraeth Cynulliad Cymru
(a) Caiff tenantiaethau eu hamcangyfrif o gyfanswm y stoc minws yr anheddau gwag
(b) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion
(c) Yn dangos data am y cyfnod hyd at y trosglwyddiad stoc yn unig

Tabl 10.3 Gorchmynion meddiannu a gwarantau troi allan ar gyfer tenantiaid RSL, 2007-08

		Pob gorchymyn meddiannu		Pob gwarant troi allan	
	Nifer y tenant-iaethau ar Fawrth 2007 (a)	Nifer o achosion	Canran o'r tenantiaethau	Nifer o achosion	Canran o'r tenantiaethau
Aelwyd	257	0	0.0	0	0.0
Bro Myrddin	711	2	0.3	8	1.1
Cadwyn	1,151	27	2.3	10	0.9
Cymuned Caerdydd	2,466	36	1.5	12	0.5
Cantref	1,249	15	1.2	17	1.4
Clwyd	1,587	5	0.3	1	0.1
Clwyd Alyn	3,985	80	2.0	137	3.4
Cymunedol Cynon-Tâf (b)	(r) 1,810	32	(r) 1.8	29	(r) 1.6
Dewi Sant	1,437	10	0.7	11	0.8
Eryri	1,429	4	0.3	4	0.3
Teulu	2,083	25	1.2	32	1.5
Dewis Cyntaf	301	0	0.0	0	0.0
Gwalia	6,967	89	1.3	56	0.8
Hafan	107	1	0.9	0	0.0
Hafod	3,027	49	1.6	31	1.0
Linc-cymru	3,032	88	2.9	59	1.9
Melin (c)	2,354	36	1.5	39	1.7
Merthyr Tudful	987	9	0.9	4	0.4
Canolbarth Cymru	1,201	15	1.2	10	0.8
Sir Fynwy (d)	3,679	12	0.3	0	0.0
Newydd	2,171	50	2.3	19	0.9
Gogledd Cymru	1,973	12	0.6	11	0.6
Sir Benfro	1,598	33	2.1	13	0.8
Cartrefi RCT (d)	9,979	89	0.9	21	0.2
Rhondda	1,432	34	2.4	35	2.4
Grŵp Seren	4,172	110	2.6	27	0.6
Abertawe	2,836	43	1.5	21	0.7
Taf	1,075	9	0.8	7	0.7
Unedig Cymru	3,554	78	2.2	31	0.9
Cymoedd i'r Arfordir	5,711	136	2.4	82	1.4
Cymru a'r Gorllewin	7,868	144	1.8	75	1.0
Cymru	(r) 82,189	1,273	(r) 1.5	802	1.0

Ffynhonnell: Dychweliad meddiannau a throadau allan

(a) Caiff tenantiaethau eu hamcangyfrif o gyfanswm y stoc minws yr anheddau gwag

(b) Yn Ionawr 2008, gwnaeth Gymdeithasau Tai Cynon Taf a Phontypridd a'r Fro gyfuno i ffurfio Cymdeithas Tai Cymunedol Cynon Tâf

(c) Yn Ebrill 2007, gwnaeth Gymdeithasau Tai Dyffryn Dwyreiniol a Gwerin (Cymru) gyfuno i ffurfio Tai Melin

(d) Mae'r data wedi ei effeithio gan y trosglwyddiad gwirfoddol ar raddfa fawr o stoc awdurdod lleol i'r RSLs. Gwelwch Atodiad 1: Diffiniadau, am fwy o fanylion

(r) Wedi diwygio Rhagfyr 2008

Tabl 10.4 Camau cyfreithiol eraill a gymerwyd yn erbyn ymddygiad gwrthgymdeithasol, 2007-08

Nifer

	Pob landlord cymdeithasol, math o gam cyfreithiol					
Math o denantiaeth	Gorchmynion ymddygiad gwrth-gymdeithasol	Gwaharddebau	Darostyngiad Tenantiaeth	Estyniad Tenantiaeth	Arall	Cyfanswm
Cadarn	4	58	13	.	14	89
Cadarn: Rhagarweiniol	0	1	.	5	9	15
Sicr	1	36	21	.	20	78
Byrddaliol Sicr: Cyffredin	0	4	0	.	1	5
Byrddaliol Sicr: Rhagarweiniol	0	0	.	.	11	11
Arall	13	8	0	0	1	22
Cyfanswm	18	107	34	5	56	220

Ffynhonnell: Dychweliad meddiannau a throadau allan

Ffigwr 10.2 Gorchmynion meddiannu morgeisi a wnaed yn llysoedd sirol Cymru (a)

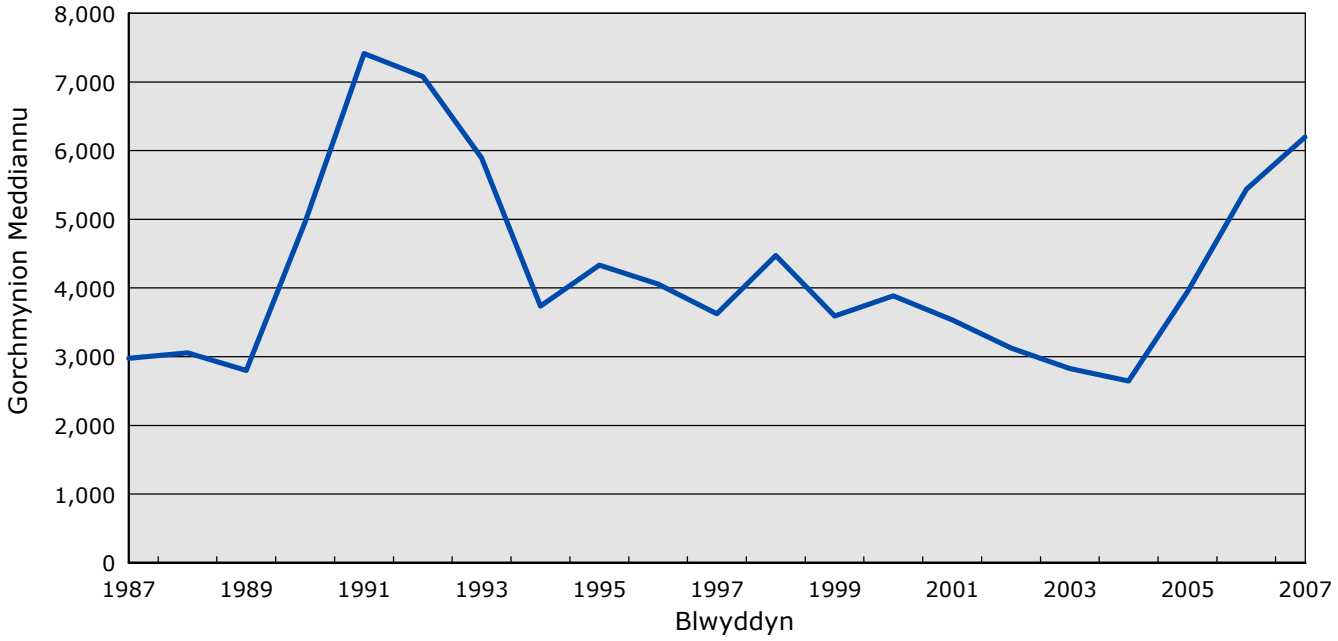

Ffynhonnell: Y Weinyddiaeth Gyfiawnder

(a) Data wedi dangos am flwyddyn calendr

Tabl 10.5 Gorchmynion meddiannu morgeisi a wnaed yn llysoedd sirol Cymru (a) (b)

Nifer

Llys sirol	2003	2004	2005	2006	2007 (c)
Llangefni	38	34	57	108	115
Caernarfon	56	45	65	88	101
Conwy a Cholwyn	62	66	78	130	..
Y Rhyl	135	140	197	269	393
Yr Wyddgrug	47	50	45	79	147
Wrecsam	89	114	170	224	..
Y Trallwng	30	23	41	60	..
Brycheiniog	16	18	22	32	29
Aberystwyth	32	25	28	40	..
Hwlffordd	52	56	68	118	125
Caerfyrddin	61	42	75	122	..
Llanelli	81	80	125	195	..
Abertawe	255	219	349	458	509
Castell Nedd	207	148	227	365	..
Pen-y-bont ar Ogwr	171	227	323	439	489
Caerdydd	503	446	827	947	1,007
Pontypridd	239	219	276	395	450
Aberdâr	75	63	89	130	..
Merthyr Tudful	67	63	89	141	125
Coed Duon	228	233	293	453	..
Pont-y-pŵl	56	80	91	106	152
Casnewydd	328	256	410	537	598
Llys amhenodol	.	.	.	.	1,959
Cyfanswm Gogledd Cymru (d)	427	449	612	898	756
Cyfanswm Canolbarth a Gorllewin Cymru (d)	734	611	935	1,390	663
Cyfanswm De Dwyrain Cymru (d)	1,667	1,587	2,398	3,148	2,821
Cymru	2,828	2,647	3,945	5,436	6,199

Ffynhonnell: Y Weinyddiaeth Gyfiawnder

(a) Data wedi dangos am flwyddyn calendr

(b) Nid yw'r ffigurau hyn yn dangos sawl eiddo sydd wedi eu hadfeddiannu. Gall adfeddiannau ddigwydd heb orchymyn llys ac nid yw pob gorchymyn llys yn arwain at adfeddiant

(c) Gwnaeth gweithrediad system Hawlio Meddiannaeth Ar-lein (PCOL) yn hwyr yn 2006 effeithio ar argaeledd data lefel llys ar orchmynion meddiannu morgeisi yn 2007. O ganlyniad, mae'n bosib darparu ffigurau lefel llys am rai llysoedd yn unig ar gyfer y flwyddyn. Mae'r rhes llys amhenodol yn dangos cyfanswm ar gyfer yr holl orchmynion lle nad oedd y llys wedi cael ei benodi

(d) Mae rhestr o ba lysoedd sydd ym hob ardal ar gael yn Atodiad 1: Diffiniadau

Atodiad 1
Diffiniadau

CYFFREDINOL

Annedd
Annedd yw uned o lety hunangynhwysol yn ôl diffiniad Cyfrifiad 2001. Annedd hunangynhwysol yw un sydd wedi ei feddiannu gan gartref sydd â defnydd uniongyrchol o fath/cawod, toiled mewnol a pheth gyfleusterau coginio. Felly, gall annedd gartrefi cartref sengl neu nifer o gartrefi sy'n rhannu o leiaf un o'r cyfleusterau sylfaenol ond dim yn rhannu llety byw.

HMO
Mae HMO yn golygu tŷ mewn amlfeddiannaeth. Mae'r rhain yn eiddo preswyl ag ardaloedd cyffredin, megis ceginau ac ystafelloedd ymolchi, sy'n cael eu rhannu gan fwy nag un cartref.

Cartref
Mae cartref yn cynnwys un person sy'n byw ar ben ei hun, neu grŵp o bobl (nad ydynt o reidrwydd yn perthyn i'w gilydd) sy'n byw yn yr un cyfeiriad a ganddynt gadw tŷ yn gyffredin - hynny yw, yn rhannu naill ai ystafell fyw neu lolfa neu o leiaf un pryd y dydd, yn ôl diffiniad Cyfrifiad 2001.

Awdurdod lleol
Yn cyfeirio at y 22 awdurdod, a ddaeth i fodolaeth ar 1 Ebrill 1996 ac a ddiffinnir yn Atodlen 1 Deddf Llywodraeth Leol (Cymru) 1994.

Trosglwyddiad stoc
Mae data mewn nifer o'r penodau yn y cyhoeddiad hwn yn cael eu haffeithio gan y trosglwyddiadau stoc awdurdodau lleol ar raddfa fawr at RSLs fel y dangosir isod.

Awdurdod Lleol	Dyddiad	Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig
Pen-y-bont ar Ogwr	12 Medi 2003	Tai Cymoedd i'r Arfordir
Rhondda Cynon Taf	10 Rhagfyr 2007	Cartrefi RCT
Sir Fynwy	17 Ionawr 2008	Tai Sir Fynwy
Torfaen	01 Ebrill 2008	Tai Cymunedol Bron Afon
Conwy	29 Medi 2008	Cartrefi Conwy

Daliadaeth
Y prif gategorïau daliadaeth yw:
- perchen-feddiant. Mae hyn yn cynnwys llety y meddir arno'n llawn neu a brynwyd gyda morgais;
- rhentu'n breifat;
- rhentu oddi wrth landlordiaid cymdeithasol cofrestredig; a
- rhentu oddi wrth awdurdodau lleol.

Mae 'daliadaethau eraill' yn cynnwys anheddau a rentir gydag eiddo fferm neu fusnes a'r rheiny sy'n feddianedig oherwydd cyflogaeth. Cafodd anheddau a gafodd eu rhentu oddi wrth landlordiaid cymdeithasol cofrestredig yng Nghymru eu cynnwys yn y categori 'daliadaethau eraill' cyn 1981. Gweler 'Amcangyfrifon stoc annedd'.

PENNOD 1 STOC ANNEDD

Amcangyfrifon stoc annedd
Llywodraeth Cynulliad Cymru sy'n gwneud amcangyfrifon cyfanswm stoc annedd a'r dosbarthiad daliadaeth (a gan Adran Cymunedau a Llywodraeth Leol ar gyfer Lloegr). Maent yn seiliedig ar ddata o gyfrifiadau'r boblogaeth, gydag addasiadau ar gyfer camgymeriadau rhifiad a newidiadau i ddiffiniadau. Rhoddir amcangyfrifon yn seiliedig ar y cyfrifiad perthnasol ar gyfer 1961, 1971, 1981 a 1991 yng Nghymru. Mae 2001 a blynyddoedd diweddarach yn seiliedig ar Gyfrifiad 2001. O ganlyniad i wahaniaethau yn y wybodaeth a gasglwyd yn y cyfrifiadau, nid yw amcangyfrifon stoc sy'n seiliedig ar wahanol gyfrifiadau yn union cymaradwy.

Mae amcangyfrifon o'r Cyfrifiad yn cael eu diweddaru'n flynyddol drwy ddefnyddio gwybodaeth a gesglir ar newidiadau i'r stoc. Mae amcangyfrifon stoc yn cynyddu o ganlyniad i adeiladau newydd ac yn disgyn o ganlyniad i ddymchweliadau, tra bo newidiadau i ddaliadaeth hefyd yn cymryd i ystyriaeth:
- gwerthiannau anheddau awdurdod lleol a RSLs i'r sector preifat;
- caffaeliad anheddau gan awdurdodau lleol neu RSLs;
- throsglwyddiadau amcangyfrifiedig o stoc breifat sy'n cael ei rentu i feddiant perchennog (ac i'r gwrthwyneb).

PENNOD 2 ADEILADU TAI NEWYDD

Awdurdod lleol
Mae hyn yn cynnwys unrhyw anheddau a gafodd eu hadeiladu gan awdurdodau lleol i'w gwerthu i berchnogion preifat.

Adeiladu tai newydd
Yng Nghymru, y sector preifat, landlordiaid cymdeithasol cofrestredig ac awdurdodau lleol sy'n adeiladu tai newydd. Awdurdodau lleol a'r Cyngor Adeiladu Tai Cenedlaethol (NHBC) sy'n rhoi gwybodaeth ar gynnydd adeiladu tai newydd ym mhob sector am anheddau sy'n cael eu harolygu ganddynt dan Reoliadau Rheoli Adeiladu. Nid yw'n cynnwys gwybodaeth oddi wrth archwilwyr preifat cymeradwy.

Archwilwyr Preifat Cymeradwy (PAIs)
PAIs yw cwmnïoedd ac unigolion sy'n archwilio tai wedi'u hadeiladu o'r newydd ar wahân i'r awdurdodau lleol. Ac eithrio data NHBC, nid yw data ar gyfer PAIs yn cael ei gynnwys ar hyn o bryd.

Adeiladu tai'r sector preifat
Pob annedd sy'n cael ei ariannu a'i adeiladu gan ddatblygwyr preifat. Mae'r rhain yn cynnwys anheddau sy'n cael eu hadeiladu ar dir y mae awdurdodau lleol yn berchen arno ar gyfer cynlluniau rhannu ecwiti. Mae cynlluniau RSLs sy'n cael eu hariannu gyda chyllid preifat yn cael eu heithrio.

PENNOD 3 ADNEWYDDU

Grantiau rhannau cyffredin
Mae'r rhain yn grantiau adnewyddu ar gyfer gwella a/neu atgyweirio rhannau cyffredin adeiladu sy'n cynnwys un fflat neu'n fwy.

Grantiau cyfleusterau anabledd
Mae'r rhain yn grantiau adnewyddu ar gyfer addasu, neu ddarparu cyfleusterau ar gyfer cartref person anabl i'w wneud yn fwy addas iddynt fyw gartref.

Grantiau adnewyddu cartref
Cafodd y cynllun presennol ei gyflwyno ar 18 Gorffennaf 2003 dan Orchymyn Diwygio Rheoleiddio (Cymorth Tai) (Cymru a Lloegr) 2002. Gwnaeth hwn ddisodli'r system grantiau oedd ar gael dan Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1996, ac eithrio grantiau cyfleusterau anabledd mandedol, er yr oedd yn bosibl sicrhau grantiau dan Ddeddf 1996 o hyd ar yr amod bod ceisiadau wedi cael eu cyflwyno cyn 18 Gorffennaf 2003. Mae'r trefniadau newydd yn disodli'r grantiau ar gyfer:
• Adnewyddu;
• Tai Amlfeddiannaeth;
• Atgyweirio Grŵp;
• Rhannau Cyffredin; a
• Chymorth Atgyweirio Cartref
gyda grym newydd i awdurdodau lleol roi grantiau a benthyciadau ar gyfer caffael llety, addasu, gwella neu atgyweirio llety, dymchwel a disodli llety.

Cymorth trwsio/atgyweirio cartref
Mae hwn wedi'i ddylunio i ddarparu cymorth ar gyfer gwaith ar raddfa fain neu atgyweiriadau sy'n costio hyd at £2,000.

Grantiau tai amlfeddiannaeth (HMO)
Mae'r rhain yn grantiau adnewyddu ar gyfer gwella a/neu atgyweirio Tai Amlfeddiannaeth. Fe'u rhoddir i ddarparu allfeydd tân ac i droi adeiladu'n dai amlfeddiannaeth.

Cynlluniau atgyweirio grŵp
Mae'r cynlluniau yma'n ceisio adnewyddu blociau cyfan neu derasau o dai gan ddefnyddio cymysgedd o arian y sector cyhoeddus a chyfraniadau oddi wrth berchnogion.

ATODIAD 1: DIFFINIADAU

Ardaloedd adnewyddu
Mae'r rhain yn ceisio:
- gwella tai ac amwynderau cyffredinol ardal lle mae problemau cymdeithasol ac amgylcheddol yn cael eu cyfuno â thai gwael;
- datblygu partneriaethau rhwng preswylwyr, buddiannau'r sector preifat a'r awdurdod lleol;
- adfywio, gan gynnwys datblygiadau defnydd cymysg; a
- chynyddu hyder yn nyfodol ardal, a thrwy hyn, helpu i wrthdroi unrhyw broses o ddirywiad.

Fel arfer, mae ardaloedd adnewyddu'n para deng mlynedd. Er mwyn i ardal gael ei datgan yn ardal adnewyddu:
- mae'n rhaid bod ganddi o leiaf 100 o anheddau a ffurfio ardal gydlynol;
- dylai perchnogion preifat feddu ar o leiaf 75% o anheddau;
- dylai bod ar o leiaf 75% o anheddau angen eu gwella; ac
- o leiaf 30% o gartrefi yn derbyn budd-daliadau.

Grantiau adnewyddu
Y rhain yw'r prif fath o grantiau ar gyfer gwella a/neu atgyweirio anheddau ac ar gyfer trawsnewid tai ac adeiladu eraill.

Grantiau Cyfalaf Penodol (SCGs)
Grantiau Cyfalaf Penodol (SCGs) yw rhai sy'n cael eu lledaenu gan Lywodraeth Cynulliad Cymru mewn ymateb i gynigion gan awdurdodau a chaiff eu defnyddio ar gyfer unrhyw bwrpas cyfalaf o fewn ffiniau ardal adnewyddu. Ar gyfer 2007-08, fe gynhwyswyd SCGs mewn gwariant ardal adnewyddu ond fe'u heithriwyd o wariant adnewyddu'r sector preifat. Mae hyn yn wahanol i flynyddoedd gynt lle eithriwyd SCGs gan rai, a'u cynhwyswyd gan awdurdodau lleol eraill yn y math o wariant hyn. Nid yw ffigurau gwariant adnewyddu ardaloedd a chyfanswm y gwariant ar adnewyddu'r sector preifat felly yn union gymaradwy gyda blynyddoedd gynt.

PENNOD 4 DYMCHWELIADAU A PHERYGLON

Cliriad
Dymchwel neu gau eiddo nad oedd yn bosibl eu hatgyweirio am gost resymol.

Ardal glirio
Ardal sy'n cael ei datgan gan awdurdod lleol o dan Ran IX Deddf Tai 1985. Credir bod y tai'n anaddas i bobl fyw ynddynt neu eu bod yn beryglus neu'n peri risg i iechyd y trigolion. Mae'r awdurdod lleol yn datgan ardal clirio pan fo'n fodlon mai'r ffordd fwyaf addas o ymdrin â'r cyflyrau yw dymchwel yr holl adeiladau yn yr ardal honno.

Cau annedd
Annedd sydd wedi cael gorchymyn cau o dan Ran IX Deddf Tai 1985. Mae hyn yn gwahardd yr eiddo rhag cael eu defnyddio at unrhyw ddiben nad yw'r awdurdod tai lleol yn ei gymeradwyo.

Gorchmynion cau a Gorchmynion gwahardd
Cyn Gorffennaf 2006 roedd awdurdodau yn adrodd ar *orchmynion cau ac addewidion*, ac yn dilyn newid yn neddfwriaeth, o Orffennaf 2006, maent yn adrodd ar *orchmynion gwahardd ac addewidion*.

Mae *gorchymyn cau* yn gysylltiedig â'r holl eiddo, tra bod *gorchymyn gwahardd* yn gallu fod yn gysylltiedig â'r holl neu ran o eiddo ac yn gwahardd defnydd ystafell benodol mewn eiddo ganfod ganddi risg iechyd a diogelwch.

System Mesur Iechyd a Diogelwch ar gyfer Tai (HHSRS)
Yng Ngorffennaf 2006, cafodd asesiad newydd yn seiliedig ar risg ar gyfer cyflwr tai ei gyflwyno; fe wnaeth hyn ddisodli'r safon addasrwydd blaenorol. Gelwir y system newydd y *System Mesur Iechyd a Diogelwch ar gyfer Tai* (HHSRS), ac mae'r system yn galluogi awdurdodau lleol i asesu cyflwr eiddo preswyl sy'n gosod risg i iechyd neu ddiogelwch y deiliaid.

Mae'r risgiau sy'n cael eu hasesu yn cael eu sgorio yn ôl graddfa lle caiff y risgiau mwy eu hystyried yn Gategori 1, a'r risgiau llai eu hystyried yn Gategori 2. Lle caiff cyflwr ei ystyried yn risg Categori 1, mae gan yr awdurdod lleol ddyletswydd i gymryd camau gorfodi priodol. Os yw'n Categori 2, efallai y bydd yr awdurdod lleol yn cymryd camau gorfodi.

Mathau o berygl
Mae'r rhain yn fathau o berygl a ddefnyddiwyd ar gyfer categorïau 1 a 2:

Tamp a thyfiant llwydni
Rhy oer
Rhy boeth
Asbestos a ffibrau mwynol a gynhyrchwyd (MMF)
Biocides
Diogelwch bwyd
Fflamau, arwynebau poeth
Tyrru a gofod
Hylendid domestig, plâu a sbwriel
Dymchweliad adeiladol ac elfennau cwympol
Safle ac ymarferoldeb amwynderau
Cyfansoddion organig anweddol
Hylendid personol, glanweithdra a charthffosiaeth
Carbonau monocsid a chynhyrchion tanwydd
Golau
Syrthio lawr grisiau ayyb.
Mynediad gan ymwthwyr
Peryglon trydanol
Sŵn
Syrthio ar arwynebau gwastad ayyb.
Syrthiadau sy'n gysylltiedig â bath ayyb.
Tân
Syrthio rhwng lefelau
Tanwydd nwy heb ei losgi
Cyflenwad dŵr
Pelydredd
Gwrthdrawiad a chaethiwo
Ffrwydradau
Plwm

PENNOD 5 LANDLORDIAID CYMDEITHASOL COFRESTREDIG

Hunangynhwysol
Annedd hunangynhwysol yw un sydd wedi ei feddiannu gan gartref sydd â defnydd uniongyrchol o fath/cawod, toiled mewnol a pheth gyfleusterau coginio.

Anhunangynhwysol
Llety yw annedd anhunangynhwysol y mae cartref yn byw ynddi, lle nad oes ganddynt ddefnydd unigryw o fath/cawod neu doiled neu rhai cyfleusterau coginio. Fel arfer, mae'r rhain ar ffurf:
- fflat un ystafell;
- tai a rennir; neu
- hostel neu lety tebyg i hostel lle mae pob gwely fel arfer yn cael ei ystyried yn annedd anhunangynhwysol.

Adsefydlu
Mae hyn yn cynnwys gwaith atgyweirio, gwella neu drawsnewid sylweddol i adnewyddu eiddo landlord cymdeithasol cofrestredig fel y gellir byw ynddo eto.

Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig
Sefydliadau yw landlordiaid cymdeithasol cofrestredig sy'n darparu ac yn rheoli eiddo i bobl na fyddent fel arall yn gallu fforddio rhentu neu brynu'n breifat. Mae'n rhaid i landlordiaid cymdeithasol gofrestru gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru ac maent yn cael eu harolygu'n rheolaidd i gynnal safon dda o reolaeth.

Hawl i gaffael
Mae'r cynllun hawl i gaffael yn rhoi'r hawl i denantiaid cymwys landlordiaid cymdeithasol cofrestredig brynu eu cartref:
- os cafodd yr eiddo ei ddarparu drwy ddefnyddio Grant Tai Cymdeithasol; neu
- ei drosglwyddo oddi wrth awdurdod lleol ar neu ar ôl 1 Ebrill 1997 yn amodol ar eithriadau penodol. Mae gan denantiaid cymwys yr hawl i ostyngiad o 25% ar werth yr eiddo, hyd at uchafswm o £16,000.

Hawl i brynu (RTB)
Mae'r cynllun hawl i brynu'n galluogi i'r rhan fwyaf o denantiaid sicr awdurdodau lleol a landlordiaid cymdeithasol cofrestredig brynu eu cartref am bris gostyngedig yn ôl hyd eu tenantiaeth. Mae gostyngiadau hawl i brynu'n amrywio o 32% i 70% o werth y farchnad, hyd at ostyngiad ar y mwyaf o £16,000, yn amodol ar y math o eiddo, yr ardal breswyl a'r amser a dreuliwyd fel tenant tai cymdeithasol.

PENNOD 6 GWERTHIANNAU, GOSODIADAU AC EIDDO GWAG AWDURDODAU LLEOL

Adeiladu i werthu
Anheddau sy'n cael eu hadeiladu gan yr awdurdod lleol gyda'r bwriad o'u gwerthu gyda gostyngiad.

Cais
Rhybudd ysgrifenedig o hawl i brynu a roddir i'r landlord gan y tenant.

Gostyngiad
Y gwahaniaeth rhwng prisiad a phris gwerthu annedd yw y mae gan y tenant hawl iddo. Mae hawl tenant i ostyngiad yn amodol ar hyd y denantiaeth, yn amodol ar rai terfyniadau sy'n gysylltiedig â'r math o eiddo. Yn dilyn cyflwyniad Deddf Tai 2004, mae tenantiaid newydd yn gymwys i'r hawl i brynu ar ôl pum mlynedd ac mae ganddynt yr hawl i ostyngiad o 35% gwerth eu cartref. Mae'r bobl hynny oedd yn denantiaid cyn Deddf 2004 yn gymwys i'r hawl i brynu ar ôl dwy flynedd gyda gostyngiad o 32%. Mae cyfradd y gostyngiad yn codi 1% bob blwyddyn hyd at ostyngiad ar y mwyaf o 60% ar ôl 30 mlynedd. Mae gostyngiadau o ganran uwch ar gael ar gyfer fflatiau (rhwng 44% a 70%). Fodd bynnag, mae'r union ostyngiad sy'n cael ei ganiatáu yn amodol ar derfyn uchaf cyffredinol o £16,000 a osodwyd ar 2 Ebrill 2003.

Gwella i werthu (IFS)
Cynlluniau y mae awdurdodau lleol yn eu gwneud, sy'n cynnwys gwella anheddau o ansawdd gwael gyda'r bwriad o werthu'r anheddau hynny wedi iddynt orffen cael eu hadnewyddu am bris llai na phris y farchnad.

Rhybudd ymateb
Rhybudd ysgrifenedig a roddir gan y landlord, o fewn cyfnod penodol ar ôl cael y cais sydd naill ai'n cydnabod hawl y tenant i brynu neu'n gwadu'r hawl hwnnw.

Hawl i brynu (RTB)
Ers 3 Hydref 1980, bu gan y rhan fwyaf o denantiaid sicr awdurdodau lleol yr hawl i brynu eu cartrefi am brisiau gostyngedig yn ôl hyd eu tenantiaeth. Mae rhai anheddau, fel y rheiny sydd mewn tai gwarchod, wedi'u heithrio o'r hawl i brynu.

Wedi'u gwerthu heb eu gwella er mwyn i'r prynwr eu gwella
Mae'r rhain yn anheddau gwag sy'n cael eu gwerthu ar yr amod bod y prynwr yn eu gwella. Gelwir hyn hefyd yn *homesteading.*

Gwerthiannau gwirfoddol/arall
Mae hyn yn cynnwys gwerthiannau perchnogaeth lawn gyda gostyngiad i denantiaid eisoes ac eithrio o dan y ddeddfwriaeth hawl i brynu a chael gwared ar anheddau o dan amgylchiadau eraill fel:
- adeiladu i werthu;
- gwella i werthu; a
- wedi'u gwerthu heb eu gwella er mwyn i'r prynwr eu gwella.

PENNOD 7 DIGARTREFEDD

Mae Rhan VII Deddf Tai 1996, a ddaeth i rym ym mis Ionawr 1997, yn rhoi dyletswydd statudol ar awdurdodau lleol i roi cymorth i bobl sy'n ddigartref neu dan fygythiad digartrefedd. Mae'n rhaid i awdurdodau lleol ystyried pob cais oddi wrth bobl sy'n ceisio llety neu help i gael llety. Mae gan yr awdurdod lleol brif ddyletswydd lle bo'n fodlon bod yr ymgeisydd yn gymwys i gael cymorth, yn ddigartref yn anfwriadol ac yn disgyn o fewn grŵp sydd ag angen blaenoriaeth.

Mae'r grwpiau angen blaenoriaeth yn cynnwys:
- cartrefi a ganddynt blant dibynnol;
- cartrefi a ganddynt ferch feichiog; neu
- bobl sy'n agored i niwed mewn rhyw ffordd, er enghraifft, trwy salwch meddwl neu anabledd corfforol.

Cyflwynodd y Cynulliad ddeddfwriaeth eilaidd (yn dechrau ar 1 Mawrth 2001) oedd yn ymestyn y categorïau angen blaenoriaeth fel eu bod yn cynnwys:

- ymgeiswyr 16 neu 17 oed;
- ymgeiswyr rhwng 18 a 21 oed fu gynt mewn gofal;
- ymgeiswyr agored i niwed oherwydd trais domestig neu'r bygwth o drais domestig; neu
- ymgeiswyr agored i niwed oherwydd eu bod wedi gadael y lluoedd arfog, neu wedi gadael y carchar.

Lle bo prif ddyletswydd ddigartrefedd yn ddyledus, mae'n rhaid i'r awdurdod lleol sicrhau bod llety addas ar gael i'r ymgeisydd a'u teulu tan fydd cartref sefydlog ar gael iddynt. Lle gwelir bod teulu'n ddigartref yn fwriadol neu ddim mewn angen blaenoriaeth, mae'n rhaid i'r awdurdod asesu eu hangen tai a darparu cyngor a chymorth i'w helpu i ddod o hyd i lety drostyn nhw eu hunain.

PENNOD 8 TAI FFORDDIADWY A PHRYNIADAU

Cymarebau prisiau tai ag enillion

Dull bras o ddynodi fforddiadwyaeth yw cymharu prisiau tai ag enillion pobl. Fe wnaed hyn drwy gyfrifo cymarebau prisiau tai ag enillion, gyda'r gymhareb yn dynodi os allith bobl sicrhau morgais digonol. Er enghraifft, mae maint morgais ar gyfer prynwr arfaethedig wedi ei seilio'n bennaf ar luosog enillion y person hynny, ar gyfartaledd, mae hyn fel arfer yn 4 gwaith yn fwy nag enillion y person. Felly, os yw'r gymhareb prisiau tai ag enillion yn fwy na 4, mae'n annhebyg y bydd y person yn gallu sicrhau'r morgais.

Mae yna ddwy ffynhonnell a ddefnyddiwyd er mwyn cyfrifo'r cymarebau. Cawn ddata ar enillion llawn amser o Arolwg Blynyddol o Oriau ac Enillion, a chawn ddata ar brisiau gwerthu o'r Gofrestra Tir. Mae'r *gymhareb prisiau tai ag enillion* yn dynodi os y gall pobl sydd ag enillion cyfartalog brynu tai â phrisiau cyfartalog. Mae'r gymhareb pris terfyn is ag enillion terfyn is ddynodi os allith pobl ar derfyn is y raddfa enillion brynu tai ar derfyn is y farchnad.

Pris gwerthu tŷ o Gofrestrfa Tir

Mae Cofrestrfa Tir EM yn casglu gwybodaeth am yr holl drafodion eiddo preswyl. Nid yw'r ffigyrau sy'n cael eu cyhoeddi'n cynnwys gwerthiannau na ddigwyddodd ar y farchnad agored, hynny yw:

- gwerthiannau Hawl i Brynu am ostyngiad;
- trosglwyddiadau sy'n amodol ar brydles;
- trosglwyddo cyfran mewn eiddo;
- rhoddion;
- gorchmynion prynu gorfodol;
- trosglwyddiadau dan orchymyn llys; a
- phrydlesi am lai na 21 mlynedd.

Mae'r data wedi'i ddiogelu gan Hawlfraint y Goron ac mae'n rhaid cael caniatâd i'w ailgynhyrchu ar wahân i'w ddefnyddio'n fewnol. Mae mwy o wybodaeth ar gael ar wefan Cofrestrfa Tir EM: http://www.landreg.gov.uk

Pris gwerthu tŷ o Gyngor Benthycwyr Morgeisi

Pris cyfartalog anheddau a gafodd eu prynu gyda chyllid benthycwyr morgeisi yn ystod y flwyddyn. Mae'r cyfartaledd yma'n cynnwys pris gostyngedig anheddau a brynwyd gan denantiaid eisoes awdurdodau lleol dan y cynllun Hawl i Brynu a chynlluniau eraill, lle cafodd pryniadau o'r fath eu hariannu gan fenthycwyr morgeisi. Mae mwy o wybodaeth ar gael ar wefan Cymunedau a Llywodraeth Lleol: http://www.communities.gov.uk

Blaenswm morgais

Y swm cyfartalog a fenthycir gan fenthycwyr morgeisi i brynu anheddau (nid yw'r arian a fenthycwyd i wneud gwelliannau ac ati wedi'i gynnwys).

Incwm cofnodedig

Incwm sylfaenol y sawl sy'n benthyg yr arian ac unrhyw incwm arall a ganiateir at ddibenion morgais fel cofnodir gan y benthyciwr morgeisi. Mae hyn yn eithrio unrhyw incwm nad yw'n dderbyniol dan reolau'r benthyciwr morgeisi hwnnw. Dylid nodi bod y manylion a gofnodir gan wahanol fenthycwyr yn amrywio'n fawr.

Arolwg benthycwyr morgeisi
Mae hwn yn arolwg sy'n seiliedig ar forgeisi a gafodd eu cwblhau gan fenthycwyr mawr y DU a gynhaliwyd ar y cyd â'r Cyngor Benthycwyr Morgeisi. Mae mwy o wybodaeth ar gael ar wefan: http://www.cml.org.uk/

PENNOD 9 RHENTI

Rhent wythnosol cyfartalog
Y rhent wythnosol cyfartalog yw cyfartaledd y rhent safonol y gellir ei godi, cyn tynnu lwfansau rhent, ac eithrio taliadau gwasanaethau neu daliadau eraill am amwynderau (e.e. gwres canolog, dŵr poeth neu olchi dillad) a threthi dŵr.

Budd-dal tai
Cafodd hwn ei gyflwyno ym mis Ebrill 1983 ac fe'i rhoddir gan awdurdodau tai ac awdurdodau trethu/codi taliadau yn seiliedig ar fodd i roi cymorth gyda rhenti a thaliadau lleol sy'n daladwy o ran llety preswyl. Categorïau budd-dal tai yw:

- Lwfans rhent - mae hwn yn rhoi cymorth gyda rhent y mae pobl yn ei dalu yn y sector preifat neu yn eiddo landlordiaid cymdeithasol cofrestredig; ac
- Ad-daliadau rhent - mae hwn yn rhoi cymorth i denantiaid awdurdodau lleol gyda'r rhent.

PENNOD 10 MEDDIANNAU A THROADAU ALLAN

Ymddygiad gwrthgymdeithasol

Gorchmynion Ymddygiad Gwrthgymdeithasol (ASBO)
Gall yr heddlu neu awdurdod lleol, neu landlord cymdeithasol cofrestredig (ers mis Rhagfyr 2002) wneud cais i lys yr ynadon am ASBO yn erbyn unrhyw un dros 10 oed.

Gwaharddebau
Gwaharddeb yw gorchymyn llys sy'n gwahardd parti rhag gymryd camau penodol. Mae'r rhain yn cynnwys pob gwaharddeb a roddir am resymau ymddygiad gwrthgymdeithasol.

Llysoedd sirol yn ôl rhanbarth
Isod ceir restr o'r llysoedd sirol yng Nghymru yn ôl rhanbarth:

Gogledd Cymru
Caernarfon; Conwy a Cholwyn; Llangefni; Wrecsam; Y Rhyl; Yr Wyddgrug.

Canolbarth a Gorllewin Cymru
Abertawe; Aberystwyth; Brycheiniog; Caerfyrddin; Castell Nedd; Hwlffordd; Llanelli; Y Trallwng.

De Ddwyrain Cymru
Aberdâr; Caerdydd; Casnewydd; Coed Duon; Merthyr Tudful; Pen-y-bont ar Ogwr; Pontypridd; Pont-y-pŵl.

Gorchmynion meddiannu

Yr henoed
Diffinnir hyn fel merched 60 oed a throsodd a dynion 65 oed a throsodd.

Llawn
Fe all y llys, yn dilyn gwrandawiad barnwrol, caniatáu gorchymyn meddiannu yn syth. Mae hyn yn rhoi hawl i'r hawliwr i geisio am warant i droi'r diffynnydd allan. Er, fe all y partïon drafod a chyfaddawdu er mwyn osgoi troi allan ar ôl i warant meddiannu gael ei chyflwyno.

Gohiriedig
Wedi'i gyflwyno o Orffennaf 2006. Nid yw'r gorchymyn ar ben ei hun yn gorffen y denantiaeth. Fodd bynnag os caiff yr amodau eu torri, yn ôl cais y landlord, efail y bydd y llys yn nodi dyddiad i ddod â'r denantiaeth i ben, heb wrandawiad arall.

Ataliedig
Yn aml, fe fydd y llysoedd yn caniatáu meddiant, ond yn atal gweithrediad y warant. Nid yw'n bosib gorfodi'r gorchymyn meddiannu, os yw'r diffynnydd yn cydymffurfio ag amodau'r ataliad, sydd, fel arfer, yn gofyn bod y diffynnydd yn talu'r rhent cyfoes, ynghyd â pheth o'r ôl-ddyledion cronedig.

Tenantiaethau - awdurdod lleol

Tenantiaeth ragarweiniol gadarn
Diogelwch daliadaeth gyfyng sydd gan denantiaeth ragarweiniol. Gall yr awdurdod lleol ofyn i'r llys am feddiant ar unrhyw adeg o fewn y 12 mis cyntaf heb ddarparu unrhyw resymau statudol. Os nad yw'r awdurdod lleol yn dechrau achosion meddiant o fewn y 12 mis cyntaf, daw'r denantiaeth yn ddaliadaeth gadarn.

Tenantiaeth gadarn
Fel arfer, mae tenantiaid awdurdod lleol yn denantiaid cadarn cyfnodol. Mae gan denantiaid cadarn lefel uchel o ddiogelwch daliadaeth.

Mewn perthynas â thenantiaethau cadarn, mae 18 rheswm dros feddiant sy'n disgyn i dri chategori:
- y rheiny lle mae gan y llys ddisgresiwn i orchymyn meddiant am y rheswm ei fod yn rhesymol gwneud hynny;
- y rheiny lle gall y llys orchymyn meddiant lle bod llety amgen addas ar gael; neu
- y rheiny lle gall y llys orchymyn meddiant lle mae'n credu y byddai hyn yn rhesymol a lle bo llety addas ar gael.

Tenantiaethau - landlord cymdeithasol cofrestredig

Tenantiaeth fyrddaliol sicr
Mae'r rhain yn fath o denantiaeth sicr, ond mae diogelwch eu daliadaeth yn fwy cyfyng.

Tenantiaeth sicr
Tenantiaeth sicr yw lle bo tŷ annedd yn cael ei brydlesu fel annedd ar wahân ac mae'r tenant yn unigolyn sy'n byw yn y tŷ annedd fel eu unig neu brif gartref. O 15 Ionawr 1989 dim ond tenantiaethau sicr roedd cymdeithasau tai yn gallu eu rhoi. Mae gan denantiaid sicr lefel uchel o sicrwydd daliadaeth.

Mewn perthynas â thenantiaethau sicr, mae yna hefyd 18 o resymau dros feddiant, dan ddau grŵp, fel a ganlyn:
- Rhesymau mandedol - lle mae'n rhaid i'r llys orchymyn meddiant os yw'r landlord yn gallu profi'r rheswm a honnir e.e. 8 wythnos o ôl-ddyled rhent pan gyflwynir y rhybudd sy'n ceisio meddiant ac ar ddyddiad y gwrandawiad; neu
- Rhesymau dewisol - lle gall y llys dim ond orchymyn meddiant lle mae'n rhesymol gwneud hynny e.e. oedi parhaus wrth dalu rhent.

Tenantiaeth gadarn
Mae tenantiaethau wedi'u eu creu gan landlordiaid cymdeithasol cofrestredig rhwng 1980 a chyn 15 Ionawr 1989 yn denantiaethau cadarn at ddibenion diogelwch daliadaeth.

Gwarant

Wedi ei gweithredu
Dyma gam terfynol y broses gyfreithiol ac felly, y canlyniad fydd troi allan.

Heb ei gweithredu
Mae hyn yn cynrychioli naill ai:
- tenantiaid sydd wedi dod i gytundeb gyda'r landlord yn dilyn caniatâd i'w troi allan, ac felly, ddim yn gorfod gadael yr eiddo oni bai eu bod yn cydymffurfio ag amodau eu cytundeb; neu
- denantiaid sydd wedi gadael yr eiddo o ganlyniad i ganiatâd i'w troi allan, cyn i'r warant hynny cael ei gweithredu.

Ataliedig
Yn aml, fe fydd y llysoedd yn atal gweithrediad y warant. Nid yw'n bosib gorfodi'r warant, os yw'r diffynnydd yn cydymffurfio ag amodau'r ataliad, sydd, fel arfer, yn gofyn bod y diffynnydd yn talu'r rhent cyfoes, ynghyd â pheth o'r ôl-ddyledion cronedig.

Atodiad 2
Geirfa

ATODIAD 2: GEIRFA

Term	Disgrifiad
ALl	Awdurdod lleol
ASBO	Gorchymyn Ymddygiad Gwrthgymdeithasol
Deddf 1996	Deddf Grantiau Tai, Adeiladu ac Adfywio 1996
Gorchymyn 2002	Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Cymorth Tai) (Cymru a Lloegr) 2002
CML	Cyngor Benthycwyr Morgeisi
CLG	Yr Adran Cymunedau a Llywodraeth Leol
DFG	Grantiau cyfleusterau anabledd
DWP	Yr Adran ar gyfer Gwaith a Phensiynau
EM	Ei Mawrhydi
Gwerthiannau RSL	Casgliad ystadegol chwarterol ar werthiannau anheddau landlordiaid cymdeithasol cofrestredig
HHSRS	System Mesur Iechyd a Diogelwch ar gyfer Tai
HMO	Tai amlfeddiannaeth
HRAS	Cymhorthdal y Cyfrif Refeniw Tai
IFS	Gwella i werthu
LFS	Arolwg Gweithlu Llafur
MMF	Ffibrau Mwynol a Gynhyrchwyd
NHBC	Cyngor Adeiladu Tai Cenedlaethol
PAIs	Archwilwyr Preifat Cymeradwy
PCOL	Hawlio Meddiannaeth Ar-Lein
RPI	Mynegrif Prisiau Adwerthol
RSL	Landlord Cymdeithasol Cofrestredig
RSL1	Casgliad ystadegol blynyddol ynglŷn â landlordiaid cymdeithasol cofrestredig
RSL2	Casgliad ystadegol blynyddol ynglŷn â chymdeithasau Abbeyfield
RSL3	Casgliad ystadegol blynyddol ynglŷn ag elusennau Almshouse
RSL4	Casgliad ystadegol blynyddol ynglŷn â chymdeithasau cydberchnogaeth
RTA	Hawl i gaffael
RTB	Hawl i brynu
SCG	Grantiau Cyfalaf Penodol
SYG	Swyddfa Ystadegau Gwladol
Uned Ddata	Uned Ddata Llywodraeth Leol ~ Cymru
WHO2	Casgliad ystadegol chwarterol ar adroddiad cynnydd ffisegol adeiladau newydd

Term	Disgrifiad
WHO4	Casgliad ystadegol blynyddol ynglŷn â rheoli tai a pherfformiad
WHO5a	Casgliad ystadegol blynyddol ynglŷn â gweithgarwch ardaloedd adnewyddu
WHO6	Casgliad ystadegol blynyddol ynglŷn â grantiau cyfleusterau anabledd mandedol
WHO7	Casgliad ystadegol chwarterol ynglŷn â gwerthiannau anheddau awdurdod lleol
WHO10	Casgliad ystadegol blynyddol ynglŷn â chliriadau stoc, adnewyddu gorfodol a chamau ar anheddau anaddas
WHO12	Casgliad ystadegol chwarterol ynglŷn â digartrefedd
WHO15	Casgliad ystadegol blynyddol ynglŷn â rhenti
WHO17	Casgliad ystadegol blynyddol ynglŷn â gweithgarwch adnewyddu’r sector preifat